

ADVOCATENBLAD

SINDS 1918

FLEXWERKEN

De opkomst van de Uber-advocaat

INTERVIEW

'Je moet als deken baldadig willen zijn'

TUCHTRECHT

Moedwil en misverstand: de derdengeldrekening

Even
swipen
voor een
advocaat

START YOUR CAREER

WWW.WERKENBIJBAKER.NL

BAKER & MCKENZIE

96e jaargang

Het Advocatenblad, het blad voor de Nederlandse advocatuur, verschijnt 8 keer per jaar en wordt uitgegeven door Boom Juridisch. De van de Nederlandse orde van advocaten onafhankelijke redactie stelt de inhoud samen.

Hoofdredacteur a.i.

Daphne van Paassen

Redactie

Sabine Droogleevoer Fortuyn, Nathalie Gloudemans-Voogd en Francisca Mebius

Advocaat-redactieleden

Leonard Böhmer, Halime Celik, Jack Linssen, Martijn Maathuis, Robert Malewicz, Christiaan Oberman, Marc Padberg, Theo van Schagen, Christiane Verfuurden

Beeldredactie

Charlotte Helmer

Vormgeving

Textcetera, Den Haag

Correctie

Sandra Braakmann

Druk

Wilco, Amersfoort

Citeerwijze

Adv.bl. 2016-1, p.

Aan dit nummer werken mee

Bert-Jan van den Akker, Maarten Bakker, Hanneke Bennaars, Britta Böhler, Erik Jan Bolsius, Esther Brons-Stikkelbroeck, Rob van Coolwijk, Wilmar Dik, Linus Hesselink, Jean-Pierre Jans, Matthijs Kaaks, Franc de Korte, Diana Kroezen, Lars Kuipers, Simon Olierook, Robert Sanders, Tatiana Scheltema, Trudeke Sillevius Smitt, Sjoerd Thelosen, Bart van Tongeren, Marian Verburgh, Christiane Verfuurden

Redactionele bijdragen

Bijdragen kunnen naar redactie@advocatenorde.nl. Per 500 woorden leveren deze 1 opleidingspunt op. De redactie heeft het recht bijdragen in te korten.

Boom Juridisch

Selma Hoedt (uitgever)

Bureau van de orde

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag, postbus 30851, 2500 GW Den Haag, info@advocatenorde.nl, 070-335 35 35, helpdesk: helpdesk@advocatenorde.nl, 070-335 35 54.

Abonnementen

De abonnementsprijs bedraagt € 240 per jaar (excl. btw, incl. verzendkosten). Een abonnement biedt u naast de gedrukte nummers tevens het online-archief vanaf 2001 én een e-mailtendering. Kijk op www.advocatenblad.nl voor meer informatie en het afsluiten van een abonnement. Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip ingaan. Valt de aanvang van een abonnement niet samen met het kalenderjaar, dan wordt over het resterende gedeelte van dat jaar een evenredig deel van de abonnementsprijs in rekening gebracht. Het abonnement kan alleen schriftelijk tot uiterlijk 1 december van het lopende abonnementsjaar worden opgezegd. Bij niet-tijdige opzegging wordt het abonnement automatisch voor een jaar verlengd. Voor vragen over uw abonnement kunt u contactopnemen met Boom distributiecentrum via tel. 0522-23 75 55 of tijdschriften@boomdistributiecentrum.nl.

Adreswijzigingen

Boom distributiecentrum via tel. 0522-23 75 55 of tijdschriften@boomdistributiecentrum.nl. Adreswijzigingen van advocaten: adres@advocatenorde.nl.

Advertenties

Capital Media Services B.V., Staringstraat 11, 6521 AE Nijmegen Tel. 024 - 360 77 10, mail@capitalmediaservices.nl

Behoudens door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden. Het al dan niet op verzoek van de redactie aanbieden van artikelen aan het Advocatenblad impliceert toestemming voor openbaarmaking en veelevoudiging t.b.v. de (elektronische) ontsluiting van (delen van) het Advocatenblad in enige vorm.

ISSN 0165-1331

Omslagfoto: Shutterstock

REDACTIONEEL

© helioante

VERNIEUWING

DOOR / DAPHNE VAN PAASSEN

Over creativiteit en innovatie bestaan een boel mythes. Bijvoorbeeld dat die het best gedijen als je in een groep lekker onderuit op een loungebank een potje positief *out of the box* gaat denken. Vooral de fabel over positiviteit is een hardnekkige. Geen brainstorm of de *facilitator* legt vooraf de regels uit: geen kritiek op elkaars ideeën leveren en 'geen ja-maar'. O-pen, po-si-tief! De eerste brainstormvergadering over de nieuwe lay-out van het *Advocatenblad* (en mijn eerste werkdag als hoofdredacteur a.i.) verliep heel anders. Advocaten trokken stevig van leer, redacteurs deden een duit in het zakje, de NOvA vond het 'geen stijl' (maar dat ging dan weer niet over de lay-out) en de uitgever zette zich om heel andere redenen schrap. Niks 'open blik', niks harmonie. Niemand was het met elkaar eens. Toch ligt er anderhalve maand later een strak, nieuw blad voor u met een frisse, maar nog altijd klassieke en journalistieke uitstraling, waar we allemaal volmondig achterstaan (en waaraan de advocatenredactie, gewapend met schaar en Pritt-stift, de laatste hand legde). Door de kleurstelling heel erg van nu; terwijl het font – de neutra-letter die ontworpen werd in de jaren twintig van de vorige eeuw, de tijd waarin ook het eerste *Advocatenblad* het licht zag – de lange historie van het blad verraadt. Gevuld met journalistieke, redactioneel onafhankelijke artikelen én juridische analyses en opinies. Actueel en ter zake, zoals u dat van ons gewend bent: met een coververhaal over de *leadsites* die de afgelopen tijd veel stof deden opwaaien (Wat mag nu wel en wat niet? En zijn de gedragsregels nog van deze tijd?); een dubbel-interview met de vertrekkende en de nieuwe, landelijk deken; de laatste ontwikkelingen binnen de rechtsbijstand, maar ook binnen de kinder- en partneralimentatie en het dagboek van een advocaat-stagiaire die straks mogelijk de eerste aanpassing van de net in werking getreden Europese Opvangrichtlijn op zijn geweten heeft. Al die artikelen laten trouwens ook zien wat wij in die brainstorm over het *Advocatenblad* ervoeren en wat u als advocaat natuurlijk allang weet: zonder wrijving geen glans. Dat positiviteitsdogma moet nu eindelijk eens naar het rijk der fabelen worden verwezen. Om nieuwe ideeën te genereren, moet het brein namelijk actief zijn, blijkt uit onderzoek van de Universiteit van Amsterdam. Dat kan zijn door blijheid (als het maar echt een beetje euforische blijdschap is en geen ingedutte tevredenheid), maar net zo goed door boosheid of ontevredenheid. Niet voor niets verzin je tijdens ruzies stapels inventieve argumenten. Ga voor welk soort innovatie ook dus gerust eens woedend een potje brainstormen, ik kan het u van harte aanbevelen.

DEZE EDITIE

Frisse Neus
Khalid Kasem:
**'Ik heb de
nodige streken
uitgehaald'**

Praktijk
**Storytelling:
Disney voor
advocaten**

INTERACTIE

5 Mail, @advocatenblad,
Poll, Vacature

ACTUEEL

- 6** Interview Dick Swaab,
Advocatenblad.nl
- 7** Citaat, Cijfers,
Column Matthijs Kaaks
- 8** Intussen op het Binnenhof
- 9** In beeld: verhoorkamer
nieuwe stijl
- 10** Gezien
- 13** Ter zitting, Agenda
- 15** Lawyers for lawyers

JURIDISCHE OPINIE

25 'Handhaven provisieverbod
leidt tot innovatie'

INTERVIEW

27 'Als deken moet je een
beetje baldadig willen zijn'

ACHTERGROND

33 Tucht & derdenrekening

DAGBOEK

36 Procederen aan het
Europees hof: 'De toga
kwam tot mijn knieën'

ACHTERGROND

41 Flexibilisering: De opkomst
van de Uber-advocaat

STAND VAN ZAKEN

45 Wat advocaten kunnen
verwachten van de
rechtsbijstand

CANON

51 Bernard Loder: van haven
tot Hoge Raad

EVEN OPFRISSEN

53 Hoe zat het ook al weer
met tegenstrijdig belang?

JURIDISCHE ANALYSE

54 Krijgen we een
'Haagsche lijn' 2.0?

JURIDISCHE OPINIE

61 Advocaat, wees
geen doorgeefluik

JURIDISCHE ANALYSE

63 Civielrechtelijk
bestuursverbod
schrikt vooral af

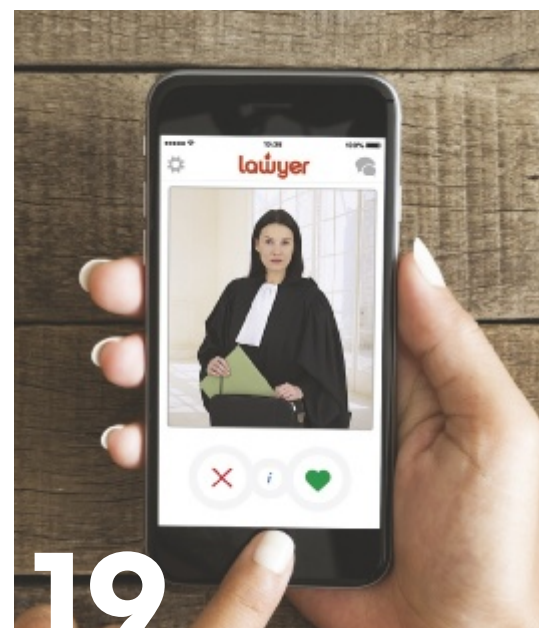
JONGE BALIE

67 Column

VAN DE NOVA

- 69** Ordeberichten
- 80** Transfers
- 83** Van de tuchtrechter
- 86** Ten slotte: column algemeen
deken Bart van Tongeren

Cover
**Rechtszaak
te koop**

BEHA-PERIKELLEN

Op de oproep van de redactie om bh-incidenten in de penitentiaire inrichtingen te melden, wil ik kort reageren. In het overgrote deel van PI's die ik bezoek, gebruikt men inderdaad de handscanner. Helaas in PI De Schie word ik als advocaat nog steeds gefouilleerd als ik niet piepvrij door de scanner kan, wat toch heel vervelend is en mijns inziens

onnodig omdat een handscanner hetzelfde effect heeft zonder dat je van top tot teen aangeraakt wordt. Ik ben benieuwd of zij nu hun beleid zullen aanpassen.

Wieteke Drummen,
advocaat te Amsterdam

STEMRECHT

De uitgever van het *Advocatenblad* en de nieuwsbrief is sinds kort Boom Juridische uitgevers. De advocatenlezers mochten tot voor kort via een poll allemaal desgewenst hun stem uitbrengen op een vraag. Sinds voormelde verandering is dat niet meer zo. Sindsdien kunnen namelijk uitsluitend die advocaten stemmen die een actieve Twitteraccount hebben (u kent Twitter vast wel, dat rap slinkende sociaal medium, dat nog net onder in de top tien van sociale media bungelt).

Ik heb het geprobeerd, maar zonder een Twitteraccount kan ik echt niet stemmen.

Graag zou ik van u vernemen waarom ervoor is gekozen het stemrecht te ontnemen aan die advocaten die zich niet hebben aangesloten bij dat sociaal medium, dat duidelijk op zijn retour is.

Georg van Daal,
advocaat in Den Haag

VACATURE

ADVOCAAAT-REDACTIELID VOOR HET ADVOCATENBLAD

Het *Advocatenblad* zoekt naar een advocaat die zich als redactielid wil inzetten voor het blad. Gezien de samenstelling van de advocatenredactie genieten specialisten op het terrein van bestuursrecht de voorkeur. De momenteel negenkoppige advocatenredactie staat borg voor de juridisch-inhoudelijke kwaliteit van de titel *Advocatenblad* en doet suggesties voor de inhoud. Geregeld

schrijven de redacteuren artikelen voor het *Advocatenblad*. De van de Nederlandse orde van advocaten onafhankelijke redactie vergadert op de eerste dinsdag van de maand. Voor het bijwonen van deze vergaderingen ontvangen de advocaat-redacteuren een vacatievergoeding. Zij worden benoemd voor de duur van vier jaar en zijn eenmaal herbenoembaar.

@ADVOCATENBLAD

@Advocatenblad Ook leuk: 'Ik beroep me op mijn zwijgplicht. Dat moet van mijn advocaat.' #taaluitdezaal @BohlerWriting

@Advocatenblad Enquête advocatuur? De bezuinigingen zijn zorgelijk. Maar ik vrees niet voor afbreuk kwaliteit. Rechters zijn professionals. @Lawjunky

Deken Van Empel in @Advocatenblad mbt leadgen: 'ik zie niet wat internet er anders aan maakt.' Dat verklaart alles! ow.ly/Xm0fi @AdvocaatMaats

@Advocatenblad @Marjannnnn 'Wilt u de eed of de belofte afleggen?' 'Ja.' @J_Eisses

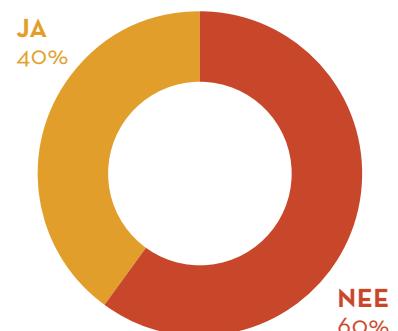
Use the force Jedi's en lees dit artikel in @Advocatenblad. Star Wars als uitgangspunt voor juridische discussie. <http://www.advocatenblad.nl/?p=19120> @aniquehouben

Een blijk van waardering is wel op z'n plaats. Knap werk, dames + heren van @cleerdinhamer! #advocatenblad #kroniek @AnnoHuisman

POLL

Kunnen advocaten voortaan met beugel-bh naar de PI's, na de belofte van staatssecretaris Dijkhoff (Veiligheid en Justitie, VVD) om het scanbeleid aan te passen?

KORT

'DE VRIJE WIL BESTAAT NIET'

DOOR / FRANCISCA MEBIUS

De vrije wil bestaat niet. De rechtspraak is niet gebaseerd op de vrije wil, maar op het feit dat wij sociale dieren zijn.' Dit gaat neurobioloog en hersenonderzoeker Dick Swaab de advocaten vertellen die afkomen op het congres 'Bestaat de vrije wil?' dat op 11 maart 2016 in Haarlem georganiseerd wordt. Volgens Swaab worden beslissingen onbewust genomen, al is men zich daar niet van bewust. Hersenscans laten volgens hem zien dat we beslissingen nemen nog voor we ons er bewust van zijn. 'We maken er achteraf een kloppend verhaal van,' legt hij uit. Getuigen zijn

duus per definitie onbetrouwbaar. 'En daarom bestaat de vrije wil niet. Daarbij bepalen erfelijke factoren en omgevingsinvloed tijdens de vroege ontwikkeling in de baarmoeder dat ons gedrag bij de geboorte al in belangrijke mate vastligt.' Maar als mensen door het gebrek aan vrije wil niet verantwoordelijk gehouden kunnen worden voor hun daden, kun je ze er dan nog wel voor straffen? Zeker, vindt Swaab. 'Er is nog een andere goede reden om mensen op hun verantwoordelijkheid aan te spreken, namelijk de schade die ze toebrengen aan de maatschappij waarin ze leven.'

Swaab is een van de twaalf sprekers op het congres over vrije wil dat door moderator Frénk van der Linden wordt georganiseerd. Het congres is er voor iedereen, maar is volgens Van der Linden bijzonder interessant voor advocaten en andere juristen.

👉 Zie: bestaatdevrijewil.nl

ADVOCATENBLAD.NL

Digitalisering

De groei zet door in de zakelijke dienstverlening, maar digitalisering zorgt voor minder werk bij advocaten. Wel is er een grote vraag naar advisering bij fusies en overnames.

Toezicht

Advocaten in het arrondissement Zeeland-West-Brabant zullen komend jaar worden gevraagd financiële kengetallen van hun kantoor op te geven. Dat blijkt uit het jaarverslag over 2015 en het werkplan 2016 van het college van toezicht (CvT) van de Nederlandse orde van advocaten dat donderdag 4 februari verscheen.

Klantreviews

Het is een soort Iens voor cliënten: Kneppelhout & Korthals Advocaten is per 1 februari begonnen met het weergeven van anonieme

klantbeoordelingen op de website. 'Wij zijn het eerste kantoor dat via een onafhankelijk bureau (tevreden.nl) recensies op de website zet,' zegt partner Arnold Birkhoff.

Tuchtrecht

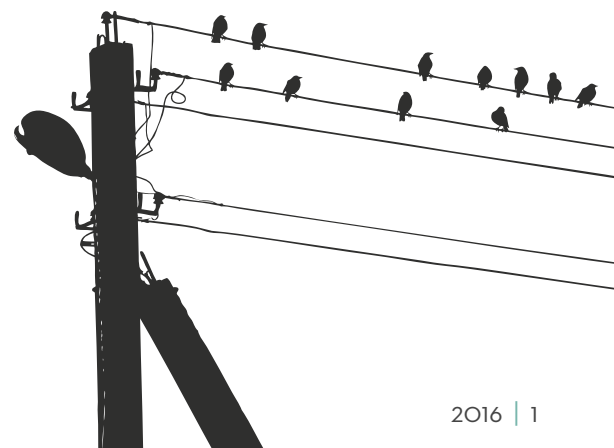
Advocaten, notarissen en gerechtsdeurwaarders moeten zelf hun tuchtrechter betalen als het aan de Tweede Kamer ligt. De Nederlandse orde van advocaten (NOvA) heeft ernstige principiële bezwaren tegen het doorberekenen van de kosten. 'Deze brengen wij zeker onder de aandacht van de Eerste Kamer.'

Procederen in Engels

Het plan van de Raad voor de rechtspraak om bij internationale handelsgeschillen snel en in het Engels te procederen, is definitief. De Rechtspraak streeft ernaar dit Netherlands Commercial Court per 1 januari 2017 in functie te hebben.

Toets bij tappen

Binnen de advocatuur klinken kritische geluiden over de tijdelijke regeling voor een onafhankelijke toets bij het afluisteren van advocaten. Een lid van de commissie die moet beoordelen of het tappen van advocaten door veiligheidsdiensten gerechtvaardigd is, is de voorzitter van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD). Dat stuit op weerstand.

CITAAT

‘U ziet mij naar dit stomme scherm kijken omdat uw dossier in dit kastje zit...’

Advocate Nancy Stolk hoorde een rechter op zitting de digitalisering vieren en deelde dat op Twitter (@Nancy_Stolk, 2 februari).

CIJFERS

MELDPLICHT DATALEKKEN

Organisaties hebben sinds 1 januari 2016 de plicht datalekken te melden. Tot en met 4 februari zijn er bij de Autoriteit Persoonsgegevens **298 meldingen** binnengekomen.

COLUMN

DOOR / MATTHIJS KAAKS

Tegenlicht

Wie alsnog in een winterdepressie wil raken, leze het Meerjarenplan van de Rechtspraak 2015-2020. De rechtspraak ondergaat de grootste reorganisatie in haar geschiedenis: digitalisering van de rechtspraak, invoering van professionele standaarden, de opzet van een Netherlands Commercial Court, verbetering van kwaliteit, van leiderschap, van de interne communicatie en van wat al niet, waaronder de terugdringing van ziekteverzuim dat bij rechters boven het landelijk gemiddelde ligt. De opeenstapeling van forse ambities wordt gevolgd door een opmerkelijke uitsmijter: er is geen extra geld voor beschikbaar.

De rechtspraak als rechtsbedrijf, met stakeholders en outputfinanciering, is al jaren realiteit. Maar het kan nog erger. In het meerjarenplan zien we de derde staatsmacht gekleed in de krappe bedrijfskleding van het ministerie. De vetters van het korset kunnen nog wat strakker, vinden ze in Den Haag en zetbaas Frits Bakker mag aan de touwtjes trekken.

Bij de raad heeft een communicatiemanager gesleuteld aan deze holle boodschap: ‘De Rechtspraak gaat meer investeren in de handhaving en verbetering van de kwaliteit van het rechterlijke werk. Dat wordt mogelijk door de uitgaven voor bedrijfsvoering en huisvesting flink te verminderen.’ Anders gezegd: we nemen de rechter zijn vaste bureau af, ontslaan zijn griffiemedewerkers, sluiten zijn

kantine, zetten zijn verwarming lager en zorgen dat hij sneller vonnis wijst. De advocaat die een akte na comparitie vraagt, maakt reeds hierom geen kans. De rechter krijgt de tijd niet van de manager: ‘Weet u wel wat dat kost?’

Gelukkig is er verzet. Negen rechters uit Utrecht hebben in november jl. de noodklok geluid over de plannen. In een artikel in *NJB* onder de titel ‘Tegenlicht’ was harde kritiek in keurige bewoordingen verpakt. De rechters vinden dat onvoldoende is onderzocht wat de consequenties zijn van de bezuinigingen. Ze wijzen op onderzoek waaruit blijkt dat de kwaliteit van de rechtspraak onder druk staat en vragen om terughoudendheid bij het opnieuw doorvoeren van veranderingen.

Er is weinig inspraak, er is geen dialoog tussen de managers en de rechters. De onafhankelijkheid van de rechter is in het geding: ‘Er lijkt een soort murwheid te zijn ontstaan door een wijdverbreid gevoel dat naar de tegenstem, als die al wordt geuit, niet wordt geluisterd.’

‘De rechtspraak heeft al lang de bodem bereikt en verdere bezuinigingen zijn ontoelaatbaar.’

Honderden rechters hebben in een enquête onlangs massaal de kritiek van ‘Tegenlicht’ onderschreven. Hun dringende boodschap: laat de rechtspraak met rust.

Amen.

WINTUSSEN OP HET BINNENHOF

DOOR / MARIAN VERBURGH

Voor advocaten relevante Haagse voornemens en wetten.

Verlies Nederlanderschap bij terroristische misdrijven

STATUS *Wetsvoorstel 34 016 (R2036) (Wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap ter verruiming van de mogelijkheden voor het ontnemen van het Nederlanderschap bij terroristische misdrijven) is in behandeling bij de Eerste Kamer. Plenaire behandeling is gepland op 16 februari 2016.*

INHOUD Deelname aan een terroristische organisatie leidt automatisch tot verlies van het Nederlanderschap. Er moet wel een onherroepelijke strafrechtelijke veroordeling zijn. Nu is verlies van rechtswege alleen mogelijk als iemand vrijwillig dienst neemt in het leger van een vijandige staat. Deze en nagenoemde maatregelen zijn aangekondigd in het Actieprogramma integrale aanpak jihadisme.

IN WERKING Beoogd 1 maart 2016.

Intrekking Nederlanderschap wegens terrorisme

STATUS *Wetsvoorstel 34 356 (R2064) (Wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap in verband met het intrekken van het Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid) is op 4 december 2015 ingediend bij de Tweede Kamer.*

INHOUD Het voorstel introduceert een nieuwe intrekkinggrond in het belang van de nationale veiligheid, onder specifieke voorwaarden.

Een strafrechtelijke veroordeling is geen vereiste.

IN WERKING Beoogd 1 juli 2016.

Bestuurlijk uitreisverbod jihadisten

STATUS *Wetsvoorstel 34 359 (Tijdelijke regels inzake het opleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen aan personen die een gevaar vormen voor de nationale veiligheid of die voornemens zijn zich aan te sluiten bij terroristische strijdgroepen en inzake het weigeren en intrekken van beschikkingen bij ernstig gevaar voor gebruik ervan voor terroristische activiteiten (Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding)) is op 7 december 2015 ingediend bij de Tweede Kamer.*

INHOUD De minister van V&J kan straks bij vermoedens van terrorisme een meldplicht, gebieds- of contactverbod opleggen. Ook wordt een uitreisverbod mogelijk. De maatregelen gelden hoogstens zes maanden en kunnen telkens met eenzelfde termijn worden verlengd. Er staat beroep – zonder schorsende werking – open bij de bestuursrechter. Het overtreden van de verboden of voorschriften is een misdrijf waarop een jaar cel staat. Verder kunnen bestuursorganen straks vergunningen, subsidies, erkenningen en ontheffingen intrekken of weigeren bij – samengevat – vermoedens van terrorisme.

IN WERKING Beoogd 1 juli 2016.

De wet vervalt na vijf jaar.

Verval paspoort jihadisten

STATUS *Voorstel van Rijkswet 34 358 (R2065) (Wijziging van de Paspoortwet in verband met het van rechtswege laten vervallen van reisdocumenten van personen aan wie een uitreisverbod is opgelegd) is eveneens op 7 december 2015 ingediend bij de Tweede Kamer.*

INHOUD Om te voorkomen dat personen aan wie krachtens de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding een uitreisverbod is opgelegd, toch met hun Nederlandse reisdocument kunnen blijven reizen totdat een beslissing is genomen over het vervallen van dat reisdocument, zal dat van rechtswege vervallen zodra het uitreisverbod is opgelegd. Tegen de vervallenverklaring staat geen rechtsmiddel open; de rechtsbescherming tegen het uitreisverbod is van toepassing.

IN WERKING Beoogd 1 juli 2016.

Computercriminaliteit III

STATUS *Wetsvoorstel 34 372 (Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering in verband met de verbetering en versterking van de opsporing en vervolging van computercriminaliteit (computercriminaliteit III)) is 21 december 2015 ingediend bij de Tweede Kamer.*

INHOUD Dit betreft de zogenaamde 'terughackwet'. Justitie en politie mogen straks bij ernstige delicten in het geheim en op afstand onderzoek doen in onder meer smartphones, computers en servers. Ook mogen met machtiging van de rechter-commissaris gegevens worden gekopieerd of geblokkeerd en mag er worden getapt.

IN WERKING Beoogd 1 juli 2016.

advertentie

VU LAW ACADEMY

www.vula.nl

Nieuwe PO cursussen 2016, nu met
vroegboekorting € 40,- (tot 1 maart 2016)

Ook nieuw dit jaar:
Actualiteitenlezingen Arbeidsrecht

14 april, 30 juni, 13 oktober

VRJIE UNIVERSITEIT
AMSTERDAM

IS VERDER KIJKEN

IN BEELD

VERHOORKAMER NIEUWE STIJL

DOOR / SABINE DROOGLEEVER FORTUYN BEELD / JEAN-PIERRE JANS

In deze moderne verhoorkamer, uitgerust met camera's, van het Alkmaarse politiebureau Mallegatsplein, kan een strafrechtadvocaat zo aanschuiven. Per 1 maart moeten verdachten worden gewezen op hun recht op een advocaat tijdens politieverhoor. Volgens de politie moesten veel verhoorkamers daarvoor worden aangepast; blijkbaar was een stoel aanschuiven

niet genoeg (politie-eenheden werken volgens een woordvoerder dus druk aan een inventarisatie).

De staat van verhoorruimten is echter niet de grootste zorg van de meeste strafrechtadvocaten. Dat minister Ard van der Steur (Veiligheid en Justitie, VVD) 1,5 of 3 punten (een punt staat voor 105,61 euro) vergoeding per verhoorbijstand beschikbaar heeft gesteld, legt voor hen meer gewicht in de

schaal. Vooral vanwege het feit dat de vergoeding wordt gegeven ongeacht het aantal verhoren en de duur ervan. 'Of we verlenen rechtsbijstand voor een waardeloze vergoeding, óf we stoppen met het piket,' omschreef advocaat Marten Groen (In 't Veen Advocaten) het dilemma tijdens een bijeenkomst op vrijdag 5 februari voor strafrechtadvocaten in het Haagse Paleis van Justitie.

GEZIEN

MEESTERLESSEN

De juridische wereld verandert snel. Hoe ga je daar als jonge jurist mee om? *Het Ambt Meester* (Boom, 2015) behandelt twaalf lessen waarmee juristen zichzelf naar een hoger plan kunnen ontwikkelen.

‘Je mag iets met je denken doen.’ Met dit motto begint onderzoeker en schrijver Bas Kodden zijn boek. ‘Een schijnbare tegenstelling. Net als “je gaat het pas zien als je het doorhebt”.’ Kodden haalt hiermee Cruijff aan. Iemand die volgens hem een visie heeft en nooit genoeg neemt met een bepaalde situatie als hij van mening is dat er iets moet veranderen. Eigenschappen die de juridische dienstverlenende sector lijkt te missen. Cruijff lijkt volgens Kodden volkomen in evenwicht. Dat wil hij voor de jonge jurist en zijn organisatie ook bewerkstelligen. Cruijffs ‘handige gebruik van polariteiten (schijnbare tegenstellingen)’ zijn dan ook het uitgangspunt voor dit boek. Kodden reikt zijn lessen en bijbehorende oefeningen voor jonge juristen aan vanuit lemniscatisch denken. Bij elke les moeten het probleem, de oorsprong van het probleem en de tegenpool worden benoemd. Evenwicht ontstaat wanneer beide polen met elkaar worden verbonden. Kodden constateert bij de eerste les

(‘hoe succesvol je ook bent, verandering is altijd goed’) dat juridische organisaties erg veel omgevingsturbulentie, zoals wijzigingen in concurrentieverhoudingen en internet, ondervinden, maar dat zij zich nog steeds in dezelfde staat als tien jaar geleden bevinden. Maar bij veel turbulentie moet de organisatie juist veel flexibiliteit en afstemmingsmogelijkheden inbouwen, aldus Kodden.

De auteur geeft verder aan jonge juristen mee dat feedback, coaching en sociale steun van grote waarde zijn om gestelde doelen te behalen. Hier dient de nieuwe generatie van juridische professionals nadrukkelijk om te vragen aan hun leidinggevende. Ook is het belangrijk dat de autonomie wordt vergroot en dat jonge juristen niet overbelast raken. Kodden eindigt met de les dat jonge juristen zelf effectief moeten zijn en hun sterke punten moeten benutten. ‘Niets doen is het grootste risico dat je kunt nemen.’

Francisca Mebius

HERKAUWEN

Wie wil ervaren hoe de advocatuur de afgelopen vijftien jaar is veranderd, maar hoe tijdloos tegelijkertijd bepaalde issues zijn gebleven, leze *Schrijven met een vork* (Sdu, 2015), van de columnisten van het *Advocatenblad*.

Twitterende en facebookende advocaten die regelmatig opduiken in showprogramma's op televisie en diverse toplijstjes; er is in de afgelopen vijftien jaar veel veranderd. Toen deden advocaten hun werk nog in volstrekte anonimiteit, ‘als pissebedden onder een steen’, zoals Matthijs Kaaks en Harry Veenendaal het in het nawoord schrijven van hun verzamelde columns uit het *Advocatenblad: Schrijven met een vork*. De eerste komt uit 2000, de laatste is van december 2015 – maar geen enkele doet gedateerd aan. Moeten we criminelen zwaarder straffen? Of: wanneer wordt een bedrijfsquerulant klokkenluider? – urgente zaken, die het, gezien door een juridische bril, waard zijn om nog eens te herkauwen.

Daphne van Paassen

ONTLUISTERENDE DOCU

Wie de afgelopen weekenden niet al bingewatchend naar de Netflix-serie *Making a murderer* heeft doorgebracht zou dat alsnog moeten doen.

Hillbilly Steve Avery zit achttien jaar onschuldig vast voor verkrachting. Twee jaar na zijn vrijlating wordt hij verdacht van moord. Maakte die gevangenisstraf hem tot een moordenaar? Of heeft de plaatselijke politie hem er ingeluisd, vanwege de miljoenenclaim die hij bij hen neerlegde? Documentaireserie *Making a murderer*, te zien op streaming videoprovider Netflix, volgt de zaak van Avery (en zijn

zwakbegaafde neef Brendan) in tien cliffhangerafleveringen van een uur. De docu miste medewerking van het OM en lijkt daardoor op de hand van de verdediging. Het geschetste beeld is desondanks ontluisterend en bevestigt waarom advocaten nodig zijn. En zelfs met juridische bijstand: veel succes tegen zo'n tegenstander.

Nathalie Gloudemans-Voogd

Meer inhoud:
14 punten voor
de prijs van 10

Het CPO Kennispakket. Voor meer inhoud.

Wilt u meer inhoud voor minder geld? Dat kan met het CPO Kennispakket, dat speciaal is ontwikkeld voor wie dit jaar meerdere cursussen bij het CPO wil volgen. U krijgt 14 opleidingspunten voor de prijs van 10. Bovendien ontvangt u diverse andere extra's.

Wat krijgt u?

Voor het speciale pakkettarief van 950 euro (vrijgesteld van btw) krijgt u een tegoed van 10 opleidingspunten, te besteden aan cursussen bij het CPO.

U krijgt extra:

- Welkomstgeschenk, bijvoorbeeld het boek 'Taalgids voor juristen'
- Gratis deelname aan het CPO Extra Seminar, t.w.v. 2 PO-punten
- Gratis deelname aan de CPO Inspiratiesessie, t.w.v. 1 PO-punt
- Opleidingscheque t.w.v. 1 PO-punt, te besteden in het volgende kalenderjaar

En ook nog:

- Lidmaatschap CPO Extra Serie: speciale juridische publicaties
- Magazine 'Verder' met opinie en inspiratie voor juristen
- Kennisclips over actuele thema's in uw mailbox
- De Verder denken - update met inspirerende columns

Kortom: meer inhoud voor minder geld. Met natuurlijk de vertrouwde CPO kwaliteit.

U meldt zich aan voor het CPO Kennispakket via www.cpo.nl/kennispakket

Verder denken • Scherper zijn

Centrum voor Postacademisch Juridisch Onderwijs

ONS VERTAALTEAM STAAT VOOR U KLAAR

Uw deadline is onze zorg!

Er zijn genoeg redenen te bedenken waarom u 's avonds om 21.00 uur een juridisch vertaler nodig heeft. Voor de vertaling van een document van 50 pagina's. Die de

volgende ochtend vóór 12.00 uur klaar moet zijn, vertaald én nagelezen. Bij JMS Textservice is dat altijd mogelijk.

Zo wordt uw deadline onze zorg.

T 0299-351851 | E info@jms-text.nl | W www.jms-text.nl

Advocatenkantoor Hiddema

zoekt voor spoedige
indiensttreding een

**MEDEWERKER/
GEVORDERDE STAGIAIRE**

voor de strafpraktijk

Sollicitaties te richten aan:

mr Th.U. Hiddema
Wilhelminasingel 109
6221 BH Maastricht

**Probleemoplossende cursussen
van hoge kwaliteit**

**Insolventiepraktijk -
Fiscaal recht - Arbeidsrecht**

www.permeduc.nl

MCG

De Meijer Consulting Group laat topprofessionals in gezondheidszorg, advocatuur, overheden, onderwijs en bedrijfsleven nog beter functioneren. We geven advies, coachen, trainen en verzorgen assessments. Op het hoogste niveau - op onze eigen wijze. Samen zorgen we dat uw organisatie betere prestaties levert.

www.meijerconsultinggroup.nl

TER ZITTING

WRAAK?

DOOR / LARS KUIPERS

Seksueel misbruik binnen de familie.

‘**W**at heeft het strafrecht hier nog toe te voegen?’ vraagt de advocaat en ze kijkt even opzij naar meneer D. ‘Mijn cliënt heeft zeventien jaar geleden één misstap gemaakt en in al die jaren is er geen herhaling geweest. Nu is hij bang om alles kwijt te raken.’ Waren het wraakgevoelens die maakten dat meneer D. zich in 1998 vergreep aan de twee zoontjes van zijn broer, acht en negen jaar oud – wraak voor de keren dat zijn broers hem zelf hadden misbruikt, lang geleden? Of was hij, zoals het psychologisch rapport het zegt, ‘een impulsieve gelegenheidsdader’, gekweld door vragen over zijn seksuele geaardheid? Hoe dan ook, vandaag zit hij voor de meervoudige kamer in Den Bosch. Of het bleef bij aanraken of dat het verder ging, daarover verschillen de lezingen. Vaststaat dat meneer D. zijn neefjes misbruikte tijdens logeerpertijen, elk één keer, in de periode vlak voor zijn huwelijk. ‘Vindt u het niet raar,’ vraagt de voorzitter, ‘om uw neefjes ervoor te gebruiken om wraak te nemen op uw broers?’ ‘Nou...’ aarzelt meneer D., ‘wraak is niet de juiste omschrijving. Ik heb

nooit nee gezegd tegen mijn broers. Toen ik het vertelde, kreeg ik de Bijbel onder de neus gedrukt en werd me verteld dat ik nee had moeten zeggen. Ik wilde kijken of mijn neefjes “nee” konden zeggen. En ik hoopte dat ze het aan hun ouders zouden vertellen, dan kon het besproken worden. Maar ik weet dat het fout was. Het doet pijn dat ik smaad op Gods naam heb gegooid.’ ‘Als u dat het ergst vindt,’ zegt de voorzitter verbaasd, ‘waar moet ik dan uw neefjes plaatsen?’ ‘Natuurlijk op één,’ zegt meneer D. haastig.

De officier van justitie eist twaalf maanden voorwaardelijk. De advocaat vraagt de rechter om geen straf op te leggen. Ze schetst de confrontatie met de familie, de excuses, het feit dat meneer D. in zijn geloofsgemeenschap uit zijn functie is gezet. En zo komt ze op die ene, cruciale vraag: wat heeft het strafrecht hier nog toe te voegen? Huilend, met horten en stoten, perst meneer D. het laatste woord er uit. ‘Ik zou willen dat ze niet te veel achteromkijken naar wat gebeurd is, maar vooruit, naar de toekomst.’ Soms zou je als verdachte wensen dat de officier van justitie op de stoel van de rechter had gezeten. De rechtbank vindt de eis te laag. Hij veroordeelt meneer D. tot 150 uur werkstraf en zes maanden voorwaardelijk.

👉 *Meer weten? Lees een langere versie van dit rechtbankverslag op advocatenblad.nl.*

advertentie

VAARDIGHEIDSTRAININGEN
COACHING. BEREIK
OPTIMALE IMPACT
VAN UW INHOUD

MIES-PARTNERS.NL

masterclass effectief communiceren ·
de veeleisende klant · interculturele
communicatie · omgaan met boosheid en
agressie · spanningsregulatie · cliënten met
psychiatrische ziektebeelden · stemtraining ·
persoonlijke presentatie · training 1 op 1

 MIES
& PARTNERS

AGENDA

KUNST EN OORLOG

Kunst en oorlog: roofkunst en restitutie is de laatste bijeenkomst van de Gevangenpoortlezingen 2015-2016, een serie lezingen over kunst en strafrecht. Jurist Evelien Campfens gaat in op de juridische achtergronden van roofkunst en schetst een beeld van de internationale stand van zaken.

Datum: 6 maart, van 12.00 tot 13.00 uur.

Plaats: Haags Historisch Museum, Korte Vijverberg 7, Den Haag.

Ga naar haagshistorischmuseum.nl voor meer informatie.

SPEECH IN A DAY

Wilt u uw speech- en presentatievaardigheden bijspijkeren? Tijdens *Speech in a Day* krijgen deelnemers oefeningen uit de speechpraktijk en podiumkunsten. Zo trainen zij in het maken van een inspirerende speech, het vertellen van een verhaal, het aannemen van een goede houding, stemgebruik, contact maken met het publiek en omgaan met zenuwen.

Datum: 10 maart en 21 april, van 9.15 tot 17.00 uur.

Ga naar speaktinspire.nl voor meer informatie.

FOTOTENTOONSTELLING
LAW & ORDER

Fotograaf Jan Banning stelt een deel van zijn project *Law & Order* ten toon in het Atrium in Den Haag en in de publieke hal van advocatenkantoor Kennedy Van der Laan in Amsterdam.

Banning fotografeerde voor zijn project politie, rechtbanken en gevangenen in Colombia, Frankrijk, Uganda en de Verenigde Staten.

Plaats en tijd: Atrium, Spui 17, Den Haag van 29 februari tot en met eind maart. Kennedy Van der Laan, Haarlemmerweg 333, Amsterdam. Deze tentoonstelling loopt tot en met eind april.

Meer informatie: [Fontana Gallery](http://fontanagallery.com), joris@fontanagallery.com.

Jebbink Soeteman advocaten zoekt

Jebbink Soeteman advocaten is een ambitieus strafrechtkantoor in Amsterdam. Wij zijn actief in uiteenlopende zaken, van commune tot complexe financiële strafzaken. Vooral in Nederland, maar ook bij het EHRM en het VN-Mensenrechtencomité. Kenmerkend voor ons kantoor is onze grote gedrevenheid en betrokkenheid.

Wij zoeken een advocaat-medewerker (dan wel gevorderd advocaat-stagiair) met ervaring in het strafrecht. Bevlogen, betrokken en juridisch sterk.

Wij bieden een uitdagende praktijk, informele werkomgeving en goede arbeidsvoorwaarden.

Uw sollicitatiebrief met cv en cijferlijsten (bachelor en master) kan worden gericht aan Willem Jebbink, per post of per e-mail (jebbink@jsadvocaten.nl).

- Singel 362 • 1016 AH Amsterdam • Tel: 020 5353 390 •
- www.jebbinksoeteman.nl •

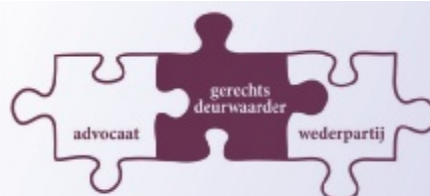
- **GEACCREDITEERD**
- **LANDELIJK AANBOD**
- **WETENSCHAPPELIJK GEFUNDEERD**

Bent u geïnteresseerd in een DCn coachingstraject of wenst u een kennismakingsgesprek met één van de coaches uit ons team?

Neem dan contact op met:
Selma Roenhorst
Dcn@dialogicalcoaching.com
06-47084349

www.dialogicalcoaching.com

Het sluitende puzzelstuk

CAMINADA & VAN LEEUWEN
gerechtsdeurwaarders & incasso

Ondernemingsweg 2D
2404 HN Alphen aan den Rijn
T 0172 44 36 34
F 0172 44 36 50
E info@cvi-incasso.nl
I www.cvi-incasso.nl

**Advocaat
medewerker
gezocht**

Sollicitaties kunnen voorzien van een curriculum vitae, per e-mail gericht worden aan mr. J.Th.M. (Joost) Diks diks@familie-erfrecht.nl. Voor vragen over deze vacature kan telefonisch contact opgenomen worden met Joost Diks: 088-02 09 444. Meer informatie over Advocaten Familie- & Erfrecht op www.familie-erfrecht.nl.

ADVOCATEN
FAMILIE- & ERFRECHT

LAWYERS FOR LAWYERS

ADVOCAAT WORDT CHEF-KOK

DOOR / TATIANA SCHELTEMA

In Damascus was hij een advocaat met een doorsneepraktijk: zakelijke contracten, vastgoedtransacties, soms een strafzaak. Maar aan zijn rechtenstudie heeft Kamal Naaje in Amsterdam weinig: hier is hij vooral bekend als *The Syrian Chef*.

Toen ik me in oktober meldde als vrijwilliger bij de noodopvang in de voormalige vrouwen-gevangenis aan de Amsterdamse Havenstraat, kreeg ik bij wijze van late lunch een bordje *bulgur* aangereikt. Ik wist niet wat ik proefde en ging op zoek naar de kok om hem te bedanken. Kamal heette hij: een lange, mollige man van begin dertig met lichte blauwgroene ogen en een teddybeer-uitstraling. Hij vertelde dat hij advocaat was, maar ook graag kookte. De keuken was een soort camping: geen apparatuur, snijden ging met aardappelmessjes, de mise-en-place een armzalig rijtje plastic bordjes. Er was nog veel nodig, zei hij. En toen moest hij weer aan de slag. Drie maanden later is Kamals keuken een geoliede machine en is hij een lokale beroemdheid. *Het Parool* en *Vrij Nederland* loofden zijn kookkunst, topkoks en kookwinkels doneerden koksbuizen en apparatuur, hippe restaurants nodigden hem uit als gastkok bij 'verbindingdiners', en er is ook een stichting: *The Syrian Chef*. Koken leerde hij van zijn moeder, 'zoals alle Syriërs', al geven niet alle Syrische moeders hun kookkunst door aan hun zonen. Maar het kwam goed van pas. Tijdens zijn rechtenstudie in Damascus werkte hij in restaurants, daarna begon hij een kantoor met vier maten. Ze deden doorsneezaken: contracten, vastgoedtransacties, een enkele strafzaak.

In 2011 ging hij naar Amerika om een cursus Internationaal Recht te volgen. Zijn vrouw en twee zoontjes bleven in Jobar, een buitenwijk van

Damascus, beroemd om zijn middeleeuwse synagoge. Nog geen halfjaar later barstte de strijd los in Syrië. Meteen vloog hij terug. 'Ik had het mezelf nooit vergeven als ik niet was teruggegaan.' De familie verhuisde naar het centrum van Damascus, maar ook daar was het niet veilig. Dus besloot Kamal de overtocht naar Europa te wagen: van Turkije naar Griekenland in een rubberbootje, met 42 anderen. Over hoe hij van Griekenland naar Amsterdam is gekomen, praat hij liever niet. 'Dat vertel ik straks wel

aan de IND.' En ook over zijn familie laat hij weinig los. Hij koos voor Nederland vanwege de vrijheid, van meningsuiting vooral, doen en denken wat je wilt. En omdat hij hoopte hier snel een nieuwe start te kunnen maken. Liefst als advocaat, en zich dan richten op mensenrechten. In Nederland zal hij bij het begin moeten beginnen – tijdens die studie zal hij vast wel blijven koken. Wat hij vindt van de Nederlandse keuken? Korte stilte. 'Eh... no comment...' dan een schaapachtig lachje: 'It's very healthy...' om vervolgens breed uit te weiden over de Syrische keuken met haar spannende smaken: friszure granaatappelpitjes, pittige pepers, de verfijnde textuur van gegrilde, gepureerde aubergines. En: 'De liefde die je erin stopt tijdens het koken proef je terug in het eten.'

Syrische advocaten in Nederland willen dolgraag hun kennis over het recht op peil houden. Wilt u hen steunen? Neem dan contact op via www.advocatenvooradvocaten.nl/nl/address.

‘IK WIL MAROKKAANSE JONGEREN PERSPECTIEF BIEDEN’

TEKST / ERIK JAN BOLSIUS BEELD / JEAN-PIERRE JANS

Als kind was hij een recalcitrant mannetje dat van school werd gestuurd. Nu houdt advocaat Khalid Kasem (37) kantoor in een Amsterdamse volksbuurt. ‘Ik wil het leven zien.’

‘Zullen we richting Balboaplein wandelen? Daar voetbalden Rijkaard en Gullit vroeger.’ De Amsterdamse Mercatorbuurt, waar deze voetbaliconen opgroeiden, was lang een achterstandswijk. ‘Ik had ook aan een gracht kunnen zitten, maar ik wil naar buiten stappen en het leven zien. Dit is Amsterdam anno 2016,’ vertelt Khalid Kasem (37), die zelf opgroeide in Nieuwegein, waar zijn vader als gastarbeider uit Marokko in ploegendienst werkte in een zeepfabriek. ‘We woonden niet

in de beste buurt, maar ik vond het er heerlijk. Ik was negen toen mijn moeder overleed en ben grotendeels opgevoed door mijn oudere broers en zussen. Ik was niet de makkelijkste: vervelend, recalcitrant. Ik heb de nodige streken uitgehaald. Niet zo erg dat ik geen vog kreeg overigens, toen ik later advocaat wilde worden.’ Hij kwam met een goed advies van de basisschool, begon op het vwo, zakte af naar de mavo, werd van school gestuurd en kon op zijn vijftiende alleen nog op de ‘moedermavo’ terecht.

Daarna volgde Kasem een mbo Banken en Verzekeringen en werkte bij verzekeraars en een bank. ‘Als jonge leidinggevende bij ABN AMRO ging ik nadenken over mijn toekomst. De advocatuur trok me: het vertellen van verhalen en mensen overtuigen, dat kan ik. Een advocaat is de stem voor mensen die anders niet gehoord worden.’

Na een *colloquium doctum* kon hij naar de UvA, waar hij in vierenhalf jaar afstudeerde, naast een parttimebaan. Vlak voor zijn dertigste begon Kasem zijn nieuwe carrière bij Allen & Overy. Hij bleef er maar een jaar. ‘Het is een mooi kantoor, maar als stagiaire in een corporate omgeving stond ik te ver van de mensen af die ik wilde helpen. In de piek van de crisis hield ik de plek vast van iemand wiens droom dit wel is. Toen ik dat bedacht, heb ik mijn baan opgezegd.’ In 2011 begon Kasem voor zichzelf en sinds de samenwerking met advocaat Ali Oass werken ze met elf advocaten in Amsterdam en Haarlem. ‘Het ging mij nooit om geld bij de keuzes in mijn leven en nu dus ook niet. Ik kijk niet naar de uren

Wie is Khalid Kasem?

2001-2003: teamleider hypotheken ABN AMRO
 2008-2009: advocaat Allen & Overy
 2009-2012: advocaat Van Oosten Advocaten
 2012-2015: oprichter en eigenaar Advocatenkantoor Kasem
 2015-nu: mede-eigenaar Oass & Kasem advocaten

Nevenfuncties: docent Praktijkleer beroepsopleiding NOvA, eigenaar The 12th Man Sports Management Group, Leiderschapstrainer bij Double Healix en Avicenna Academie voor Leiderschap.

Getrouwd, twee kinderen.

‘Als je oprecht je werk doet, levert dat altijd meer werk op’

die ik maak, maar naar de oplossing die ik kan bieden.’ Hij beschrijft een zaak van een ondernemer die steeds arbeidsconflicten had. ‘Het had te maken met de sfeer in de onderneming. Samen maakten we een plan voor de ontwikkeling van de hele organisatie en dat leidde tot minder arbeidsconflicten. Door zo te werken word je de *trusted advisor* van een ondernemer. Dat levert meer op dan een paar arbeidszaken, maar het gaat erom dat ik mensen echt wil helpen. Als je oprecht je werk doet, levert dat altijd meer werk op.’ De groei van zijn kantoor geeft Kasem de kans om ook zijn andere passie te ontwikkelen, leiderschapstrainingen geven in het bedrijfsleven. ‘Dat heeft niets met de advocatuur te maken, maar wel met mensen helpen. Als advocaat ben ik bezig met problemen, de minder

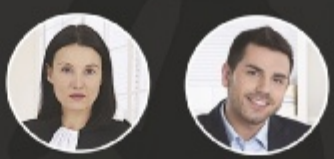
positieve kanten van het leven. Dat is inherent aan de advocatuur. Ik kan dat goed, maar ik heb ook die andere kant nodig. Positiviteit haal ik uit vrijwilligerswerk en uit het geven van trainingen. Zie het als antigif.’ Samen met een aantal andere hoogopgeleide Marokkanen richtte hij in 2008 het Moroccan Dutch Leadership Institute op, waarmee ze problemen van de Marokkaanse gemeenschap analyseren. ‘We bereiden kinderen voor op de Cito-toets, omdat we zien dat dat een groot struikelblok is in hun ontwikkeling. Onze leerlingen scoren daarna twee tot drie keer hoger dan een referentiegroep. En ze zien rolmodellen met dezelfde achtergrond als zij die arts, advocaat, of accountant zijn.’ Tijdens de ronde door Bos en Lommer loopt Kasem langs een moskee

in aanbouw. Hij begroet er een elektricien, informeert naar de werkzaamheden. Op vrijdagen maakt hij, als het even kan, tijd voor het gebed. ‘Ik geloof dat sommige zaken voorbestemd zijn, daarom ben ik ook open over moeilijker periodes uit mijn leven. Het maakt wie je bent. In mijn geloof speelt gemeenschapszin een belangrijke rol. Zo wil ik de jonge Khalids die nu opgroeien in achterstandswijken laten zien dat er hoop en perspectief is, ook als het tegenzit. Ze moeten gaan geloven dat ze meer kunnen bereiken.’ Op het plein waar Rijkaard en Gullit nog steeds jonge voetballertjes inspireren, poseert hij voor de fotograaf. ‘Na de lange periode waarin ik van alles deed waar ik niet echt in geloofde, nam ik me voor om alleen nog dingen te doen die passen bij wie ik ben, of wil zijn.’

lawyer

It's a Match!

Send Message

Rechtszaak te koop

DOOR / NATHALIE GLOUDEMANS-VOOGD & FRANCISCA MEBIUS

‘Niet meer van deze tijd’, vinden veel advocaten het verbod van de dekens op deelname aan provisie-sites; de Tinders of marktplaatsen voor advocaten. Hoezo tasten die hun onafhankelijkheid aan? ‘Misschien is het tijd voor een brede discussie.’

Ondernemer Bennie de Vries raakte verward in een ontruimingsconflict met zijn investeringsmaatschappij waar hij altijd de huur aan overmaakt. Via provisie-site Omnius vond hij een huurrechtsspecialist. ‘Die is makkelijker online te vinden dan wanneer je een advocatenkantoor in de buurt belt.’ Ook Peter Tuk zocht een advocaat en maakte gebruik van een juridische marktplaats: ‘Het was snel geregeld en zeker voor herhaling vatbaar.’ Driekwart van de rechtzoekenden zet online hulpmiddelen in bij de zoektocht naar een raadsman; maandelijks zijn er in Nederland meer dan veertigduizend zoekopdrachten rond het woord ‘advocaat’. Juridische bemiddelingssites als Rechtszaakplaats, Jouw Advocaat en Leggle – die het afgelopen halfjaar ontstonden – voorzien dan ook duidelijk in een behoefte. En niet alleen bij cliënten. Ook advocaten zijn blij met de online marktplaatsen die als een juridische Tinder advocaten en rechtzoek-

den bij elkaar brengt. Zo staat advocaat Sébas Diekstra naar tevredenheid ingeschreven bij JuroFoon: ‘Het is een net medium waar ik me als advocaat verkoop en waardoor ik hoog in Google kom. Met één zaak per jaar heb ik het inschrijfgeld er al uit.’

Maar nadat de dekens in januari lieten weten handhavend te zullen optreden tegen advocaten die gebruikmaken van lead generators, is er onrust in de markt. Nieuwkomer Leggle overweegt het verdienmodel aan te passen en Rechtblog staakt haar bemiddelingsactiviteiten. Veel advocaten begrijpen niet wat het probleem is met websites die leads aanleveren.

Kern van de discussie is het provisieverbod uit gedragsregel 2, lid 2: een advocaat mag een derde niet betalen voor een concrete ►

‘Voor je het weet, zit je in een moeras’

Gerard Endedijk

zaak. Pitchen mag en adverteren mag, mits er sprake is van een normaal tarief, schreven de dekenen in januari. Verboden is: achteraf betalen als een *potential* daadwerkelijk cliënt is geworden of betalen voor een opdracht. 'Dit is geen nieuwe beleidslijn, maar we wilden duidelijkheid creëren omdat we er veel vragen over kregen,' zegt Emilie van Empel, deken van Breda-Middelburg en voorzitter van het dekenberaad. De lijn die de dekenen zetten, zorgde voor felle reacties. Op Twitter noemen advocaten het bericht van de dekenen 'onzin'. 'De orde, zijn dekenen en onze regelgeving zijn hard toe aan herijking,' tweette advocaat Eric Koekkoek. Ook Sébas Diekstra vindt dat hij door moet kunnen gaan met JuroFoon. 'Advocaten leven commercieel gezien al zo strikt. In het huidige tijdperk moet je ze dit gunnen.' 'Weinig modern' noemt Rechtszaakplaats-initiatiefnemer en advocaat Oscar van Oorschot de houding van de dekenen. Maar de opkomst van een internet-samenleving verandert wat de dekenen betreft niets aan de gedragsregel, meent dekenberaadvoorzitter Van Empel. 'In het verleden was er nooit discussie over het provisieverbod. Ik zie niet wat er anders aan zou moeten zijn nu we internet hebben.' De dekenen zullen geen tuchtrechtelijke maatregelen nemen tegen advocaten die voor 4 april laten weten gebruik te maken van een platform dat provisie rekent en die de samenwerking zo snel mogelijk stopzetten. Die inkeuring noemt Van Oorschot 'ongepast': 'Ze geven geen enkele richtlijn over wat wel en wat niet mag.' Een lijst met toegestane initiatieven wil dekenberaadvoorzitter Van Empel niet geven. 'Het is allemaal casuïstiek. Bovendien: het kan volgende week weer anders zijn. Advocaten kunnen hun deken een mail sturen en dan gaan we het toetsen.' Advocaten die eerder een initiatief hebben voorgesteld en te horen hebben gekre-

Onafhankelijkheid en het provisieverbod

Dat een advocaat onafhankelijk moet kunnen opereren, is in alle balies een belangrijk uitgangspunt. Dat is ook weerspiegeld in het tweede artikel van de Gedragscode voor Europese advocaten: 'Het veelvoud van verplichtingen dat op de advocaat rust, vereist absolute onafhankelijkheid van de advocaat, vrij van alle druk, in het bijzonder van de druk van eigen belangen of van beïnvloedingen van buitenaf. Deze onafhankelijkheid is even noodzakelijk voor het vertrouwen in de rechtsbedeling als de onpartijdigheid van de rechter. De advocaat moet derhalve elke aantasting van zijn onafhankelijkheid vermijden en er voor waken de beroepsethiek niet te veronachtzamen om de cliënt, de rechter of derden welgevallig te zijn.' Hoe die onafhankelijkheid wordt ingevuld, verschilt per land: in sommige rechtsstelsels is het advocaten wel toegestaan een provisie te rekenen voor een opdracht.

gen dat er geen bezwaar is, kunnen vooralsnog de samenwerking voortzetten, vertelt Van Empel het *Advocatenblad*. Daarom maakt bijvoorbeeld Ernst Bökenkamp van Omnius zich ook geen zorgen. 'Advocaten betalen bij ons niet voor leads: we rekenen een abonnement. Maar belangrijker, de deken Midden-Nederland heeft ons uitgebreid getoetst, met mysterycalls en inzage in de contracten.' Omnius stuurde de aangesloten advocatenkantoren een mail met deze uitleg. Ook andere platforms benadrukken dat hun format binnen de grenzen van de gedragsregels valt, omdat zij een redelijk abonnementstarief hanteren of advocaten laten betalen voor pitches. Alleen DAS-dochter Leggle, die bij een match een percentage van het honorarium claimt, bezint zich op een ander verdienmodel. Online bemiddelaar Rechtblog, dat advocaten vrijblijvend een aanbrengfee liet betalen bij nieuwe zaken, staakt haar activiteiten zelfs.

ONAFHANKELIJKHEID

Waarom is het een probleem als advocaten een derde een beloning gunnen in ruil voor zaken? De toelichting op de gedragsregels geeft een indicatie: dat raakt aan de onafhankelijkheid. Deze kernwaarde

van de advocatuur is onder andere opgenomen in gedragsregel 2, lid 1: 'De advocaat dient te vermijden dat zijn vrijheid en onafhankelijkheid in de uitoefening van het beroep in gevaar zou kunnen komen'. Lid 2 geeft een voorbeeld wanneer dat het geval zou zijn: als een advocaat een provisie of beloning toekent of ontvangt voor het aanbrengen van opdrachten. 'Advocaten, maak je niet afhankelijk van derden om aan zaken te komen,' vat emeritus bijzonder hoogleeraar advocatuur Floris Bannier

'De gedragsregels zijn niet in gewapend beton gegoten'

Emilie van Empel

het provisieverbod samen in *Zoals een behoorlijk advocaat betaamt* (Maklu, 2014).

Advocate Ingrid van den Heuvel-Beerens onderschrijft de visie van Bannier. 'Ik maak gebruik van legalspot.nl en dat is voor mij nu gratis, dus ik hoef me geen zorgen te maken. Maar als legalspot.nl wel geld gaat vragen, dan zou ik het opnieuw bekijken en evalueren.' De Amsterdamse advocaat Gerard Endedijk vindt ook dat advocaten ver moeten blijven van provisies: 'Die derde kan met een ander belang een zaak bij jou aanbrengen. Bijvoorbeeld omdat ze meer van dit soort zaken voor de rechter willen brengen; dan zoeken ze naar een bepaald resultaat en gaan ze zich mogelijk met de inhoud bemoeien. Voor je het weet zit je in een moeras.' Toch begrijpt niet elke advocaat ►

Onlinebemiddelaars

De deken kunnen (nog) niet aangeven welke initiatieven van juridische marktplaatsen geoorloofd zijn en welke niet. Dit zijn de grootste online bemiddelaars van dit moment.

Lawyer

De Advocatenwijzer

Abonnement waarbij advocaten kunnen kiezen tussen verschillende pakketten die gericht zijn op online marketing en op-maat-campagnes (vanaf 79 euro per maand exclusief btw). In de beginperiode heeft De Advocatenwijzer na aanwijzing van de Amsterdamse deken enkele aanpassingen gedaan (die niet zagen op het provisieverbod).

JouwAdvocaat.nl

Abonnement (29 euro exclusief btw per maand) voor een profiel op de website waar advocaten blogs en artikelen kunnen plaatsen en reageren op vragen van rechtzoekenden. De deken Noord-Holland heeft 'vooralnog geen bezwaar'.

LegalDutch

Pitchsite: advocaten betalen 30 tot 50 euro om te reageren op een opdracht. LegalDutch heeft bij oprichting de landelijke orde benaderd om de werkwijze toe te lichten, maar hier is geen reactie op gekomen.

JuroFoon.nl

Bij JuroFoon betalen rechtzoekenden voor bellen 90 cent per minuut met een maximum van 30 euro. Als lid kunnen cliënten voor 45 euro per jaar tegen lokaal tarief met juristen bellen. Ingeschreven advocaten betalen zo'n 100 euro per jaar. Er zijn geen bezwaren gehoord van de lokale deken.

Legalspot

Nu nog deels gratis voor advocaten; sommigen betalen 25 euro per klik op de contactbutton op hun profielpagina. Oprichter Maarten Koolen wil dit invoeren voor alle advocaten, maar wil hierover eerst een gesprek aangaan met de lokale deken.

Rechtszaakplaats.nl

Advocaten pitchten op een probleem van een cliënt en betalen per pitch 2 euro (e-mail), 4 euro (gesproken) of 6 euro (video). De cliënt kiest uit vijf pitches. Oprichter en advocaat Van Oorschot heeft nog geen officiële reactie gekregen van de lokale deken; de site wordt nog onderzocht.

Omnius

Advocaten betalen een abonnement gebaseerd op het aantal huishoudens in hun regio; 5 tot 10 euro per advocaat per dag. De oprichters hebben in 2013 aanpassingen doorgevoerd nadat de deken Midden-Nederland enkele opmerkingen had (die niet zagen op het provisieverbod).

Leggle

Leggle koppelt rechtzoekenden aan een advocaat, stuurt daarna een factuur naar de klant en zet een factuur voor de advocaat klaar. Het verschil is twintig procent van het bedrag dat de klant betaalt. Hierbij neemt Leggle onder meer ook het debiteurenrisico over. Leggle heeft geen bezwaren vernomen van de deken, maar overweegt toch een ander verdienmodel.

waarom een provisie geven aan een lead generator een probleem zou zijn. Zo blijkt uit een poll op Twitter onder volgers van @Advocatenblad dat zeventig procent van de respondenten geen gevaar ziet voor de onafhankelijkheid in opdrachten verwerven via online aanbieders. Advocate Eline Groenendaal behoort tot die groep: 'Ik zie niet hoe het mijn onafhankelijkheid schaadt als ik een professionele derde betaal voor het doorverwijzen van cliënten. Ik kan dan nog steeds kiezen om de zaak wel of niet aan te nemen, en de zaak naar eer en geweten behandelen. Net als elke andere zaak.'

'In Nederland zijn we heel huiverig voor financiële belangenverstrengeling bij zaken,' verklaart bijzonder hoogleraar advocatuur en advocate Britta Böhler het provisieverbod. 'En gedragsrecht is geen wiskunde. Stel: je wordt uitgenodigd voor de bruiloft van een cliënt. Dan moet je als advocaat beseffen dat je onafhankelijkheid in het gedrang zou kunnen komen. De

ene advocaat denkt: dat kan ik wel aan, de ander vindt het niet prettig en gaat niet. Ik snap dat advocaten denken: zo werkt het toch ook bij gedragsregel 2, lid 2? Maar daar is nou juist ooit een aanvullend verbod op gesteld, waarschijnlijk omdat het voor advocaten lastig leek om afstand te houden naar die derde als daar een bepaald belang mee gemoeid was.' Böhler begrijpt dat advocaten zich afvragen of hun onafhankelijkheid in het gedrang komt als ze betalen voor een lead. 'Misschien is het tijd voor een bredere discussie. De gedragsregels zijn niet bindend, maar geven wel weer wat de advocatuur op een bepaald moment vindt. Je ziet een duidelijke ontwikkeling in de markt: cliënten zoeken advocaten online en dan krijg je dit soort sites. Als advocaten vinden dat het provisieverbod achterhaald is, dan moeten ze dat laten weten. "Deze regel moet gewoon weg, die is niet meer van deze tijd," zeg dat dan tegen de algemene raad en de lokale orde.'

De NOvA is al begonnen met een herbezinning op de gedragsregels: de nieuwe commissie herziening gedragsregels start in maart. Böhler: 'Kennelijk vonden de dekens toch dat er nu al iets moest gebeuren. Ik vind het jammer dat ze niet op de commissie hebben gewacht.' Voor de dekens staat vast dat zij de huidige gedragsregels, inclusief provisieverbod, moeten toepassen. 'Wij dekens maken de gedragsregels niet: wij toetsen alleen,' zegt dekenberaadvoorzitter Van Empel. 'Als er een wens is voor verandering, is discussie onder advocaten nodig. Dat kan bijvoorbeeld via het Innovatieplatform van de NOvA.' Eerdere discussies zorgden ervoor dat het verbod op reclame maken sneuvelde en leidde tot de proef met *no cure, no pay* in letselschadezaken. Getuige de reacties van advocaten lijkt er wel iets veranderd in hoe de advocatuur denkt over het provisieverbod. Dat er ruimte is voor verandering, erkent ook Van Empel: 'De gedragsregels zijn niet in gewapend beton gegoten.' ■

.....
advertentie

Kan iemand mij nou eindelijk eens vertellen wat echt waar is?

Goeie vraag.®

Meer weten over het antwoord op deze goeie vraag? Bel met onze forensische experts Mark Hoekstra op 088 676 94 33 of Peter Schimmel op 088 676 94 17.

(c) 2015 Grant Thornton Forensic & Investigation Services B.V. Alle rechten voorbehouden.

Grant Thornton

An instinct for growth

RECHTSPRAAK UPDATES

**NIEUWE UITSPRAKEN EN
ANNOTATIES PER RECHTSGEBIED
RAZENDSNEL ONLINE**

**ARBEIDSRECHT
ONDERNEMINGSRECHT
STRAFRECHT
PERSONEN- EN FAMILIERECHT
GEZONDHEIDSRECHT
OMGEVINGSRECHT
INSOLVENTIERECHT
ERFRECHT**

**EN BINNENKORT
SOCIALEZEKERHEIDRECHT**

WWW.RECHTSPRAAKUPDATES.NL

**EERSTE
MAAND GRATIS!**

Boomjuridisch

Oog voor vernieuwing

Het concept van Edulaw is een simpele: advocaten bedienen met actuele en voor hun praktijk relevante onderwerpen, verzorgd door topdocenten, tegen betaalbare tarieven!

Edulaw verzorgt cursussen op onder andere de volgende rechtsgebieden; personen- en familierecht, strafrecht, arbeidsrecht, ondernemingsrecht, procesrecht en het vreemdelingenrecht.

info@edulaw.nl

www.edulaw.nl

TOGA
atelier
S c h o u t

Kwaliteit met oog voor detail

Cool Wool ultra lichtgewicht

www.toga-atelierschout.nl

info@toga-atelierschout.nl

Industrieweg 51
3044 AS Rotterdam
Tel.: 010 245 07 66
di t/m vr 9:00 - 17:30
zaterdag op afspraak

ZUMPOLLE
ADVOCATEN

www.zumpolleadvocaten.nl

Zumpolle Advocaten in Utrecht staat voor goede en betaalbare rechtshulp, voor iedereen toegankelijk. Het kantoor bestaat uit tien ervaren en gespecialiseerde advocaten.

Wij zoeken een ADVOCaat AOV

Wij hebben een groeiende praktijk van particuliere arbeidsongeschiktheidsverzekeringszaken. Daarin kiezen wij bewust de zijde van de verzekerde. Ook als u ervaring hebt in verzekeringsrecht maar nog niet in aov-zaken, maken wij graag kennis met u.

Voor inlichtingen: mr. Karen Machielsens, 030 233 32 48
Uw sollicitatie stuurt u naar machielsens@zumpolleadvocaten.nl

WWW.LEGALBUSINESSWORLD.NL

PLATFORM & E-MAGAZINE

NEW

Hét adres voor kennis en informatie over groei, strategie, business development, marketing & communicatie voor alle spelers binnen het juridisch segment

www.legalbusinessworld.nl

Open platform met meer dan 600 artikelen en wekelijkse updates.

Blijf op de hoogte van business & groei op de juridische markt

Handhaven provisieverbod is een stap vooruit

DOOR / BERT-JAN VAN DEN AKKER & ESTHER BRONS-STIKKELBROECK

Doordat de dekens optreden tegen advocaten die betalen voor leads sturen zij juist aan op innovatie in de advocatuur, vinden Bert-Jan van den Akker en Esther Brons-Stikkelbroeck.

De dekens hebben de balie laten weten dat zij het provisieverbod van gedragsregel 2 lid 2 blijven handhaven. Nu voelen koppelsites, die meestal tegen betaling advocaten in contact brengen met potentiële cliënten, zich bedreigd in hun voortbestaan. De exploitanten van leadsites reageren fel en verwijtend naar de dekens. De handhaving zou ouderwets zijn, terug naar af, het onderzoek wordt in twijfel getrokken en de dekens worden weggezet als een stel onkundige oude mannen in pak die wars zouden zijn van innovatie. Dat is wat ons betreft niet terecht, integendeel.

De dekens doen gewoon hun werk als handhavende en controlerende instantie. Bovendien kan de handhaving van het provisieverbod niet als een verrassing komen voor de *leadgenerators* die in een aantal gevallen worden aangestuurd door (voormalig) advocaten en die dus goed op de hoogte zijn van het geldende provisieverbod. Die weten dat de achtergrond van het provisieverbod is dat een advocaat maar één belang kan, mag en moet dienen: het belang van zijn cliënt. Daarbij is geen plaats voor het eigen belang van de advocaat en evenmin voor het belang van

een *leadgenerator*. Bij een provisie op basis van een deel van de omzet zijn die andere belangen er wel en daarvoor betaalt de cliënt dan (soms letterlijk) de prijs.

Belangrijker nog: de aankondiging om het provisieverbod te gaan handhaven en de koppelsites te controleren, biedt juist een kans om een stap vooruit te zetten.

Het bezwaar van de dekens richt zich namelijk niet tegen het bestaan van de koppelsites op zich of tegen het samenbrengen van advocaten met klanten. De dekens benadrukken dat adverteren op deze manier is toegestaan, zolang dat maar gebeurt met inachtneming van een redelijk advertentietarief. Ook een vast bedrag per klik of per maand is geen probleem. Advocaten moeten alleen wel de belangen van hun cliënten op een behoorlijke wijze behartigen en dat betekent dat er grenzen zijn aan wat wel en wat niet mag.

Met de aangekondigde controles geven de dekens daarover duidelijkheid. Zij geven richting en sturen zo al dan niet bewust juist aan op verdergaande innovatie binnen de advocatuur; op innovatie die daadwerkelijk inspeelt op de behoeften van cliënten en die bovendien het

imago van advocaten verbetert in plaats van nog meer vraagtekens plaatst bij de hoogte en de grondslag van de in rekening gebrachte tarieven.

Voor de tegenspuiterende ontwikkelaars is er geen man overboord. De bal ligt bij hen. Het is niet nodig om de *leadgenerators* af te sluiten of de databases te verwijderen. Ook de deelnemende advocaten hoeven geen tuchtrechtelijke sancties te vrezen, zolang zij maar kunnen aantonen dat zij uitsluitend de belangen van hun cliënten behartigen en zij hun handelwijze kunnen verantwoorden. Voor cliënten en voor het imago van de beroepsgroep zou het dan ook goed zijn als ontwikkelaars en advocaten meedenken in de lijn die de dekens uitzetten. Zij kunnen hun creativiteit en inventiviteit inzetten bij de ontwikkeling van een verdienmodel dat voldoet aan de richtlijnen van het provisieverbod en rekening houdt met de belangen van cliënten. Voor innovatieve denkers zal dat geen probleem zijn.

Bert-Jan van den Akker en
Esther Brons-Stikkelbroeck
zijn beiden advocaat bij
DOEN Legal in Zeist.

‘ALS DEKEN MOET JE EEN BEETJE BALDADIG WILLEN ZIJN’

DOOR / SABINE DROOGLEEVER FORTUYN & NATHALIE GLOUDEMANS-VOOGD
BEELD / WILMAR DIK

Bart van Tongeren volgt Walter Hendriksen op als landelijke deken. Wat hebben ze elkaar te zeggen? Waar maken zij zich kwaad over? En hoe binden zij de balie? Hun werk vraagt een behoorlijke dosis relativeringsvermogen, daar zijn ze het over eens. ‘Anders word je stapelgek.’

De oud-deken en nieuwe deken blijken goed op elkaar ingespeeld. De grootste onhebbelijkheid van Hendriksen is zijn ongeduld, antwoordt Van Tongeren tijdens het interview zonder aarzelen. Hendriksen protesteert niet. Van Tongerens slechtste eigenschap? Hendriksen: ‘Bart mag nog weleens graag in een debat buiten zichzelf treden met de tekst: “Laat ik nou de advocaat van de duivel spelen”. Maar dat doet hij volgens mij vooral om zijn eigen denkproces op gang te brengen.’ Van Tongeren lacht: ‘En dat van anderen. Maar als ik daarmee begin, raakt Walter geïrriteerd. Vanwege zijn ongeduld.’ Debatten voerden ze bijvoorbeeld tijdens de vergaderingen van hun ploeg: de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten (NOvA). Van Tongeren was waarnemend deken tijdens het dekenaat van Walter Hendriksen. Per 1 januari 2016 mag Van Tongeren zich de nieuwe landelijk deken van de NOvA noemen. Zijn zaken heeft de Rotterdamse advocaat goeddeels overgedragen aan kantoorgenoten bij Ten Holter Noordam toen hij AR-lid werd. Hendriksen keert nu weer vol terug in zijn praktijk bij Van Doorne. Zowel Hendriksen (57) als Van

Tongeren (52) werd partner bij het kantoor waar ze als advocaat-stagiaire begonnen (al stapte Van Tongeren later over). Nog zo’n overeenkomst: beiden hebben altijd veel bestuursfuncties naast hun werk vervuld. Ook hockey verbindt hen. Toevallig zijn ze er beiden twee jaar geleden mee gestopt: ze vonden zichzelf niet meer goed genoeg.

Ziet u overeenkomsten tussen zo fanatiek sporten en werken in de advocatuur?

Walter Hendriksen: ‘Neuh.’

Bart van Tongeren: ‘Ja, ik wel. Je hebt doorzettingsvermogen nodig. Door te sporten leer je met tegenslagen omgaan. Daar word je harder van. Dat is heel profijtelijk voor allerlei andere activiteiten.’

Hendriksen: ‘Ja, dat is wel zo. En: respect hebben voor je tegenstander. Maar ook de wil om te winnen. Al wordt er in de advocatuur niet per se gesproken in termen van winnen of verliezen, maar je staat je cliënt zo goed mogelijk bij.’

Van Tongeren: ‘Je moet soms lastige dingen overwinnen om ergens te komen. Niet meteen bij de pakken neer gaan zitten als de wederpartij komt met een verhaal waarvan je denkt: zo, dat klinkt best goed. Je moet kijken

naar: hoe nu verder? Maar als je 3-0 achterstaat tegen een veel betere tegenstander moet je ook reëel zijn.’ *Hendriksen:* ‘Ik heb weleens, toen we goed achterstonden tijdens een hockeywedstrijd, aan de tegenpartij gevraagd: “Zullen we schikken op gelijkspel?”’

U bent allebei partner bij een groot en middelgroot kantoor, met allebei veel nevenactiviteiten. Hoe blijft u bij al die drukte in balans?

Hendriksen: ‘Ik denk dat je zo nu en dan helemaal niet in balans bent. Dat je periodes hebt dat je veel meer moet werken dan verstandig is voor een evenwichtig gezinsleven, bijvoorbeeld. Nou ja, dat is dan zo. Het gaat met golven. En hoe blijf je fit? Door te beschikken over een behoorlijke dosis relativeringsvermogen. Anders word je stapelgek.’

Hoe doe je dat?

Hendriksen: ‘Bloedserieus zijn als het gaat om de zaak, om het behartigen van de belangen van cliënten. Tegelijkertijd, als je er niet mee bezig bent, een zekere mate van distantie naar je werk kunnen opbrengen. Ook andere dingen belangrijk vinden. En als je ’s ochtends bij het scheren als man niet om jezelf kunt lachen ▶

Walter Hendriksen

Geboren: Driebergen, 57 jaar

Burgerlijke staat: gehuwd, twee dochters en een zoon

Studie: Nederlands en notarieel recht, Utrecht

1983-heden: advocaat en partner bij (de rechtsvoorganger van) Van Doorne in Amsterdam
Praktijkgroepleider proces-insolventie-, en verzekeringsrecht

Juli 2013-januari 2016: algemeen deken van de Nederlandse orde van advocaten (NOvA)

Nevenactiviteiten (o.a.)

1999-2006: lid van de raad van toezicht Amsterdam, waarvan de laatste tweeënhalf jaar als waarnemend deken

2006-2013: lid van de Commissie Disciplinaire Rechtspraak NOvA

in de spiegel, dan is dat niet goed.’
Van Tongeren: ‘Ik heb het geluk dat mijn echtgenote mij onvoorwaardelijk steunt, waarbij het helpt dat zij ook juriste is. Je moet daarnaast enorm relativiseren. Maak wat je doet niet belangrijker dan het is. Als je een prachtig pleidooi hebt gehouden, moet je vooral niet naast je schoenen gaan lopen en denken dat je de koning van de advocaten bent. Dan zit je op de verkeerde weg.’

Hendriksen: ‘Thuis word ik tot aan mijn enkels afgezaagd en op mijn plek gezet als ik het zou wagen naast mijn schoenen te lopen. Ik heb een keer een interview met mij in het *Advocatenblad* of het *FD*, dat weet ik niet meer, centraal in de keuken neergelegd om te zien wat de reacties waren. Dat stuk heeft daar een week gelegen en niemand die iets zei. Vervolgens werd de haard ermee aangemaakt. Dat cultiveren wij ook wel een beetje thuis. De prijs voor de grootste succes is voor mij.’

Terwijl u misschien ook wel iets wilde delen over uw werk. Waar bent u nou het meest trots op als u terugkijkt op het dekenaat?

Hendriksen: ‘Wat ik nastreefde en nastreef, is een bindende kracht

van de balie te zijn. Naar de lokale dekens, het college van afgevaardigden, naar alle advocaten toe. Omdat, als de balie eenheid toont, die balie ongelofelijk veel voor elkaar kan krijgen. Zo hebben we het thema rechtsstatelijkheid op de kaart weten te zetten, parallel aan de initiatieven van de Eerste Kamer. Ik hoop dat ik trots kan zijn op het resultaat.’

Over de Eerste Kamer gesproken: de senaat zette de bezuinigingen van 85 miljoen euro in de ijskast, in afwachting van de rapportage van de commissie-Wolfsen. Dat rapport is er inmiddels, net zoals het rapport van de door de orde ingestelde commissie-Barkhuysen. Wat is de laatste stand van zaken?

Hendriksen: ‘Wij wachten op de concrete invulling van het departement van de aanbeveling van de commissie-Wolfsen. Die, vreemd genoeg, veel overeenkomsten met de aanbeveling van de commissie-Barkhuysen vertoont. Ik kan me haast niet voorstellen dat het departement van de aanbeve-

ling afwijkt. De Eerste Kamer heeft immers gezegd: “Handen af van de gefinancierde rechtsbijstand, totdat er is gerapporteerd. En vervolgens, mogelijk eraan zitten, maar in overeenstemming met het rapport.”’

En wat moet er gebeuren met de plannen voor de bezuinigingen?

Hendriksen: ‘Je kunt het stelsel vernieuwen, aanpassen aan deze tijd. De laatste keer dat we naar de verdeling van de punten hebben gekeken, is vijftien jaar geleden. Wij staan erachter dat de commissie-Wolfsen en de commissie-Barkhuysen gestructureerde voorstellen hebben gedaan

‘Als de balie eenheid toont, kan die ongelofelijk veel voor elkaar krijgen’

Walter Hendriksen

om te kijken of het systeem efficiënter of anders kan worden ingericht. Of dat leidt tot een bezuiniging, is dan vers twee. Recent heeft de Hoge Raad bepaald dat verdachten er per 1 maart op gewezen moeten worden

dat ze recht hebben op een advocaat bij politieverhoor. Wie gaat dat betalen? Er komt geschrijf van tussen het Openbaar Ministerie en de advocatuur. Terwijl OM en advocatuur hier beide aandacht voor vragen bij het departement. De uitgaven zullen hoger worden, gewoon omdat het recht geld kost.'

Van Tongeren: 'Maar recht is geen luxeproduct. Recht is een primaire levensbehoefte. Een recht waar je recht op hebt. Het wordt nu gebruikt als financieringstool. Juist in tijd van bezuinigingen, hebben de zwakkeren in de samenleving grote behoefte aan rechtsbijstand. Dat de toegang tot het recht dan door de overheid wordt afgesneden, is een paradox.'

Hendriksen: 'En als de centen schaars worden, staan de thema's rechtsstatelijkheid, machtscheiding, zelf tgesprak organiseren, veel minder hoog op de agenda. Maar juist bij schaarste heb je de rechtsstaat nodig. Bij schaarste moet je beleid kunnen laten toetsen door de rechter!'

U maakt zich er echt kwaad over.

Hendriksen: 'Als deken moet je een beetje baldadig willen zijn.'

En Bart van Tongeren, waar gaat u zich sterk voor maken? Wat gaat u betekenen voor die 17.000 advocaten?

Van Tongeren: 'Al het werk dat vanuit de oud-deken is gedaan tot nu, zet ik "gewoon" voort. Daarbij vind ik, net ►

Bart van Tongeren

Geboren: Velp, 52 jaar

Burgerlijke staat: gehuwd, drie zonen

Studie: Nederlands en fiscaal recht, Leiden

1990-2006: advocaat en partner bij NautaDutilh in Rotterdam

2006-2012: partner bij Schipper Noordam Advocaten in Rotterdam

2012-2015: partner bij Ten Holter Noordam Advocaten in Rotterdam, gespecialiseerd op het gebied van handels- en contractenrecht

2012-2015: lid van de algemene raad en waarnemend deken Nederlandse orde van advocaten (NOvA)

Januari 2016: algemeen deken van de NOvA

Nevenactiviteiten (o.a.)

2001-2011: lid van het college van afgevaardigden van de NOvA

2003-2007: lid van de raad van toezicht Rotterdam

'Recht wordt nu gebruikt als financieringstool'

Bart van Tongeren

Prikbord voor professionals

MR. DIANNE ABELN

AbelnPasma advocaten
Info@abelnasma.nl
www.abelnasma.nl
Groningen | 050 - 820 04 50

Het niche kantoor AbelnPasma Advocaten gevestigd in Groningen richt zich uitsluitend op personenschade, verzekeringsrecht en arbeidsrecht. Ons kantoor, dat ik samen met Margriet Pasma heb opgericht, is klein maar onze omgeving is groot. Onze kracht?

We doen ons werk op een persoonlijke en betrokken wijze en streven daarbij naar maximale deskundigheid. We hechten daarom waarde aan ons lidmaatschap van de specialisatieverenigingen LSA en ASP.

HERMAN DREEF

Academia-e
Dreef@academia-e.nl
www.academia-e.nl
Nijmegen | 024 - 741 14 11

Academia-e biedt hoogwaardige cursussen tegen een zeer aantrekkelijk tarief. De cursussen worden gedragen door zeer ervaren docenten. De kracht van Academia-e is de kleinschaligheid, efficiency en bijbehorende flexibiliteit.

AAD SCHALKE

Achtergrondonderzoek.nl
Webinfo@aaz.nl
www.achtergrondonderzoek.nl
Breda | 076 - 741 01 00

Iedere keer weer inloggen, zelfde naam invoeren, gegevens overzetten... Nuttig maar tijdrovend.

Nu binnen 3 minuten een complete rapportage met alle achtergrondinformatie uit openbare registers en handelsinformatiebureaus per e-mail. Persoons- zowel als bedrijfsinformatie. Via onze slimme applicatie. Snel, overzichtelijk, compleet, goedkoop.

WILLEKE DAMAN-VONK

Administratiekantoor Wil's Kracht
Info@administratiekantoor-wilskracht.nl
www.administratiekantoor-wilskracht.nl
Amsterdam | 020 - 301 61 06

Wil's Kracht is sinds 2015 opgenomen in het Register van Belastingadviseurs. Al negen jaar begeeft Willeke Daman-Vonk zich binnen de juridische dienstverlening. Wil's Kracht werkt met een online boekhoudstelsel dat aan elk advocatensysteem gekoppeld kan worden. Door persoonlijke aandacht en advies geeft Wil's Kracht rust op financieel vlak.

MR. JELLE DAMSTRA

Arslan & Ter Wee Advocaten
Info@atwadvocaten.nl
www.atwadvocaten.nl
Zwolle | 038 - 460 01 11

Lid van de Vereniging Insolventierecht Advocaten INSOLAD. Het aantal faillissementen neemt af, maar voor veel ondernemers zijn de zorgen nog niet voorbij. Zij kunnen de hulp van een gespecialiseerde insolventierechtadvocaat goed gebruiken.

Arslan & Ter Wee advocaten: gespecialiseerd en veelzijdig.

RONALD KOPPERS

Berghauser Pont Academy (BPA)
Ronald@berghauserpont.nl
www.berghauserpontacademy.nl
Amsterdam | 020 - 820 09 08

De verschuiving van pure kennis naar meer competentiegerichte opleidingen neemt toe.

Nast de kenniscursussen bieden we daarom nu ook specifieke trainingen voor juristen en advocaten die wij vaak opzetten met advocaten die midden in de doelgroep zitten. Deze cursussen zijn daardoor niet alleen praktijkgericht, maar spelen ook in op de behoeftes van de markt.

MR. MAARTJE BEEKER

De Blauwvinger Academie
Info@blauwvingeracademie.nl
www.blauwvingeracademie.nl
Zwolle | 038 - 455 60 55

De trend? Na niche-kantoren zijn er nu ook niche-opleidingsinstituten.

Dat is exact wat De Blauwvinger Academie biedt: kwalitatief hoogstaande en gespecialiseerde cursussen voor advocaten die ondernemers bijstaan, zonder peospas en tegen een gunstig tarief per PO-punt.

als Walter, het binden van de balie heel belangrijk. Ook wil ik me sterk gaan maken voor het imago van de advocatuur, door vol in te zetten op kwaliteit. Het imago is belangrijk omdat er vanuit de overheid redelijk wat aanvallen zijn op de onafhankelijkheid van de advocatuur. Iedere advocaat moet zich daar bewust van zijn en moet er ook voor zorgen dat er geen aanleiding is om waar dan ook in te grijpen. En 90 tot 95 procent van de advocaten is zich ervan bewust. Maar er hoeft maar één incident te zijn dat de krant haalt, en het totale imago van de advocatuur wordt naar beneden gehaald. Ik vind dat iedere advocaat zich verantwoordelijk moet voelen voor het beeld dat in de samenleving over de advocatuur ontstaat. En dat mag best een tandje meer zijn.'

Advocaten ervaren soms een kloof tussen de balie en het bureau van de orde. Hoe kun je die verkleinen?

Van Tongeren: 'We moeten duidelijker maken aan advocaten wat het bureau doet en waarom. En dat we er met ongelofelijk veel kennis en inzet alles aan doen om de advocatuur zo goed mogelijk te laten functioneren.'

Hendriksen: 'Tegelijkertijd verwacht ik van de individuele leden van de balie dat ze ook kijken. Verdiep je nou eens in die orde, zorg dat je er deelgenoot van wordt. En als je vindt dat de NOvA te weinig doet, zeg het dan. Maar dat gekwek als een kip zonder kop, dat voortdurend *bashen* van de NOvA, dat vind ik zo ongelofelijk weinig recht doen aan wat hier gebeurt. Dat is wel iets wat me in negatieve zin opwindt.'

Wat maakte Hendriksen een goede deken, vindt u, Bart van Tongeren?

Van Tongeren: 'Hij heeft zich voor meer dan honderd procent ingezet om de belangen van de orde zo goed mogelijk te behartigen. En met succes: hij heeft gezorgd voor het toezicht zoals het nu is en dat het voorstel voor een vorm van staatstoezicht van de baan is geschoven. Daarbij: Walter is een *people manager* en laat de dingen niet op zijn beloop. Stel niet uit tot morgen wat je vandaag kunt doen. Dat heb ik van hem overgenomen.'

En andersom: waarom denkt u dat Van Tongeren een goede deken zal zijn?

Hendriksen: 'Hij heeft zijn dossier-

kennis goed op orde. En hij is een mensen-mens en dat heb je ook nodig. Het dekenaat kun je niet alleen doen. Je hebt de AR, het CvA, iedereen binnen de balie nodig.'

Van Tongeren: 'En buiten de balie.'

Hendriksen: 'Je hebt iedereen binnen de balie nodig zodat je buiten de balie kunt doen wat je moet doen.'

Teamwork dus. Heeft u dan nog profijt van uw hockeyervaring?

Van Tongeren: 'Ik zie vooral wat sport voor je kan doen bij mijn kinderen, ze spelen hockey op behoorlijk niveau. Deze zomer, in een jeugdinterland, uitgerekend tegen angstgegner Duitsland, nam mijn jongste zoon vijf minuten voor tijd een bepalende strafbal. "Hoe bleef jij zo cool?" vroeg ik hem na afloop; hij is niet de vaste strafbalnemer. Hij zei mij dat hem direct te binnenschoot dat hij dit een paar maanden ervoor had getraind. "Je moet even wachten. Want als de keeper langer dan twee seconden op zijn tenen staat, wordt hij moe. Dan is hij niet meer alert." Dat vind ik knap. Op zo'n beslissend moment de mentale druk aankunnen, de rust bewaren; dat moeten advocaten ook onder alle omstandigheden kunnen.' ■

advertentie

Academia-e

De cursisten waarderen onze cursussen in 2014 en 2015 met een 8,3!

Aanbod van hoogwaardige juridische opleidingen, team van ervaren docenten op diverse rechtsgebieden, prima waarderingen van de cursisten, goede bereikbaarheid in Nijmegen en gratis parkeergelegenheid.

Forse stapelkortingen in 2016

- 5% : 3 maanden voor de betreffende cursus inschrijven
- 5% : samen met 1 kantoorgenoot naar dezelfde cursus
- 10% : samen met 2 kantoorgenoten naar dezelfde cursus
- 20% : korting bij 2e cursus
- 30% : korting bij 3e, 4e, 5e cursus

Onze vaste docenten voor het komend cursusjaar

Personen- en Familierecht	: Prof. Mr. A.J.M. (Andre) Nuytinck
Arbeidsrecht	: Mr. dr. P. (Pascal) Kruit
Strafrecht en strafprocesrecht	: Mr. J.H.J. (Joost) Verbaan
Alimentatierecht	: Mr. A. (Anouk) Wakker
BOPZ	: Mr. drs. R. (Rembrandt) Zuijderhoudt
Jeugdrecht	: Mr. L.M.J. (Lisette) Leerkes

Schrijf snel online in op www.academia-e.nl en maak gebruik van de stapelkortingen!

REDBREAST

Procesfinanciering is de
op één na beste oplossing voor
de kosten van een zware rechtsstrijd.

Zie voor de beste oplossing:
www.redbreast.com

Derdenrekening: wat is het probleem?

DOOR / LINUS HESSELINK

Driekwart van de advocaten gebruikt 'm nauwelijks, de derdenrekening, maar toch gaat er nog weleens wat mis. Zeker als eigen declaraties verrekend worden. Welke valkuilen leggen de afgelopen tuchtrechtzaken bloot?

De Stichting Derdengelden moet voorkomen dat geld van derden dat bij een advocatenkantoor wordt gestald totdat er aan bepaalde betalingsvoorwaarden is voldaan, kan verdwijnen in een faillissement – of in een ander zwart gat. Uit onderzoek naar het gebruik van de derdenrekening dat de orde liet uitvoeren, bleek afgelopen november dat ruim driekwart van de advocaten de derdenrekening niet of nauwelijks gebruikt (zie kader 'Onderzoek'). Toch gaat er nog weleens wat mis, blijkt uit de zaken die bij de tuchtrechter aan de orde komen.

INZICHT

Als de advocaat het geld op de derdenrekening zo snel mogelijk en keurig geadministreerd aan de rechthebbende overmaakt, is er niks aan de hand. Maar soms kan het geld van de derdenrekening nog niet worden doorgestort, bijvoorbeeld omdat partijen het in een echtscheidingsprocedure nog niet eens zijn over de vraag wie het behoort te krijgen. De advocaat die toen besliste dat het

aan diens cliënt toekwam, werd op 27 maart 2015 door de raad van discipline Arnhem-Leeuwarden berispt (ECLI:NL:TADRARL:2015:153). Blijk van inzicht geven kan trouwens tot verlichting van de maatregel leiden. De advocaat die bij het hof van discipline liet blijken dat hij inzag hoe 'zeer ernstig verwijtbaar' het was om 3.000 euro te lenen van de derdenrekening, kreeg op 19 mei 2015 daarom niet méér dan een voorwaardelijke schorsing van een week opgelegd (ECLI:NL:TAHVD:2015:142). Het geld van de derdenrekening mag zelfs niet heel even elders worden geparkeerd. De advocaat bij wie over meerdere jaren honderden mutaties werden gecontroleerd zonder dat onregelmatigheden bleken, werd niettemin voor een maand voorwaardelijk geschorst omdat hij 20.000 euro drie

werkdagen buiten het beheer van de Stichting Derdengelden had gebracht (hof van discipline, 23 maart 2012; ECLI:NL:TAHVD:2012:YA3333).

NAUWELIJKS VERREKENBAAR

In veruit de meeste tuchtrechtelijke uitspraken waarin de derdenrekening ter sprake komt, verrekent de advocaat derdengelden met zijn declaratie. Nu maakt de Verordening op de advocatuur verrekening wel mogelijk, maar onder strikte voorwaarden (zie 'Regels & gebruik'). Er moet een schriftelijke, specifieke en uitdrukkelijke toestemming van de rechthebbende zijn. En daar gaat het vaak mis. Die toestemming kan in ieder geval niet vooraf worden geregeld. Een algemene clausule over verrekening in de algemene voorwaarden is zeker niet voldoende (raad van ►

Regels & gebruik

Advocaten moeten een aparte Stichting Derdengelden aanhouden. Verrekening van derdengelden met de eigen declaratie is mogelijk, onder scherpe voorwaarden. Artikel 6.19 lid 5: 'Een advocaat kan met de rechthebbende schriftelijk overeenkomen de derdengelden aan te wenden ter voldoening van een eigen declaratie. De advocaat legt deze overeenkomst vast met verwijzing naar het bedrag en de specifieke declaratie.'

Doorpakken

Vermogensrecht

27/28 juni 2016

Vier topdocenten!

Drion, Klomp, Reurich én Van Wechem.

Uniek: allen ervaring in de advocatuur én rechterlijke macht! Dus actualiteit, diepgang én praktijkgericht.

Puntwaardig?

Absoluut! Maar liefst 20 PO-punten! Prijs is **€1.395,-** (excl. btw). Dat is nog geen 70 euro per punt!

Scherp!

Wanneer en waar?

Op maandag 27 juni en dinsdag 28 juni 2016 van 9 tot 21 uur; twee volle dagen in de Jaarbeurs te Utrecht.

Met broodjes 😊

Niet vergeten!

Snel aanmelden op www.doorpakkenvermogensrecht.nl

discipline Amsterdam, 28 januari 2014, ECLI:NL:TADRAMS:2014:28). Evenmin voldoet een algemene zinsnede in een ondertekende opdrachtbevestiging, ook niet als er duidelijk staat 'dat door ondertekening toestemming wordt gegeven om gelden die ten behoeve van een cliënt op de derdenrekening zijn gestort of overgemaakt, door het advocatenkantoor mogen worden aangewend ter betaling van nog openstaande facturen' (raad van discipline Arnhem-Leeuwarden, 12-5-2014, ECLI:NL:TADRARL:2014:201). Dat is namelijk geen 'ondubbelzinnige instemming van de cliënt', al kreeg deze advocaat geen maatregel opgelegd omdat een groot deel van het verrekenende bedrag was geoormerkt als vergoeding voor advocaatkosten, terwijl ook nog één van de verrekenende facturen al enige tijd niet was betaald en de cliënt niet tegen de declaraties had geprotesteerd.

INCONSISTENT

Een algemene clause over verrekening in de opdrachtbevestiging kan wel helpen, zo valt op te maken uit een uitspraak van de raad van discipline 's-Hertogenbosch van 7 november jl. (ECLI:NL:TADRSH:2015:256). Maar dan moet er daarnaast nog specifiek om instemming met een concrete verrekening worden gevraagd. Toen die instemming niet ondubbelzinnig bleek, onder andere door inconsistente mails, gaf die raad een waarschuwing – maar er is beroep ingesteld. En als je niet snel doorstort wat doorgestort moet worden, kun je niet zeggen dat je niet hebt verrekend, maar slechts hebt betwist. Dan 'is er feitelijk sprake (...) van verrekening' (raad van discipline Amsterdam, 17 november 2015, ECLI:NL:TADRAMS:2015:269). Ook als de cliënt uitdrukkelijk en schriftelijk met de verrekening heeft ingestemd, kan het nog misgaan. Volgens de toelichting op de Verordening op de advocatuur moet de instemming met het bedrag ondubbelzinnig zijn. En

Onderzoek

Van de advocaten gebruikt 23 procent de derdenrekening niet, 47 procent doet dat slechts voor 1-10 mutaties per maand en 10 procent heeft er geen. De bedragen die er omgaan zijn redelijk beperkt: driekwart van de mutaties blijft gemiddeld onder de 5000 euro, ruim 10 procent zit tussen 5000 en 10.000 euro. Ruim de helft acht een Stichting Derdengelden overbodig, ruim 40 procent niet.

 Zie voor het enquêteverslag de Ordesite: bit.ly/1mV6kIG

als bijkomende mails onduidelijk zijn, partijen verschillende lezingen geven van het besprokene, verschillende bedragen worden genoemd en als er nog geen declaratie is, dan zit je echt fout (raad van discipline 's-Hertogenbosch, 16-11-2015, ECLI:NL:TAHVD:2015:289). Als er wel een schriftelijke en concrete toestemming met verrekening is, moet het geld ook daadwerkelijk worden gestort op de derdenrekening. Bedragen geïncasseerd voor de cliënt zijn derdengelden: dat je ze mag verrekenen betekent niet dat je ze meteen op de kantoorrekening mag laten storten (hof van discipline, 13 september 2012, ECLI:NL:TAHVD:2012:YA2971). Een bedrag ter hoogte van de declaratie achterhouden op de derdenrekening, is niet netjes. Maar als je de deken hebt verteld dat je het bij hem wilt storten terwijl je een bemiddelingsprocedure voorstelt, dan wordt het al anders. Als er dan ook nog een heel duidelijk incassorisico blijkt, dan heb je volgens de raad van discipline Den Bosch (26 mei 2015, ECLI:NL:TADRSH:2015:126) 'strikt genomen niet naar de regelgeving (...) gehandeld'. Toch treft je dan geen tuchtrechtelijk verwijt, al was het maar omdat je de cliënt anders nog een beslag had kunnen aandoen.

VASTGOED

De derdenrekening mag niet worden gebruikt voor aflossingen van leningen voor vastgoed. Maar als de deken instemt met een speciale constructie en je misbruikt de rekening verder niet, dan ga je vrijuit, zegt de raad van discipline Arnhem-Leeuwarden (29 mei 2015, ECLI:NL:TADRARL:2015:95). De regels voor de derdenrekening vormen voor de advocaat

'basiskennis' (raad van discipline Amsterdam, 17 november 2015, ECLI:NL:TADRAMS:2015:269). Er zijn ook nog uitspraken over te grote traagheid van doorbetalen en over niet adequaat beantwoorden van vragen van de cliënt. Maar als je de regels voor verrekening in acht neemt, is er verder geen handboek nodig. Wel leidt het tweehandtekeningenvereiste nog weleens tot problemen. Zeker nu het dekenberaad geen genoeg neemt met de handtekeningen van twee stichtingsbestuurders achteraf in de administratie, maar ook twee handtekeningen bij elke digitale betaling wil zien (*Advocatenblad* 2015-7/8, p. 68). Daarbij kan de ene stichtingsbestuurder zich niet beroepen op het uitblijven van de handtekening van het andere (raad van discipline Arnhem-Leeuwarden, 11 november 2015, ECLI:NL:TADRARL:2015:168). Laat staan dat hij na een foute betaling kan zeggen dat hij zelf niet goed hoefde op te letten omdat de andere bestuurder 'een zodanige autoriteit [heeft] dat hij aan diens handelen niet twijfelde' (raad van discipline Amsterdam, 11 januari 2012, ECLI:NL:TADRAMS:2012:YA2329). Volgens de NOvA gaat het college van afgevaardigden in maart praten over een ietwat vereenvoudigde regeling. Terwijl je zou zeggen: twee handtekeningen van stichtingsbestuurders die opletten; en alleen verrekenen als de rechthebbende uitdrukkelijk, schriftelijk, specifiek en ondubbelzinnig instemt met een concreet verrekeningsbedrag. Er zijn ingewikkelder kwesties voor de advocaat. ■

Met dank aan Inge Schouwink en Trudeke Sillevius Smitt.

SPOED- PROCEDURE BIJ HET HOF J.N. TEGEN NEDERLAND

DOOR / SJOERD THELOSEN

Even leek het erop dat de Europese Opvangrichtlijn alweer moest worden aangepast door toedoen van advocaat-stagiaire Sjoerd Thelosen. Hij mocht pleiten bij het Hof van Justitie van de Europese Unie omdat de Raad van State een prejudiciële vraag had gesteld. Voor het *Advocatenblad* hield hij een dagboek bij.

ARDENNEN, 21 JANUARI

We rijden door de besneeuwde Ardennen. Het is rustig op de weg: alle tijd om na te denken over de zaak die me naar het Hof van Justitie van de Europese Unie voert: de zaak J.N. tegen Nederland. Mijn cliënt, asielzoeker J.N., zit vast om de openbare orde te beschermen (hij is eerder veroordeeld voor winkeldiefstallen), terwijl ik die reden in mijn hoger-beroepschrift bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in strijd achtte met artikel 5 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM), waarin vrijheidsontneming alleen als doel mag hebben om een vreemdeling gedwongen terug te sturen naar het land van herkomst. EU-recht staat boven nationaal recht, maar daarboven nog staan de mensenrechtenverdragen.

Sinds juli 2015 is de nieuwe EU-Opvangrichtlijn volledig in werking getreden. In artikel 8, derde lid, sub e daarvan is bepaald dat bewaring van asielzoekers is toegestaan als zij een gevaar vormen voor de openbare orde. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) had dat ook als reden aangevoerd om mijn cliënt in bewaring te stellen. Het doel van de maatregel was dus niet om mijn cliënt te verwijderen, maar (primair) om te voorkomen dat hij strafbare feiten gaat plegen. Daar is vreemdelingenbewaring simpelweg niet voor bedoeld. Ik voerde aan dat het doel van artikel 5, lid 1, sub f,

‘De enige
twee toga’s
die er nog
zijn, komen
maar net
over mijn
knieën’

niet nauw verbonden is met de maatregel, waardoor de maatregel arbitrair is. Omdat het door toepassing van de Opvangrichtlijn komt dat een dergelijke arbitraire maatregel is opgelegd, stelde de afdeling vervolgens de vraag of de Opvangrichtlijn zelf daardoor niet in strijd is met artikel 5 (eerste lid sub f) van het EVRM.

Over het algemeen is de afdeling terughoudend met het stellen van prejudiciële vragen, maar in dit geval was het ook nog voor het eerst dat de geldigheid van een regel van het EU-migratierecht in twijfel werd getrokken. In de uitspraak gaf de afdeling aan dat deze vraag wel gesteld moest worden omdat de Nederlandse rechter zelf niet de bevoegdheid heeft om een regel van EU-recht ongeldig te verklaren en omdat mijn klacht niet zomaar terzijde kon worden geschoven.

Omdat mijn cliënt nog in bewaring zat, werd de zaak met spoed behandeld – twee maanden na de vraag van de afdeling werd de Grote Kamer (vijftien rechters) opgetrommeld voor de mondelinge behandeling. Ze namen het serieus, want het hof had de zaak op eigen initiatief verwezen naar de Grote Kamer, terwijl de zaak oorspronkelijk voor vijf rechters gepland stond. Volgens de Nederlandse vertegenwoordiger bij de zitting was dat zeldzaam.

LUXEMBURG, 22 JANUARI, 8.00 UUR

In alle vroegte sta ik bij het hotel van mijn kantoorgenoot en medegemachtigde Sabine Pijl. Ik heb goed geslapen en ben niet badend in het angstzweet wakker geworden. Samen lopen we naar het hof waar de zitting om 9.00 uur zal beginnen. Ik ben nog niet eerder bij het hof geweest, maar van alle kanten krijg ik ongevraagd advies: langzaam praten, want alles wordt vijftien keer simultaan vertaald en houd er rekening mee dat je van tevoren in de raadkamer bij de rechters wordt geroepen zodat ze je duidelijk kunnen maken waar je je pleidooi op moet richten (ondanks dat je dat al lang en breed hebt voorbereid). Die rechters zouden ook niet de meest opgewekte types zijn en gauw verveeld raken. Sabine heeft op haar hotelkamer flink gegoogeld en is erachter gekomen dat de volledige profielen gewoon op internet staan. Stuk voor stuk juristen met ellenlange cv's, maar ook met vriendelijk lachende, bijna opgewekte foto's. Bij de togaverhuur merk ik verder nog op dat de gemiddelde Europeaan duidelijk iets kleiner van stuk is dan de gemiddelde Nederlander. De enige twee toga's die er nog zijn, komen maar net over mijn knieën.

En dan is het moment daar. De zittingszaal heeft wat weg van Carré. We hebben een mooie zitplaats, recht tegenover het enorme altaar van rechters. Achter ons staat het vol met ambtenaren in toga, van de instellingen en de lidstaten, die diep met elkaar in gesprek lijken. We worden nauwelijks opgemerkt. Gelukkig, denk ik, want nu voel ik toch wel iets van spanning opkomen. Handjes schudden zal achteraf wel komen, als het allemaal achter de rug is. Maar zodra we eenmaal zitten, komt iedereen zich stuk voor stuk hartelijk voorstellen. ►

Sjoerd Thelosen in de zittingszaal van het hof in Luxemburg

DE RAADKAMER, 9.00 UUR

Net na 9.00 uur worden we de raadkamer in geroepen. Indrukwekkend, maar ook lichtelijk komisch. Een groepje advocaten in zwarte toga tegenover een iets kleiner groepje rechters en een advocaat-generaal (AG) in rode toga, staand tegenover elkaar in een balzaal. De Vlaamse president van het hof staat ons glimlachend te woord en de AG vertelt luchtigjes waar we op moeten letten. Streng of arrogant lijken ze me trouwens helemaal niet.

Als advocaat van J.N. mag ik als eerste pleiten. Langzaam zoals me op het hart gedrukt was. Het is minder moeilijk dan ik had verwacht.

Na een uur en vijfenveertig minuten aan eerste termijnen wordt de zitting geschorst. De vragen van de rechters gaan na de voortzetting vervolgens enkel naar de Europese Commissie en naar Nederland, maar de AG heeft ook een paar vragen voor mij. Ik heb het hof gevraagd om de afdeling duidelijk te instrueren – maar hoe zie ik dat nou eigenlijk?

Omdat de definitie van vreemdelingenbewaring duidelijk volgt uit het EVRM, mag het doel alleen zijn om iemand het land uit te zetten – en dus niet om de openbare orde te beschermen. Ik leg de AG uit dat de staat volgens mij naast het aanneemelijk maken van het gevaar voor de openbare orde ook altijd aan de voorwaarden van lid 1, sub f van artikel 5

EVRM moet voldoen, maar daarop vraagt zij zich hardop af wat dan überhaupt het nut is van die bepaling van de Opvangrichtlijn. Een mooie aanzet voor een mooi arrest, wellicht; met een dergelijke overweging van het hof zou de Opvangrichtlijn direct aangepast moeten worden, ondanks de eerdere unanieme instemming van alle EU-lidstaten.

12.30 UUR

De zitting wordt gesloten. De termijn voor de uitspraak zal me nog bekendgemaakt worden, maar, verzekert de president, het zal niet lang duren. En dat is nodig; mijn

cliënt zit nog steeds vast, terwijl in een normale bewaringsprocedure de einduitspraak binnen maximaal een à twee maanden bekend is, in totaal. Hoewel mijn cliënt dus niet op hele snelle rechtsbescherming kan rekenen in deze zaak, is hij er wel van verzekerd dat er met vijftien Europese rechters grondig naar zijn zaak is gekeken. De Europese Commissie gaf ook vast een voorzetje: de pleiter stelde in zijn tweede termijn dat de richtlijn op zich wel klopt, maar dat de heer J.N. op onjuiste wijze in bewaring is gezet. De raadsheren van de Raad van State hoorden het aan vanuit de zaal. ■

Vlak voor het ter perse gaan van het *Advocatenblad* deed het hof uitspraak: 'Bewaring van een vreemdeling als de nationale veiligheid of openbare orde dit vereist, is niet in strijd met het Unierecht'.

Sjoerd Thelosen is advocaat bij Cleerdin & Hamer Advocaten in Amsterdam.

Wij zoeken, vinden, selecteren en interesseren de juiste kandidaat voor uw vacature.

Wilt u meer weten? Neem dan contact met ons op.
www.equrius.com | 070 - 325 03 77

Airconditioners voor een heerlijk fris en energiek werkklimaat!

A.L.F. International BV
Tel. 0168 - 33 54 78
info@alf-international.nl
www.alf-international.nl

Civiele cassatie, procesbegeleiding of prejudiciële vraag bij de Hoge Raad?

Alt Kam Boer advocaten

Zie onze website www.altkamboer.com voor een track record over de afgelopen 15 jaar. Vaste prijsafspraken mogelijk. Ook op basis van een toevoeging.

Info: mr H.J.W. Alt
PB 82228, 2508 EE Den Haag | T: 070 - 358 94 79 | F: 070 358 51 97 | E: alt@altkamboer.com

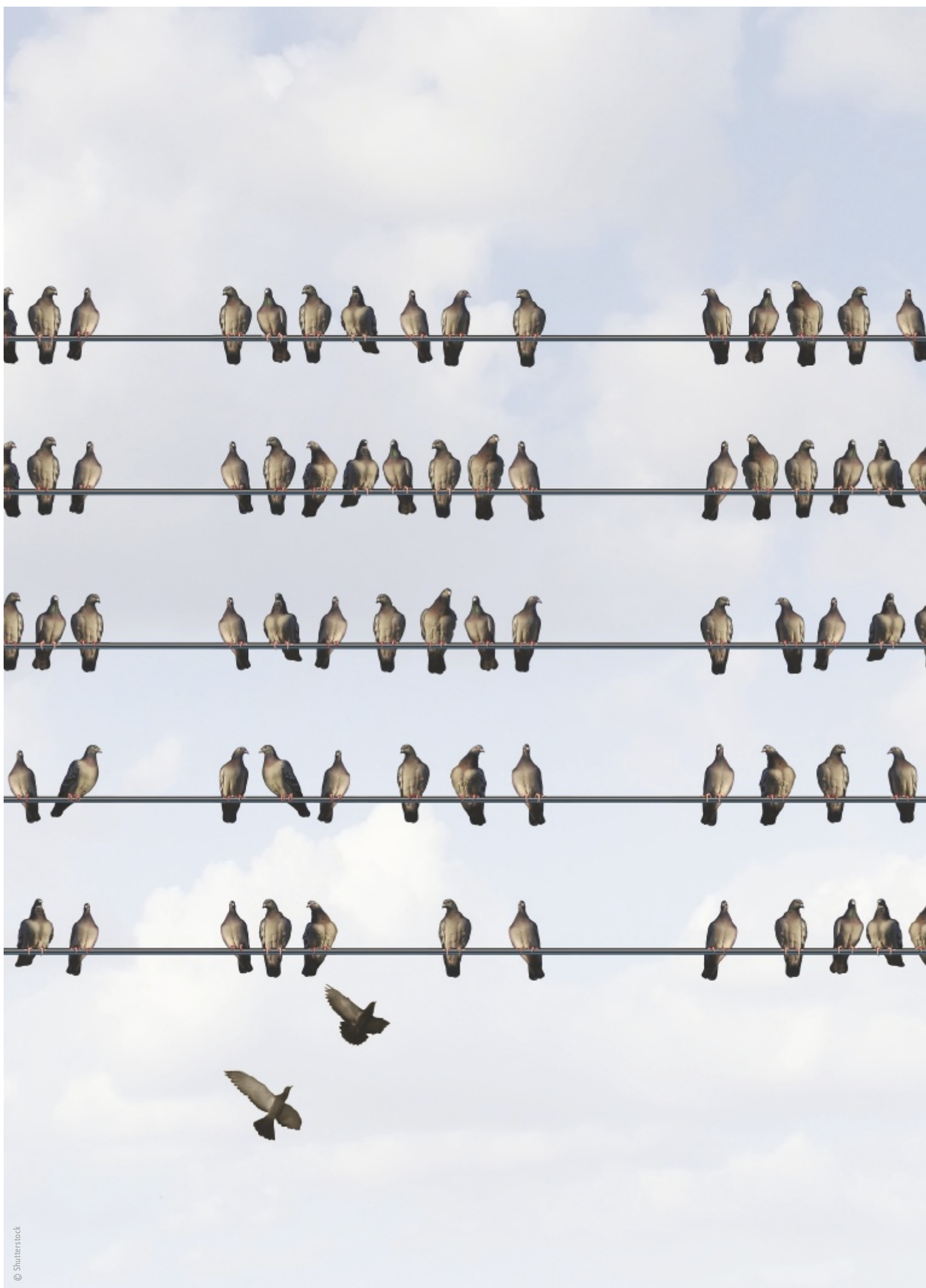
ACADEMIE VOOR GEZONDHEIDSRECHT

AGENDA VOORJAAR 2016

- 10/03** Zorginkoop en aanbesteding
- 15/03** Privacy en gegevensuitwisseling in de gezondheidszorg
- 24/03** Mededinging in de gezondheidszorg
- 07/04** Wet Bopz, Wet verplichte GGZ en Wet Zorg en dwang
- 12/04** START - Basiscursus gezondheidsrecht
- 14/04** De Jeugdwet - stand van zaken en ontwikkelingen
- 10/05** Privacy en gegevensuitwisseling in het sociaal domein

Voor meer informatie en inschrijven: www.avgr.nl

Waar het tot voor kort gebruikelijk was dat je als advocaat in vaste dienst was of je eigen kantoor leidde, bieden steeds meer advocaten hun diensten tegenwoordig aan als zzp'er. En er is steeds meer vraag naar flexibel in te zetten advocaten.

Dat was tien jaar geleden wel anders, vertelt Christ'l Dullaert. In 2005 richtte zij Le Tableau op, een inmiddels gerenommeerd 'uitzendbureau' voor advocaten en kandidaat-notarissen. 'In het begin was het heel moeilijk voor ons om een advertentie te plaatsen in het *Advocatenblad*. Een uitzendbureau voor advocaten, dat kon echt niet, vond men toen,' zegt Dullaert. Maar de tijden zijn veranderd. 'Steeds meer kantoren zijn op zoek naar manieren om pieken in het werk, ziekte of zwangerschap op te vangen,' merkt zij. 'Het werk moet toch gedaan worden, maar het is vaak te weinig om iemand extra permanent in dienst te nemen.'

EIGEN FLEXPPOOL

Grote Zuidas-kantoren als De Brauw Blackstone Westbroek, Allen & Overy en NautaDutilh hebben elk hun eigen flexpool met advocaten die snel inzetbaar zijn als het werk daarom vraagt. 'We krijgen regelmatig te

maken met grote pieken in het werk. We hebben dan snel extra mankracht nodig omdat de vaste mensen binnen de praktijkgroepen dat niet altijd alleen aankunnen,' verklaart bestuursvoorzitter Erik Geerling van NautaDutilh. Vergelijkbare geluiden zijn te horen bij De Brauw en Allen & Overy. Niet voor niets noemt de Rabobank het een van de trends voor 2016 in haar rapport *Cijfers en trends*. De opkomst van de flexibele schil in de advocatuur staat niet op zichzelf. In Nederland is het aantal flexwerkers sinds 2001 sterk gestegen. Werkte vijftien jaar geleden nog 19,5 procent van de werkende bevolking in een flexibele baan, in 2012 was dat gestegen tot 26,1 procent, blijkt uit cijfers van het CBS. In de advocatuur steeg het aantal eenpitters in vijf jaar tijd 28 procent, volgens de Rabobank. De toenemende vraag naar flexibel in te zetten advocaten bij kantoren is voor een deel ingegeven door de recessie. 'Het heeft veel kantoren kostenbewust gemaakt,' weet Dullaert. 'CFO's zien al langer de voordelen van flexibilisering. Je kunt het werk laten doen, rekent daar je fee voor, maar zit achteraf niet met de kostenpost van extra personeel waar geen werk voor is.' ►

De opkomst van de Uber-advocaat

DOOR / FRANC DE KORTE

Is het een vloek of een zegen?

De flexadvocaat rukt op. En niet alleen bij grote kantoren.

Maar de flexibilisering is niet alleen toegenomen vanwege de lagere kosten. Ook de vraag van de markt is veranderd. 'Er is tegenwoordig veel meer behoefte vanuit cliënten aan bijvoorbeeld *secondments*. Als wij mensen voor een dergelijke detachering leveren, tast dat direct de capaciteit aan,' weet Geerling uit ervaring. Ook plotseling opkomende *due diligence* zaken of massaclaims snoepen plotseling veel arbeidscapaciteit op. Het zijn piekmomenten waarvan je weet dat ze overgaan,' ziet Geerling.

ERVARING

De vraag om ervaren mensen die flexibel inzetbaar zijn, staat in schril contrast met de manier waarop in veel andere branches de flexibele schil wordt ingericht. Daar zijn het veelal starters en arbeidsnomaden, mensen die van tijdelijk contract naar tijdelijk contract gaan, die de gaten dichtlopen bij piekbelasting en roosterproblemen. Door het mees-ter-gezelprincipe van de advocatenopleiding hebben flexadvocaten echter al een paar jaar ervaring in het vak.

'In de flexpool willen we graag werken met ervaren krachten, vijfde- of zesdejaars advocaten die weten hoe het werkt in de wereld,' zegt Geerling. Het merendeel van de flexschil bij NautaDutilh bestaat uit alumni van het kantoor. 'Zij kennen het DNA van NautaDutilh, de werkwijze, de manier waarop wij met cliënten omgaan,' verduidelijkt hij. 'Het zijn geen opgepoetste uitzendkrachten.' Ook bij Allen & Overly en De Brauw bestaat het merendeel van de flexadvocaten uit ervaren alumni.

Ook bij Le Tableau is ervaring noodzakelijk om kans te maken als interimmer. 'Wij vragen minstens vijf jaar ervaring,' geeft Dullaert

aan. Volgens haar is dat ook een van de eisen die haar opdrachtgevers stellen. 'Ze willen iemand die genoeg ervaring heeft om meteen in te springen, die vragen van stagiaires kan beantwoorden.'

Ook de flexadvocaten zelf gaan vaak om een andere reden flexibel werken dan de gemiddelde uitzendkracht. 'De work-life-balance is heel belangrijk geworden. Mensen vinden het niet erg om keihard te werken, maar niet altijd twaalf maanden per jaar. Is dit wat ik wil? Die vraag stellen vijfde- en zesdejaars advocaten zich vaak en dan kan je laten inhuren per klus een oplossing zijn,' aldus Dullaert. Volgens haar zijn er overigens net zoveel mannen als vrouwen die kiezen voor een bestaan als flexadvocaat.

NETWERK

Een eigen flexschil opbouwen of een interimmer inhuren zijn niet de enige manieren om snel in te spelen op de vraag van de markt. Zo heeft het Amsterdamse Rutgers & Posch een eigen netwerk van externe advocaten opgebouwd met specialismen die het kantoor zelf niet in huis heeft. En dat doen meer kantoren: je kunt cliënten met gecompliceerde kwesties zo zelf bijstaan zonder ze te hoeven doorverwijzen naar een ander kantoor.

Dat de flexibele schil een markt op zich is, ervaart advocate Janouk Kloosterboer uit Breda aan den lijve. 'Ik heb zelf een IE-praktijk, maar er waren soms zaken waarvan ik dacht: kan ik niet iemand inhuren die voor een scherp tarief wat uitzoekwerk verricht? Of iemand die een onderdeel van deze zaak voor me doet zonder dat ik de zaak meteen moet overdragen?' Vanuit die vraag richtte zij onlangs Lawyerpoint op, een

kantoor met zelfstandige advocaten en juristen dat zowel (middel)grote als kleinere kantoren en eenpitters

in staat stelt veel werk te verzetten, cliënten en zaken te behouden en

'De work-life-balance is heel belangrijk'

expertises aan te bieden die zij zelf niet in huis hebben. Met Lawyerpoint richt Kloosterboer zich niet op cliënten die met een zaak komen, maar juist op advocaten die op zoek zijn naar manieren om tegen aantrekkelijke tarieven werk uit te besteden. 'Voorheen had ik cliënten die ineens met een hardcore ondernemingsrecht kwestie aanklopten. Die moest ik dan doorverwijzen, zonder dat ik daar iets aan kon verdienen. Bij Lawyerpoint gebeurt dat niet. Je behoudt de cliënt en declareert zelf, maar iemand anders voert de zaak tegen een lager tarief voor je uit.'

AIRBNB

Kloosterboer bekijkt de flexibilisering dan ook vanuit het standpunt van de aan terrein winnende 'deeleconomie'. Ze trekt de vergelijking met het grootste taxibedrijf ter wereld Uber, een bedrijf dat je overal naar toe brengt en zelf geen taxi's heeft. Of Airbnb: een bedrijf dat over de hele wereld accommodaties aanbiedt, maar zelf geen gebouwen beheert. 'Lawyerpoint kan zomaar het grootste advocatenkantoor worden, zonder een advocaat in dienst te hebben.' ■

**“MIJN MUZIEK,
MIJN INSPIRATIE”**

*Stefan Dusault,
Advocaat Intellectual Property,
Media & Technology, Hogan Lovells*

“Voor mij is jazzmuziek een belangrijke inspiratiebron. Samenwerken, goed luisteren, improviseren en adequaat reageren. De advocatuur heeft veel overeenkomsten met muziek. En dat is ook wat me in beide zo aanspreekt. De veelzijdigheid van muziek prikkelt mij om tot het uiterste te gaan. Dat doe ik ook bij Hogan Lovells, een internationaal advocatenkantoor met een wereldwijd netwerk, voortreffelijke opleidingsmogelijkheden, een collegiale sfeer en uitdagende zaken. Voor mij dé plek om het maximale uit mezelf te halen!”

Ben jij ook uiterst gedreven en wil je samen tot het uiterste gaan?
Kies dan voor Hogan Lovells, aan de Keizersgracht in hartje Amsterdam.

www.werkenbijhoganlovells.nl

Vooruitgang is voor iedereen anders.

Van Iersel Luchtman Advocaten is elke ochtend helemaal up-to-date.

De advocaten van Van Iersel Luchtman beginnen hun dag het liefst met een e-mail attentering van Sdu OpMaat. Zo missen ze geen belangrijke informatie en wordt het voor hen eenvoudiger om cliënten pro-actief van nieuwe relevante informatie te voorzien.

Benieuwd wat de advocaten van Van Iersel Luchtman Advocaten zelf over hun vooruitgang vertellen? Bekijk de film op vooruitgang.sdu.nl

Sdu

oprecht
de beste
keuze

JAAR VAN DE WAARHEID VOOR RECHTSBIJSTAND

© Shutterstock

DOOR / MAARTEN BAKKER

Het moet goedkoper én toegankelijker; dit jaar wordt een cruciaal jaar voor de gesubsidieerde rechtsbijstand. Minister Ard van der Steur (Veiligheid en Justitie, VVD) kan kiezen uit twee adviezen over de herziening van het stelsel. Wat kunnen advocaten verwachten?

Hij wilde 85 miljoen euro korten op de uitgaven aan rechtsbijstand. Voormalig staatssecretaris Teeven wilde dat voor elkaar boksen door mensen onder meer te verplichten om eerst hulp te zoeken bij het Juridisch Loket voordat ze een advocaat mogen inschakelen. De Eerste Kamer stemde zijn bezuiniging begin vorig jaar weg. Maar nu duiken enkele van zijn voorstellen weer op.

Vlak voor zijn aftreden installeerde Teeven nog een commissie onder leiding van Aleid Wolfsen, oud-rechter, oud-Kamerlid en oud-burgemeester. Wolfsen werd gevraagd een advies te geven over de 'vernieuwing' van de

rechtsbijstand. De Nederlandse orde van advocaten (NOvA) kwam met een eigen commissie, met als voorzitter Tom Barkhuysen, hoogleraar staats- en bestuursrecht aan de Universiteit Leiden en advocaat bij Stibbe. Deze commissie ging op zoek naar 'mogelijkheden die de duurzaamheid van het systeem moeten waarborgen'. Vlak voor kerst kwamen beide commissies met hun eindrapporten. Minister Van der Steur beloofde ze allebei 'onder de dennenboom' te gaan bestuderen. De adviezen en aanbevelingen van Wolfsen en Barkhuysen zou hij dan betrekken in de besluitvorming later dit jaar over de

rechtsbijstand. Wat kunnen advocaten verwachten als de minister de adviezen van de commissies opvolgt?

KLOOF

Beide commissies pleiten voor een 'marktconforme' beloning van advocaten. Wolfsen vindt dat de verdiensten van een advocaat moeten uitkomen op het niveau van een rechter. De vergoeding per punt zou 'op termijn' omhoog kunnen van 102,50 euro naar 107 euro. Dat is in lijn met de recente verhoging van de salarissen van ambtenaren, die er vijf procent bij krijgen. Barkhuysen constateert dat de vergoeding voor ►

toevoegingsadvocaten sinds 2006 duidelijk is achtergebleven bij de vergoedingen voor rechters, officieren van justitie en landsadvocaten. De kloof bedraagt ongeveer twintig procent.

Beide commissies geven een verschillend oordeel over de beloning van echtscheidingszaken. Wolfsen wil dat er voor een echtscheiding in zijn geheel nog maar één vergoeding wordt gegeven. De huidige systematiek, waarbij een advocaat vervolgtoevoegingen kan aanvragen, zou geen stimulans zijn voor een vlotte ontbinding van een huwelijk. Met een enkele toevoeging voor een geheel scheidingstraject zouden de uitgaven aan rechtsbijstand per jaar met 4 à 5 miljoen euro omlaag kunnen, berekent Wolfsen.

Barkhuysen concludeert dat de huidige vergoeding voor echtscheidingszaken nu al tekortschiet. Advocaten zien af van scheidingszaken op basis van een toevoeging 'omdat de vergoeding niet in verhouding staat tot de vereiste werkzaamheden'.

Barkhuysen noemt als voorbeeld de invoering van het verplichte ouderschapsplan, dat heeft geleid tot een sterke toename van werkdruk van de advocaat, terwijl daar geen extra punten tegenover staan.

GEDATEERD

Zijn commissie vindt dat ook op andere rechtsgebieden de puntenvergoeding gedateerd is en niet correspondeert met de gemaakte uren. Een onafhankelijke commissie zou periodiek moeten adviseren over aanpassing van de puntenvergoeding. Dat zou gewaarborgd moeten worden in een wet, zodat de beloning van advocaten minder afhankelijk wordt van 'dagkoersen in de politiek'. Dat veel strafrechtadvocaten een beroep doen op de regeling voor extra werk, is een indicatie dat de basisbeloning voor dat rechtsgebied niet volstaat, meent Barkhuysen. Wolfsen zet ook in op een betere kostenbeheersing bij de uitvoering van de regeling. Als advocaten extra uren de-

Tom Barkhuysen

Aleid Wolfsen

clareren in complexe zaken, zou een onafhankelijk deskundigenpanel van de Raad voor Rechtsbijstand 'nut en noodzaak' van bijvoorbeeld het uitluisteren van telefoontaps moeten beoordelen.

Wolfsen komt verder met een bezuinigingsvoorstel voor rechtsbijstand in strafzaken dat staatssecretaris Teeven eerder al presenteerde. Verdachten zouden niet langer automatisch een advocaat moeten krijgen, de ambtshalve toevoeging, als hun bewaring snel wordt opgeheven of geschorst. 'Er moet een scherper onderscheid worden gemaakt tussen verdachten die van hun vrijheid zijn beroofd, en verdachten bij wie dat niet het geval is,' meent Wolfsen. Verdachten die direct uit voorarrest komen, dienen aan de normale criteria voor rechtsbijstand te voldoen. Dat zou een besparing opleveren van drie à vier miljoen euro.

Wolfsen blijft ook dicht bij het eerdere plan van staatssecretaris Teeven om de eerstelijns rechtshulp te versterken. In het stelsel dat de

oud-burgemeester voor ogen heeft, moet het Juridisch Loket (JL) toch proberen om conflicten zonder een rechtsgang op te lossen. Via een spreekuur en een eenvoudige behandeling wordt gekeken of alternatieve geschillenbeslechting mogelijk is, zonder inschakeling van een raadsman of -vrouw.

Als het JL concludeert dat een advocaat toch nodig is, dan zal de Raad voor Rechtsbijstand na een marginale toets een toevoeging snel afgeven. Dat gebeurt ook in zaken met een 'evidente noodzaak' (strafzaken, verblijfsvergunningen, bestuurlijke sancties). De raad kan een cliënt echter ook weer verwijzen naar het Juridisch Loket, voor een zogenaamd oriëntatiegesprek, voordat hij een advocaat in de arm mag nemen. In echtscheidingszaken zou zo'n gesprek zelfs verplicht moeten worden, aldus Wolfsen.

Wolfsen stelt voor dat de eerstelijns rechtshulp ook de bijstand aan verdachten in strafzaken gedeeltelijk overneemt. De medewerker van het JL zou de consultatie van een verdachte voor zijn eerste politieverhoor kunnen doen. Ook zou hij verdachten kunnen bijstaan in de ZSM-zaken bij de officier van justitie, vindt Wolfsen.

VRIJE ADVOCATKEUZE

De commissie-Barkhuysen vindt het juist 'niet wenselijk' om de bevoegdheden van het Juridisch Loket uit te breiden. Advocatenkantoren kunnen met hun expertise veel beter bepalen welke rechtshulp cliënten nodig hebben. Medewerkers van het JL kunnen niet goed inschatten of procedures al dan niet een kans van slagen hebben, aldus Barkhuysen. Bovendien is het in strijd met het principe van de vrije advocatenkeuze als een overheidsfunctionaris, wat een JL-medewerker toch is, gaat bepalen wat voor rechtsbijstand iemand krijgt. De Nederlandse orde van advocaten heeft ook moeite met het plan van

Wolfsen om de eerstelijns rechtshulp te versterken. Volgens de NOvA is het van belang dat een cliënt vanaf het begin van een juridisch conflict een goed contact heeft met één, eigen advocaat. 'Ze moeten samen een strategie kunnen afspreken,' aldus de woordvoerder van de NOvA. 'Cliënt en advocaat moeten een vertrouwensband kunnen opbouwen.'

De NOvA constateert dat er ook overeenkomsten zijn tussen de voorstellen van Wolfsen en Barkhuyzen. Zo zijn hun commissies allebei voorstander van handhaving van het forfaitaire stelsel. Beide commissies pleiten ook voor verbetering van de kwaliteit van de rechtshulp. De orde is daarnaast ingenomen met het voorstel van de commissie-Wolfsen om

de inning van de eigen bijdragen niet meer bij de advocatuur neer te leggen, zoals nu het geval is. Dat zou een verantwoordelijkheid van de Raad voor Rechtsbijstand moeten worden.

CRUX

Vergeleken met de eerdere bezuinigingsvoorstellen is het voorstel van Wolfsen 'een stap in de goede richting', aldus de NOvA. Maar de crux zit hem toch in de uitwerking, daar is nog veel aandacht voor nodig. Zo is Wolfsen ook voorstander van een herijking van het puntenstelsel, maar het is nog niet duidelijk hoe daar invulling aan wordt gegeven.

Voor de zomer neemt minister Van der Steur een besluit over de rechtsbijstand. Het ziet er naar uit

dat hij het voorstel van Wolfsen als uitgangspunt neemt voor een toekomstig stelsel. Tijdens de presentatie van diens rapport vlak voor kerst was de minister zeer ingenomen met de bezuinigingen die het mogelijk oplevert. Als alles meezit, zou het voorstel van Wolfsen een besparing van 86 miljoen euro kunnen opleveren.

Voor Wolfsen was het echter nadrukkelijk niet de bedoeling om met zijn commissie een bezuiniging op de rechtsbijstand in te boeken. Hij hoopt vooral dat door zijn advies de toegang tot het recht wordt verbeterd. De financiële marges in het advies van Wolfsen zijn ook groot en onzeker. De apparaatskosten in de eerstelijns rechtshulp zullen bijvoorbeeld juist omhooggaan. ■

advertenties

Berntsen Mulder Advocaten heeft een groeiende en dynamische praktijk. Wij zetten ons in voor de slachtoffers van verkeers- en bedrijfsongevallen en van medische kunstfouten.

GEZOCHT: ADVOCAAT LETSELSCHADE/PERSONENSCHADE

Wij zoeken een advocaat-medewerker met gedegen kennis en ervaring op het gebied van letselschade en personenschade, iemand die zelfstandig (complexe) zaken kan behandelen en daarbij het schaderegelingsproces efficiënt en adequaat weet te doorlopen. Kun jij ons bijbenen?

Aanvullende informatie over ons kantoor staat op onze website www.berntsenmulder.nl

Een sollicitatiebrief met CV en foto kan per post of per mail naar:

Berntsen Mulder Advocaten
t.a.v. mr. J.P. Verhaar-Kok
Postbus 575
2400 AN Alphen a/d Rijn
T: 0172 - 49 43 45
E: a.verhaar@berntsenmulder.nl

**Berntsen
Mulder** | Advocaten

Aantjes Zevenberg
ADVOCATEN

CASSATIE
IN CIVIELE ZAKEN

Mr. K. Aantjes
aantjes@ aantjeszevenberg.nl

Mr. F.I. van Dorsser
vandorsser@ aantjeszevenberg.nl

070-3906260 | www.azcassatie.nl

Disney voor advocaten

DOOR / NATHALIE GLOUDEMANS-VOOGD

Storytelling hoort bij de advocatuur, maar weinig advocaten denken eraan om verhalen te schrijven in offertes. Hoe pas je verhalende elementen toe in acquisitietrajecten?

Een goed verhaal raakt de lezer en zorgt dat die in beweging komt. Geen wonder dat de modeterm *storytelling* een paar jaar geleden ook in de zakelijke dienstverlening landde. Voor de advocatuur is dat op zich niets nieuws: verhalen vertellen hoort bij het vak. Veel advocaten schromen niet om een feitenrelaas van een processtuk in de vorm van een verhaal te gieten. Maar voor offertes kiezen advocaten daar weinig voor. En dat terwijl verhaalelementen ook nuttig zijn in een reactie op een *request for proposal* of pitch.

AVONTUUR

Op pitches reageert Bart Janssen, fiscaal jurist en partner Tax management consulting bij Deloitte, volgens een vast stramien: een beschrijving van de situatie, de complicatie en de oplossing. Janssen is zich er niet zo bewust van, maar dit is precies de klassieke verhaallijn die hoogleraar mythologie Joseph Campbell distilleerde uit duizenden vertellingen die de eeuwen wisten te trotseren. In *The Hero With A Thousand Faces* (HarperCollins Publishers, nieuwe editie 2009) tekende Campbell in 1949 al op hoe die verhalen globaal gaan. De hoofdpersoon bevindt zich in de gewone wereld en krijgt een oproep tot avontuur of een uitdaging voor zijn kiezen. Daarna volgt in een

andere wereld een worsteling. Zodra de held een beslissende overwinning behaalt, keert hij terug naar waar hij vandaan komt met een elixer, de oplossing voor problemen, dat hij uitdeelt aan zijn naasten. 'Eigenlijk is het een soort Disney-film,' zegt acquisitiespecialist Peter de Weerd. De Weerd adviseert zijn klanten deze drie-akter mee te nemen in offertetrajecten. Maar dat is slechts het geraamte. De Weerd: 'Belangrijker nog dan de opbouw van het verhaal is dat je de lezer aan de hand moet meenemen. Je wilt dat hij nergens meer over na hoeft te denken en dat hij alle kleine stapjes die je zet begrijpt. Want dan kan het niet anders dan dat hij het eens is met wat je zegt.

Je moet een goed verhaal hebben en je moet het goed vertellen. En vooral dat laatste vinden veel mensen heel moeilijk.'

Toch kunnen advocaten volgens De Weerd beter schrijven dan ze zelf soms denken. 'Juristen hebben geleerd om stap voor stap hun rede-natie op papier zetten. Als je daar een stap in overslaat, is je verhaal weg. Dat moeten advocaten ook in offertes toepassen.' Doe daarom niet de aanname dat je klant wel weet wat je bedoelt, zegt Janssen. 'Assumption is the mother of all fuck-ups,' citeert hij Steven Seagal. 'Het grootste

probleem in communicatie met klanten is volgens mij de veronderstelling dat ze wel snappen wat je zegt. Er gaat zoveel mis door aannames en taalversluiting.'

In dit verband wijst De Weerd in zijn boek *Offertes winnen. Verleggen, verbinden, verkopen* (Peter de Weerd, 2015) op het gebruik van koppelwoorden. 'Met koppelwoordjes verbind je zinnen aan elkaar en zorg je voor samenhang binnen alinea's. Verwijswoorden als "deze" en "die" en relatiewoorden als "hierdoor" en "maar" nemen de lezer bij de hand. De verbanden tussen de onderdelen van de tekst zijn duidelijk en de lezer hoeft niet na te denken. Dan komt het verhaal over.'

BRUG

Ook kunnen advocaten hun teksten nog verbeteren door het perspectief te kiezen van degene die het stuk leest. De Weerd adviseert: 'Schrijf nou niet vanuit je expertise of vanuit jezelf. Vermeld niet waarom jij zo graag voor die klant wilt werken, maar waarom de klant zou willen dat jij voor hem gaat werken. Wat is zijn probleem? Welke expertise heeft de klant nodig? Dat kun je alleen goed opschrijven als je de klant echt

snapt.' Janssen ageert ook tegen de valkuil van vertellen vanuit je eigen achtergrond: 'Ik vind dat juristen nog veel in hun ivoren toren zitten. Ze gebruiken jargon om hun vakgebied af te schermen, terwijl dat niet bij de werkelijkheid van vandaag hoort. Klanten worden steeds slimmer en er zitten steeds meer mensen tegenover je die hoog zijn opgeleid. Als je reageert op hun vraag vanuit je eigen visie, krijg je klanten niet mee. Kijk dus waar klanten vandaan komen, wat hun beleving is, waar zij 's nachts wakker van liggen. Sla eerst die brug.' Op die manier creëer je *common ground*, raakvlakken tussen de lezer en de auteur. Door een gemeenschappelijk probleem of doel uit te lichten, komen lezers in beweging. Die herkennen het probleem namelijk als het hunne en willen dan ook de oplossing weten om zelf toe te passen. 'Successful stories turn "me" into "we"', schrijft filmproducer Peter Guber (goed voor drie miljard aan filmopbrengsten en vijftig Oscar-nominaties) in zijn boek *Tell to Win. Connect, Persuade, and Triumph with the Hidden Power of Story* (Profile Books Ltd, 2011). Gubers recept voor succes houdt onder meer in dat het verhaal een duidelijke

omschrijving bevat van wat de lezer zou moeten doen: de *call to action*. Goede verhalen maken de lezer duidelijk wat zij eraan kunnen hebben. Als de lezer na afloop denkt: aha! Nu snap ik het! heeft de schrijver zijn werk goed gedaan.

VERBINDING

Of je in de goede richting denkt, kun je ook al voorleggen aan de klant voordat de offerte af is. De Weerd adviseert de cliënt mee te laten schrijven aan het verhaal om *common ground* te creëren. 'Ga bijvoorbeeld met de eerste versie van je offerte bij de klant langs en vraag of je op de goede weg zit. Zoek verbinding

'Ik vind dat juristen nog veel te veel in hun ivoren toren zitten'

waar het kan, al is dat niet altijd mogelijk in formele trajecten. Advocaten zijn hier huiverig voor. "Ik ga toch niet een half stuk opsturen," zeggen ze dan. Maar als je dat niet doet, ontnem je de klant de kans om bij te sturen, om het zijn oplossing te maken. Dan moet je toevallig maar net raak schieten met je offerte.'

Klanten zijn mensen en beslissen uiteindelijk om te kopen op grond van angst, hebzucht en lust, weet Janssen; elementen die ook verhalen kleuren. 'In onze wereld hebben we nooit met lust te maken, maar wel met *fear* en *greed*. Dat kan ook een combinatie zijn: soms speelt persoonlijke angst bij je contactpersoon en heb je te maken met pure hebzucht in het bedrijf. Wij proberen de vraag van de klant hierop aan te passen door die elementen te benoemen. Ons uitgangspunt daarbij is: maak het niet te ingewikkeld en *state the obvious*.' Daar is De Weerd het mee eens: 'Benoem angst en verlangen inderdaad. Ga het niet mooi praten. Durf ook de problemen tastbaar te maken: ga het niet alleen maar over "uitdagingen" hebben. In een Disney-film zitten geen "uitdagingen"; in een Disney-film wordt de moeder van Bambi doodgeschoten! En op het eind komt alles goed. Dat is het soort verhaal dat je de klant moet vertellen.'

**Groot
& Evers**

Gerechtsdeurwaarders
en Incassobureau

Snel & accuraat

Samenwerken?

Ga naar www.groot-evers.nl

Wij zijn specialist in ambtelijk werk voor de advocatuur.
Opdrachten worden dezelfde dag nog uitgevoerd.

VAN HAVEN TOT HOGE RAAD

DOOR / ROBERT SANDERS

Rotterdamse zeerechtspecialist Bernard Loder maakte als eerste advocaat buiten Den Haag de overstap naar de Hoge Raad en werd later de eerste voorzitter van het Internationaal Gerechtshof.

Bernard Loder (1849-1935)

Zowel in Rotterdam als in Amsterdam herinnert een straatnaam aan de rechtsgeleerde Bernard Cornelis Johannes Loder. Hij werd op 13 september 1849 in de hoofdstad geboren, waar hij in 1866 zijn rechtenstudie begon aan het Athenaeum Illustre, de latere Universiteit van Amsterdam. Loder zou echter in Leiden promoveren bij de vermaarde staatsrechtgeleerde J.T. Buys. In zijn proefschrift, getiteld *De leer der volkssoevereiniteit in hare ontwikkeling, aanbeveling en bestrijding historisch-kritisch beschouwd*, betoogde Loder dat de basis van de staat niet moest worden gezocht in de volkssoevereiniteit of het goddelijk recht. Hij liet zich zodoende gelden als aanhanger van de organische staatsleer, zoals die door de Duitse historische school was ontwikkeld. Na zijn promotie vestigde hij zich in 1873 als advocaat in Rotterdam, waar hij een reputatie verwierf als zeerechtspecialist. Loder was bovendien zo'n voortreffelijk pleiter dat andere advocaten hem inschakelden om het pleidooi in hun zaak te houden. De zeerechtpraktijk breidde zich langzaam uit, onder meer door associatie met de kapiteinszoon Bik, die zich had gespecialiseerd in het dispacheurswerk.

Vanuit zijn vakgebied raakte Loder ook internationaal actief. In 1910 richtte hij de Nederlandse afdeling op van de Brusselse International Law Association, de nog altijd bestaande Nederlandse Vereniging voor Internationaal Recht. Samen met Tobias Asser was hij in 1897 betrokken bij de oprichting van het Comité Maritime International, dat tot doel had de internationale codificatie van het zeerecht te bevorderen. In die hoedanigheid maakte Loder ook diverse malen deel uit van de Nederlandse delegatie naar diplomatieke conferenties, waar diverse internationale verdragen op het terrein van het zeerecht uit voortkwamen. Ook in eigen land genoot Loder aanzien. Voor de Nederlandse Juristen-Vereniging werd hij tot driemaal toe gevraagd een preadvies uit te brengen en de Nederlandsche Advocaten-Vereeniging benoemde Loder tot haar eerste erelid. In 1919 was hij een van de drie juristen die de regering adviseerden over de eventuele uitlevering van de voormalige Duitse keizer Wilhelm II. Niet lang nadat hij in 1907 tot deken van de Orde van Advocaten in Rotterdam was gekozen, stapte Loder over naar de rechterlijke macht. Na de start van zijn dekenaat werd hij

gepolst om raadsheer in de Hoge Raad te worden. Die overstap was bijzonder, omdat Loder daarmee de eerste Rotterdamse advocaat werd die zonder omweg in de Hoge Raad zou worden benoemd. In 1920 trad Loder op als lid van de Nederlandse afvaardiging naar de eerste vergadering van de Volkenbond. Als voorzitter van een studiecommissie van de *Organisation centrale pour une paix durable* had Loder, die hoge verwachtingen had van internationale rechtspraak, al eens gepleit voor de oprichting van een permanent internationaal gerechtshof en een raad voor de verzoening van geschillen, die beide in Den Haag gevestigd zouden moeten worden. Uiteindelijk was de aanwijzing van Den Haag als zetel van het Hof van Internationale Justitie grotendeels het resultaat van Loders inzet. In 1921 werd Loder benoemd tot lid van het hof, dat de voorloper was van het huidige Internationaal Gerechtshof. Een jaar later koos het hof hem tot zijn eerste president. Loder bleef tot 1930 actief als lid van het Hof van Internationale Justitie. Op 4 november 1935 overleed hij in Den Haag. De stad die opmerkelijk genoeg nog géén straat naar hem heeft genoemd.

Advocatie Live!

Is de advocatuur toekomstbestendig? Welke kantoorindeling is daarvoor nodig? Waarom beginnen jonge advocaten voor zichzelf? Onder andere Jim Stolze, Jaap Bosman, Frederieke Leeftang, Bas Boris Visser en Samantha Ebecilio zullen ingaan op deze vragen. Ook stemmen de bezoekers op de Meest gewaardeerde advocaat van 2015.

15 maart 2016 | DeFabrique, Utrecht | 4 NOvA

Meer informatie en inschrijven www.advocatielive.nl

Tegenstrijdig belang

DOOR / BRITTA BÖHLER¹

Advocaten zijn de partijdige belangenbehartigers van hun cliënten. Hoe moet een advocaat ook alweer handelen bij tegenstrijdig belang?

Begin januari meldde *RTL Nieuws* dat er mogelijk sprake is van belangenverstrengeling in de zaak van de overleden arrestant Mitch Henriquez omdat zowel de verdachte politieagenten als een aantal agenten die getuigen zijn, worden bijgestaan door advocaten van hetzelfde kantoor.² Het gedragsrecht verbiedt de advocaat het behartigen van tegenstrijdige belangen. Dit verbod vloeit voort uit de rol en de functie van de advocaat binnen het rechtsbestel: de advocaat is de *partijdige* belangenbehartiger van zijn of haar cliënt. Partijdigheid is een van de kernwaarden van de advocaat en vormt samen met de overige kernwaarden de basis van de advocatuurlijke beroepsethiek.³ Het is weliswaar aan de advocaat zelf te onderzoeken of er sprake is van conflicterende belangen, maar er is ook een aantal gedragsrechtelijke regels die het verbod nader invullen. Van belang is hierbij met name regel 7 van de gedragsregels 1992. Voor alle gevallen van een belangenconflict dat 'niet aanstonds overbrugbaar' is, geldt dat de advocaat slechts één optie heeft: hij moet zich uit de zaak terugtrekken (regel 7 lid 2). Verder dient een advocaat niet alleen onderzoek te doen naar conflicterende belangen die van begin af aan bestaan; de advocaat moet ook toetsen of er in de 'nabije' toekomst mogelijk een tegenstrijdig belang tussen cliënten kan ontstaan (regel 7 lid 1).

Ter bescherming van de belangen van een cliënt wordt daarnaast uitdrukkelijk bepaald dat de advocaat mag optreden tegen een bestaande noch een voormalige cliënt (regel 7 lid 4). Dit verbod is evenwel niet absoluut. Ten eerste is het onder strikte voorwaarden wel geoorloofd een zaak tegen een (voormalige) cliënt te aanvaarden, namelijk als, kort gezegd, de belangen niet dezelfde kwestie betreffen, de advocaat niet beschikt over vertrouwelijke informatie die relevant kan zijn in de nieuwe zaak en er bovendien niet is gebleken van andere 'redelijke bezwaren' (regel 7 lid 5). En ten tweede mag een advocaat ook optreden tegen een (voormalige) cliënt als beide cliënten hiermee instemmen (regel 7 lid 6). Bijzondere aandacht verdient in dit verband het optreden voor beide partijen in een echtscheidingsprocedure. De tuchtrechter heeft herhaaldelijk benadrukt dat op een advocaat in dit geval 'een zware zorgplicht rust die onder meer met zich meebrengt dat hij beide partijen goed voorlicht en dat hij zich ervan vergewist dat beide partijen een te treffen regeling begrijpen'.⁴

Een belangenconflict kan uiteraard ook ontstaan indien de advocaat optreedt voor meerdere cliënten tegen één wederpartij, bijvoorbeeld voor meerdere klagers in een civiele procedure of voor meerdere verdachten in dezelfde strafzaak. Het probleem hierbij is dat de belangen van de cliënten in zo'n geval meestal niet geheel identiek zijn. Maar het enkele feit dat de verschillende cliënten ieder 'ook een eigen belang nastreven' is volgens het hof van discipline 'onvoldoende voor het aannemen van de tegenstrijdigheid daarvan'.⁵ Met andere woorden, als de cliënten in dezelfde zaak naast het gezamenlijke belang (ook) uiteenlopende individuele belangen hebben, is daardoor niet automatisch sprake van een belangenconflict. En, met het oog op de zaak-Henriquez: er is geen gedragsrechtelijke beperking ten aanzien van het maximaal aantal cliënten dat één advocatenkantoor in dezelfde zaak mag vertegenwoordigen. Advocaten van hetzelfde kantoor mogen bovendien optreden voor zowel verdachten als getuigen in dezelfde zaak, tenzij er sprake is van collisie. En volgens de betrokken advocaten is dat niet het geval.

NOTEN

- 1 Advocaten bij Prakken d'Oliveira en bijzonder hoogleraar advocatuur.
- 2 Zie: <http://www.rtlnieuws.nl/nieuws/binnenland/vrees-voor-belangenverstrengeling-zaak-mitch-henriquez>.
- 3 Sinds begin 2015 zijn deze kernwaarden voor het eerst ook wettelijk verankerd, artikel 10a Advocatenwet.
- 4 HvD 4 augustus 2015, ECLI:NL:TAHVD:2015:268 (met verwijzing naar HvD 7 januari 2013 en HvD 7 december 2012, 6363).
- 5 HvD 14 december 2015, ECLI:NL:TAHVD:2015:308.

KRIJGEN WE EEN 'HAAGSCHE LIJN' 2.0?

DOOR / DIANNE KROEZEN & ROB VAN COOLWIJK¹

De prejudiciële vragen van het Haagse Gerechtshof moesten een einde maken aan de uiteenlopende uitspraken van 2015 rond kinderalimentatie. Dat leek te lukken, maar toch zal het ook komend jaar waarschijnlijk verschil maken bij welke rechtbank u procedeert. Hoe kan dat?

Het jaar 2015 was een rumoerig jaar voor het familierecht. Waar het rapport van de Expertgroep Alimentatienormen (de groep rechters die de richtlijnen opstelt voor de berekeningen) juist meer uniformiteit had moeten brengen, ontstond juist een enorme commotie en hing het per rechtbank af hoe de alimentatie berekend werd. Het begon allemaal op 9 januari 2015 toen de Rechtbank Den Haag een beschikking wees waaruit voortvloeide dat deze rechtbank de aanbeveling van de expertgroep niet overnam.²

Volgens de expertgroep moest bij de berekening van de behoefte aan kinderalimentatie het kindgebonden budget inclusief de nieuwe tegemoetkoming voor alleenstaande ouders (alleenstaande-ouderkop) meegewogen worden. Dat kon, zo vervolgde de expertgroep destijds, ertoe leiden dat er in een aantal gevallen geen behoefte meer zou resteren aan een bijdrage van de niet-zorgende ouder. De Rechtbank Den Haag vond het maatschappelijk gezien niet aanvaardbaar dat de behoefte van een kind volledig gefinancierd zou

worden door gemeenschapsmiddelen, terwijl er bij de niet-verzorgende ouder wel draagkracht is om een bijdrage aan het levensonderhoud van zijn of haar kind te leveren. De zogenaamde Haagse lijn was met deze beschikking geboren. Uit andere uitspraken die van de Haagse rechtbank volgden, bleek dat de alleenstaande-ouderkop niet in aanmerking werd genomen bij de vaststelling van de behoefte, maar bij de vaststelling van de draagkracht van de verzorgende ouder³ (behalve dat de behoefte van kind en ouder

wordt berekend, moet immers ook de draagkracht van beide ouders worden berekend om tot een alimentatiebedrag te komen – en de ouderkop is daarop van invloed). De alleenstaande-ouderkop was hier dus nog wel relevant, maar indirect omdat dit bedrag enkel via de zogenaamde draagkrachtvergelijking een rol speelde. Daarmee speelde de alleenstaande-ouderkop een kleinere rol. Al snel volgde de Rechtbank Noord-Holland de Rechtbank Den Haag in deze discussie en twijfelden een aantal rechtbanken of zij ook een andere richtlijn moesten gaan volgen. De Expertgroep Alimentatienormen kwam wederom bij elkaar in verband met de ontstane commotie. In een persbericht uitte de Expertgroep Alimentatienormen het besluit van 17 april 2015 dat de richtlijn ongewijzigd bleef. Exit ‘Haagsche lijn’, maar nog niet definitief omdat in het persbericht tevens werd bevestigd dat aan de rechter de mogelijkheid werd geboden om in gevallen, waarin alle omstandigheden in aanmerking genomen een onaanvaardbare situatie zou ontstaan, de rechter een op maat gesneden beslissing kon geven. Ook werd besloten dat, als zich daarvoor een zaak zou aandienen, aan de Hoge Raad prejudiciële vragen zouden worden gesteld. Aldus geschiedde.

HOGE RAAD

Naar aanleiding van prejudiciële vragen van het Gerechtshof Den Haag⁴ oordeelde de Hoge Raad op 9 oktober 2015⁵ dat bij de vaststelling van de draagkracht van de ouder die het kindgebonden budget ontvangt, rekening moet worden gehouden met het gehele kindgebonden budget. Er moet daarbij geen onderscheid worden gemaakt tussen de alleenstaande-ouderkop en het overige deel van het kindgebonden budget. Exit ‘Haagsche lijn’, maar ook exit aanbeveling Expertgroep Alimenta-

tiennormen vanaf 2013 en de daaropvolgende jaren (die voorschreef dat het eigen aandeel in de kosten van de kinderen verminderd diende te worden met het kindgebonden budget). De Hoge Raad bepaalde daarmee dus eigenlijk dat alle becijferingen zoals die vanaf 1 januari 2013 hadden plaatsgevonden onjuist waren. Hoewel veel vragen nog onbeantwoord bleven – Wat doen we met wijzigingsverzoeken?, Leidt de beantwoording van de prejudiciële vragen tot een wijziging van omstandigheden in de zin van artikel 1:401 lid 4 of lid 5 BW?, Hoe om te gaan met de ingangsdatum van zaken die al zijn gestart voordat de Hoge Raad een uitspraak deed? – is er nu duidelijkheid waar het gaat om kinderalimentatie en het kindgebonden budget. De beslissing van de Hoge Raad van 9 oktober 2015 dient eenvoudigweg te worden gevolgd.

PARTNERALIMENTATIE

De expertgroep heeft haar rapport inmiddels aangepast. In dat kader stelt de Expertgroep Alimentatienormen dat het netto besteedbaar inkomen vermeerderd dient te worden met het kindgebonden budget. Kort samengevat komt dit er dus op neer dat de ouder die aanspraak maakt op het kindgebonden budget in de berekeningen een hoger netto-inkomen wordt aangerekend. Aan de hand van dit hogere netto besteedbaar inkomen zal verder gerekend worden. Maar wat betekent dit nu concreet voor de partneralimentatie? Hoe zit het met name met de behoefte aan een onderhoudsbijdrage ten titel van partneralimentatie? In een beschikking voorlopige voorzieningen van 18 december 2015⁶ stelt de Rechtbank Rotterdam dat naast de werkelijke eigen inkomsten

ook het kindgebonden budget in mindering komt op de huwelijksgerelateerde behoefte. Daardoor resteert er een lagere behoefte aan een bijdrage ten titel van partneralimentatie. De Rechtbank Oost-Brabant stelt in de beschikking tot wijziging voorlopige voorzieningen d.d. 21 december 2015⁷ dat zij rekening houdt

‘Er ontstaat als het ware een cirkelberekening die niet te doorbreken is’

met het door de onderhoudsgerechtigde ontvangen kindgebonden budget, inclusief de alleenstaande-ouderkop. Vervolgens concludeert de rechtbank dat er geen behoefte meer resteert aan een bijdrage. Het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden becijfert in de beschikking d.d. 14 januari 2016⁸ de behoefte van de onderhoudsgerechtigde en overweegt dat op dit bedrag het door de vrouw te ontvangen kindgebonden budget in mindering strekt. Het kindgebonden budget wordt vervolgens weer verminderd met haar aandeel in de kosten van de kinderen. Zo ook besliste ditzelfde hof al in een tweetal beschikkingen d.d. 15 december 2015.⁹ Kort en goed: bij de becijfering van de behoefte aan een bijdrage ziet zowel de Rechtbank Rotterdam, de Rechtbank Oost-Brabant als het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden het kindgebonden budget als inkomen aan de zijde van de onderhoudsgerechtigde. Dit is in overeenstemming met het rapport Alimentatienormen 2016-1 en is bij ons beste weten ook zo door de verschillende gerechten afgestemd. Met dien verstande dat het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden nog het kindgebonden budget ten behoeve van partneralimentatie corrigeert met het eigen aandeel van ►

de onderhoudsgerechtigde ouder in de kosten van de kinderen. Dit staat niet met zoveel woorden in het rapport 2016-1, maar dit laatste lijkt ons een terecht oordeel. Immers, de gelden die die ouder zelf wordt geacht uit te geven aan de kinderen kunnen niet worden uitgegeven aan diens eigen kosten na echtscheiding, rekening houdend met de mate van welstand. Was de uniformiteit bereikt?

HAAGSCHE LIJN 2.0

Zo niet bij het Gerechtshof Den Haag die in de beschikking d.d. 27 januari 2016¹⁰ het volgende overweegt:

'In de beschikking van de Hoge Raad van 9 oktober 2015 ECLI:NL:HR:2015:3011 heeft de Hoge Raad geoordeeld dat het kindgebonden budget en de alleenstaande-ouderkop aangemerkt moeten worden als inkomensondersteuning. Op basis van voormelde beschikking van de Hoge Raad moet deze inkomensondersteuning bij het netto-inkomen van de vrouw worden opgeteld. Door de inkomensondersteuning wordt dus in beginsel de behoefte van de vrouw lager, dit is een mogelijk indirect effect van de beschikking van de Hoge Raad. Het ontvangen van partneralimentatie is van invloed op de omvang van het verzamelinkomen en dus op de hoogte van het kindgebonden budget en de alleenstaande-ouderkop. Een verlaging van het kindgebonden budget en de alleenstaande-ouderkop heeft weer een effect op de aanvullende behoefte aan partneralimentatie. Er ontstaat als het ware een cirkelberekening die niet te doorbreken is. Uit de beschikking van de Hoge Raad van 27 januari 1995 NJ 1995/295 volgt dat gezien de aanvullende aard van de huursubsidie deze subsidie bij de berekening van haar nettobehoeftes hiermee geen rekening moet worden gehouden. Nu het kindgebonden budget en de alleenstaande-ouderkop eveneens

een aanvullend karakter hebben, houdt het hof bij de berekening van de behoefte van de vrouw geen rekening met deze inkomensafhankelijk inkomensondersteuning.'

De 'Haagsche lijn' 2.0 is daarmee geboren. Het ontvangen bedrag aan kindgebonden budget is daarmee kennelijk een extraatje voor die ouders bij wie het kind staat ingeschreven. Wij voorzien dat de strijd over de vraag op wiens adres een kind ingeschreven staat toe kan nemen, zeker als hier een groot financieel voordeel aan gekoppeld zit.

CONCLUSIE

Ten aanzien van de kinderalimentatie is door de Hoge Raad met de beslissing van 9 oktober 2015 duidelijkheid ontstaan. Ten aanzien van de partneralimentatie is door de beschikking d.d. 27 januari 2016¹¹ eenzelfde situatie ontstaan als in 2015 ten aanzien van de kinderalimentatie. Wat gaat er nu gebeuren als de expertgroep het rapport 2016-1 niet aanpast en de voorliggende tekst handhaaft? Is dan de kans aanwezig dat het evenals in 2015 een groot verschil maakt of u procedeert in Arnhem, Rotterdam, Den Bosch of Den Haag?

Ditmaal gaat het dan niet om de kinderalimentatie maar om de vraag welke behoefte aan een aanvullende bijdrage ten titel van partneralimentatie resteert. En in dat kader: waarom zou een ouder bij wie de kinderen formeel staan ingeschreven een 'extraatje' ten titel van een kindgebonden budget ontvangen, zeker in het geval dat de volledige behoefte van de kinderen wordt gedekt door eigen inkomsten van beide ouders?

TEN OVERVLOEDE

Natuurlijk weten wij dat het rapport Alimentatienormen een richtlijn is en geen recht in de zin van artikel 79 RO en dat een rechter niet gehouden is deze richtlijn te volgen.¹² De rechter mag in het voorliggende geval een beslissing op maat geven, rekening houdend met alle omstandigheden van het geval. De ervaring uit de rechtszaal leert ons evenwel ook dat de uitzonderingen op de richtlijn eerder een echte uitzondering zijn. Daarnaast is uit de overwegingen van het Gerechtshof Den Haag op te maken dat het hier niet gaat om een eenmalige uitzondering in deze concrete situatie. Dat betekent dat het opnieuw verschil zal maken bij welke rechtbank geprocedeerd zal worden. En dat is toch maar moeilijk uit te leggen aan cliënten. ■

NOTEN

- 1 Dianne Kroezen is voorzitter van de vFAS (vereniging van Familierecht Advocaten Scheidingsmediators) en zij is advocaat en vFAS scheidingsmediator bij Fam. Advocaten te Amsterdam. Rob van Coolwijk is oud-voorzitter van de vFAS en hij is advocaat en vFAS scheidingsmediator bij SliepenbeekVanCoolwijkVanGalen in Eindhoven.
- 2 Rechtbank Den Haag 9 januari 2015 ECLI:NL:RBDHA:2015:1129.
- 3 Zie o.a. Rechtbank Den Haag 14 april 2015 zaaknummer C/09/483296 FA RK 15-1275 (alleen gepubliceerd op Kennisbank van Split-Online).
- 4 Gerechtshof Den Haag 3 juni 2015 ECLI:NL:GHDHA:2015:1288 en Gerechtshof Den Haag 28 oktober 2015 ECLI:NL:GHDHA:2015:2995.
- 5 HR 9 oktober 2015 ECLI:NL:HR:2015:3011.
- 6 Rechtbank Rotterdam 18 december 2015 zaaknummer C/10/486911 FA RK 15-8466 (alleen gepubliceerd op Kennisbank van Split-Online).
- 7 Rechtbank Oost-Brabant 21 december 2015 zaaknummer c?01/300790 FA RK 15-6013 (alleen gepubliceerd op Kennisbank van Split-Online).
- 8 Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 14 januari 2016 ECLI:NL:GHARL:2016:358.
- 9 Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 15 december 2015 ECLI:NL:GHARL:2015:10101 en Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 15 december 2015 ECLI:NL:GHARL:2015:10098.
- 10 Gerechtshof Den Haag 27 januari 2016 ECLI:NL:GHDHA:2016:116.
- 11 Gerechtshof Den Haag 27 januari 2016 ECLI:NL:GHDHA:2016:116.
- 12 HR 4 december 2015 ECLI:NL:HR:2015:3478.

VAN DIJK C.S. ADVOCATEN

WELKE GOEDE FAMILIERECHTADVOCAAT WIL BIJ ONS KOMEN WERKEN?

Als je mensen kordaat bij de hand kunt nemen en hen pragmatisch en doelgericht de oplossing inloodt, ben je bij ons aan het goede adres.

Ons = een goed kantoor met een jonge ploeg en een fijne werksfeer, genoeg werk aan de winkel en een navenante beloning.

WIE WIL EN DURFT?

Neem contact op met
Mr I.M. van Dijk of Mr W.J.F. Geertsen
T 043-3253960
info@vandijkadvocaten.com
www.vandijkadvocaten.com

Uiteraard – discretie verzekerd.

DEN BESTEN ADVOCATEN
Almere

Commerciële
gevorderde stagiair(e)/medewerk(st)er gevraagd
algemene praktijk bij voorkeur met arbeidsrecht
Reactie aan: denbesten@denbestenadvocaten.nl
ter attentie van mr. H den Besten
Info: www.denbestenadvocaten.nl
Tel: 036 5480800

Te huur

praktijkpand met parkeerruimte in plattelandsgemeente Hazerwoude aan de Rijndijk 137 tussen Alphen a.d. Rijn en Leiden.

Gemeentelijk monument met uitzicht op de Rijn en naast middelgroot accountantskantoor op no. 139. Geen advocaat in de buurt! Groot ca. 275 m², met 6 kamers, keuken en doucheruimte. Huur € 3.750,- p.m. ex.

Inlichtingen: 071-3413658 of breggen@gmail.com

RST advocaten is een advocatenkantoor in Breda en Steenbergse met 8 advocaten die nauw samenwerken en met elkaar meedenken in creatieve oplossingen.

Onze advocaten hebben zich op hun specifieke terrein in de hoogst mogelijke mate gespecialiseerd. Die specialisaties liggen op het gebied van onroerend goed recht, ondernemingsrecht, insolventierecht en daarnaast ook familierecht.

RST advocaten (Breda) zoekt een

ERVAREN ADVOCAAAT ARBEIDSRECHT

voor het opzetten van de arbeidsrechtpraktijk met partner ambitie.

Spreekt het bovenstaande je aan, dan nodigen wij je graag uit jouw schriftelijke sollicitatie en Curriculum Vitae binnen 14 dagen per email te sturen naar RST advocaten t.a.v. Diana Voeten-Harms: voeten@rst.nl

www.rst.nl

Voor meer informatie:
mr. Yvonne van Ballegooijen
T 076-5220511

Cursusaanbod voorjaar 2016

Juridisch Post Academisch Onderwijs

Specialisatie en Permanente educatie civiele cassatie advocatuur

Start maandag 7 maart 2016 van 14.00 tot 21.30
uur, te Leiden

42 PO NOvA (los te volgen modules van 6 en 12
PO)

Specialisatieopleiding Arbeidsrecht (Leerlijn 7)

Start dinsdag 8 maart 2016 van 14:00 tot 21:30
uur, te Leiden

58 PO NOvA, 58 PO NEVOA

Opleiding Bijzondere curator in jeugdzaken

Donderdag 10 en vrijdag 11 maart 2016, start
09.30 uur, te Leiden

15 PO NOvA (8 punten juridisch, 7 punten
beroepsvaardigheden), 15 MFN (cat. 2)

Verdiepingscursus Doeltreffend proce- deren in civiel appel

Donderdag 17 maart 2016 of dinsdag 14 juni
2016 van 14.30 tot 21.50 uur, te Leiden

6 PO NOvA (óók PE-cassatie), 6 PO NEVOA

Seminar Bestuur & Toezicht in de semi- publieke sector, de situatie na Meavita

Vrijdag 18 maart 2016 van 10.00 tot 17.00 uur,
te Leiden

5 PO NOvA, 5 PO NEVOA

Congres: Academisch ondernemerschap in juridische context: op weg naar adequate regelgeving?

Dinsdag 29 maart van 13.30 tot 17.00 uur,
Academiegebouw Universiteit Leiden

4 PO NOvA

Specialisatieopleiding Contracteren (Leerlijn 1)

Start donderdag 31 maart 2016 van 14:00 tot
21:30 uur, te Leiden

42 PO NOvA, 42 PO NEVOA - Early bird korting
max Eur 750,- bij aanmelden vòòr 1 januari 2016

Verdiepingscursus Europese Subsidie- regelingen

Donderdag 7 april 2016 van 16.00 tot 21.30 uur,
te Leiden

4 PO NOvA, 4 PO NEVOA

Causaliteit en schade: een leerstuk voor iedere jurist

Donderdag 21 april 2016 van 15.00 tot 20.15
uur, te Leiden

4 PO NOvA, 4 PO NEVOA

Conference - Global conference for inter- and transnational Labor Law judges and other Adjudicators

Vrijdag 22 april 2016 van 10.00 tot 17.30 uur,
Academiegebouw Universiteit Leiden

Vaardigheden - Onderhandelen met succes

Dinsdag 26 april 2016 van 10.00 tot 16.30 uur,
te Leiden

5 PO NOvA (Beroepsvaardigheden, Argumente-
ren), 5 PO NEVOA

Basiscursus Wet bescherming persoons- gegevens

Donderdag 12 en 19 mei 2016 van 10.00 tot
16.30 uur, te Leiden

Verdiepingscursus Straf(proces)recht

Dinsdag 17 en 24 mei 2016 van 10.00 tot 16.30
uur, te Leiden

10 PO NOvA, 10 PO NEVOA

Aansprakelijkheid en functie van de no- taris bij onroerend goed (inclusief dienst- weigering)

Woensdag 18 mei 2016 van 16.00-20.00 uur, te
Leiden

3 PO NOvA, 3 KNB

Basiscursus Intellectuele Eigendom voor de praktijk

Donderdag 19 en 26 mei 2016 van 10.00 tot 16.30
uur, te Leiden

10 PO NOvA, 10 PO NEVOA

Verdiepingscursus ontslagrecht

Donderdag 19 mei en 2 juni 2016 van 10.00 tot
16.30 uur, te Leiden

10 PO NOvA, 10 PO NEVOA

Verdiepingscursus Finance for Lawyers: Balans- en jaarrekeninglezen voor juristen

Donderdag 19 en 26 mei 2016 van 14.30 tot 21.00
uur, te Leiden

10 PO NOvA, 10 PO NEVOA, 10 KNB

Basiscursus Huurrecht

Vrijdag 20 en 27 mei 2016 van 10.00 tot 16.30 uur,
te Leiden

10 PO NOvA, 10 PO NEVOA

Basiscursus Ambtenarenrecht

Dinsdag 24 en 31 mei 2016 van 10.00 tot 16.30
uur, te Leiden

10 PO NOvA, 10 PO NEVOA

**Universiteit
Leiden**
Rechtsgeleerdheid

Juridisch PAO

Opleidingen | Cursussen
Symposia | Incompany

www.paoleiden.nl

Juridisch Postacademisch Onderwijs Universiteit Leiden

Permanente nascholing van professionals in het recht

Specialisatiecursus Huurrecht

Deel 1 (Basis) Vrijdag 20 en 27 mei 2016
van 10.00 tot 16.30 uur, te Leiden

Deel 2 (Verdieping) Vrijdag 17 en 24 juni 2016
van 10.00 tot 16.30 uur, te Leiden
20 PO NOvA, 20 PO NEVOA

Verdiepingscursus Cassatie in strafzaken in de praktijk

Woensdag 1 juni 2016 van 09.15 tot 21.15 uur,
te Leiden
9 PO NOvA, 9 PO NEVOA

Actualiteiten Wet openbaarheid bestuur

Donderdag 2 juni van 13.00 tot 17.15 uur, te Leiden
4 PO NOvA, 4 PO NEVOA

Verdiepingscursus Praktisch procederen in IE-zaken

Donderdag 2 en 9 juni 2016 van 10.00 tot 16.30
uur, te Leiden
10 PO NOvA, 10 PO NEVOA

Actualiteiten Civiel Jeugdrecht en Jeugdstrafrecht

Donderdag 2 juni 2016 van 14.30 tot 21.15 uur,
te Leiden
5 PO NOvA, 5 PO NEVOA

Verdiepingscursus Staatssteun

Vrijdag 3 en 10 juni 2016 van 10.00 tot 16.30
uur, te Leiden
10 PO NOvA, 10 PO NEVOA

Capita Ondernemingsrecht

Dinsdag 7 juni 2016 van 09.30 tot 16.30 uur, te
Leiden
6 PO NOvA, 6 PO NEVOA

Vaardigheden - Argumentatieleer: Gelijk hebben én krijgen

Woensdag 8 juni 2016, van 9.30 tot 17.15 uur,
te Leiden
6 PO NOvA, 6 PO NEVOA, 6 PE LRGD
(Argumenteren, Beroepsvaardigheden)

Basiscursus Mededingingsrecht

Dinsdag 14 en 21 juni 2016 van 10.00 tot 16.30
uur, te Leiden
10 PO NOvA, 10 PO NEVOA

Vaardigheden - Overtuigen op papier

Donderdag 16 juni 2016 van 10.00 tot 16.30 uur,
te Leiden
5 PO NOvA (Beroepsvaardigheden,
Argumenteren), 5 PO NEVOA

Verdiepingscursus Huurrecht

Vrijdag 17 en 24 juni 2016 van 10.00 tot 16.30
uur, te Leiden
10 PO NOvA, 10 PO NEVOA

Conference - European Forum for Restorative Justice

Woensdag 22 juni - Vrijdag 24 juni, 09.00 tot
21.30 uur, Kamerlingh Onnes gebouw te Leiden
20 PO NOvA, 20 PO NEVOA

Seminar Internationale Handhaving van Fundamentele Arbeidsrechten

Donderdag 23 juni 2016 van 16.00 tot 21.15 uur,
te Leiden
4 PO NOvA, 4 PO NEVOA

Beroepsaansprakelijkheid Notariaat

Donderdag 23 juni 2016 van 16.00 tot 21.30 uur
te Leiden
4 KNB, 4 PO NOvA

Verdiepingscursus Bestuurlijke voorprocedures in de praktijk

Maandag 27 juni 2016 van 10.00 tot 17.15 uur,
te Leiden
5 PO NOvA, 5 PO NEVOA

Conference - Academic Society for Competition Law (Ascola)

Donderdag 30 juni - 2 juli 2016 van 10.00 tot
21.00 uur, Kamerlingh Onnes gebouw te Leiden
6 PO NOvA, 6 NEVOA

De Leidse Wwz-dag - evalueren na 1 jaar Wwz

Donderdag 30 juni 2016 van 09.30 tot 17.15 uur,
Academiegebouw Universiteit Leiden
6 PO NOvA, 6 PO NEVOA

Specialisatietrajecten voor de juridische professional

Specialisatieopleiding Arbeidsrecht

Start dinsdag 8 maart 2016
van 14:00 tot 21:30 uur te Leiden
58 PO NOvA (VAAN), 58 PE NEVOA
€ 4750,- (vrijgesteld van btw) inclusief
dinners en cursusmateriaal

De leergang richt zich op de gevorderde arbeidsrechtjurist/advocaat die zich in het arbeidsrecht verder wil specialiseren. Onder leiding van prof. Barentsen behandelen gerenommeerde sprekers uit wetenschap en rechtspraak onderwerpen zoals: arbeidsovereenkomst en varianten, eenzijdige wijziging, grondrechten, medezeggenschap, CAOrecht, pensioenrecht, ontslagrecht onder de Wwz, onderneming in moeilijkheden en werkloosheid, ziekte en arbeidsongeschiktheid, ambtenarenrecht & gelijke behandeling, arbeidsprocesrecht.

Voor meer informatie: paoleiden.nl/16sar1

Specialisatieopleiding Contracteren

Start donderdag 31 maart 2016
van 14:00 tot 21:30 uur te Leiden
42 PO NOvA

De Specialisatieopleiding Contracteren verbreedt en verdiept uw kennis van het contractenrecht. Bovendien wordt uitgebreid aandacht besteed aan internationale aspecten van contractenrecht. Onder leiding van prof. mr. Willem van Boom behandelen gerenommeerde sprekers uit wetenschap en de rechtspraak onderwerpen zoals: algemene voorwaarden, remedies bij wanprestatie, internationale aspecten van toepasselijk recht en bevoegde rechter. Ook thema's als meerpartijenproblemen, garanties en zekerheden worden op interactieve wijze aan de orde gesteld.

Voor meer informatie: paoleiden.nl/16scr1

Specialisatieopleiding tot Gerechtelijk deskundige

Start woensdag 14 september 2016
van 14:30 tot 21:00 uur te Leiden

De deskundige moet na voltooiing van de opleiding in staat zijn bij het optreden in rechte binnen juridische kaders te kunnen denken en vanuit die invalshoek zijn deskundigenbericht te kunnen opstellen. Tijdens de opleiding wordt dan ook in het bijzonder aandacht besteed aan het 'Model deskundigenbericht' en de 'Leidraad deskundigenbericht'. Bovendien wordt aandacht besteed aan de gedragscode die voor de deskundigen geldt. Inmiddels hebben ruim 300 deskundigen met succes de opleiding gevolgd. De opleiding staat onder leiding van dr. mr. Peter Vos.

Voor meer informatie: paoleiden.nl/16sgd2

Voor een volledig overzicht kijkt u dan op onze website
www.paoleiden.nl

Prikbord voor professionals

MR. CHRISTIAAN VINGERLING Boumanjal & Vingerling Advocaten

Boumanjal & Vingerling Advocaten
Vingerling@benvadvocaten.nl
www.benvadvocaten.nl
Utrecht | 030 - 294 38 86

Het strafrecht is volop in beweging. Verdachten verkrijgen meer rechten.

De noodzaak van gespecialiseerde rechtsbijstand wordt daardoor alsmaar groter. Mijn collega's en ik proberen ons te onderscheiden door het leveren van goede kwaliteit. Door onze kleinschaligheid zijn wij goed bereikbaar voor onze cliënten.

MR. JOHANNA SIX-VAN DER WERF

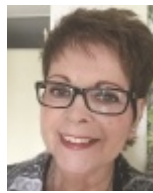
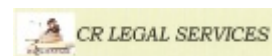
Bres advocaten **Bres** advocaten
Jh.six@bresadvocaten.nl
www.bresadvocaten.nl
Soest | 035 - 601 59 07

Bres advocaten is gespecialiseerd in een aantal rechtsgebieden. Een bewuste keus.

We willen niet op alle rechtsgebieden een beetje deskundig zijn, maar op een aantal gebieden heel veel actuele kennis in huis hebben. Op die manier bieden wij onze cliënten een beter vooruitzicht, meer perspectief.

CARLA RUIJSBROEK

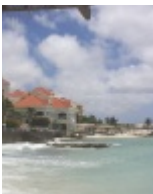
CR Legal Services
Info@crlegalservices.nl
www.crlegalservices.vpweb.nl
Rotterdam | 06 - 15 39 03 52

De belangrijkste ontwikkeling voor mij is het KEI systeem, welke bij rechtbanken in gebruik wordt genomen en waar voor mij de uitdaging ligt om de advocaten mee van dienst te zijn, door de administratieve afhandelingen van dit systeem te verzorgen.

CR Legal Services is een klein kantoor met grote mogelijkheden en jaren ervaring en is daarnaast ook betaalbaar.

MR. DR. CONSTANCE VAN ROOIJEN

De Brink Opleidingen **DE BRINK**
Info@de-brink.com
www.de-brink.com
Muiderberg | 06 - 23 11 62 54
POST-ACADEMISCHE
JURIDISCHE OPLEIDINGEN

De Brink Opleidingen organiseert op 22 april 'Actualiteiten Fiscaal Strafrecht' en in juni 'Halfjaarscursus Actualiteiten Strafrecht'.

Wij staan in voor de kwaliteit van onze cursussen, die gegeven worden door gerenommeerde docenten op fraaie locaties (in binnen- en buitenland!) in een aangename sfeer, met veel ruimte voor persoonlijk contact.

MR. HARRIE DEN BESTEN

DEN BESTEN ADVOCATEN

Den Besten Advocaten
Denbesten@denbestenadvocaten.nl
www.denbestenadvocaten.nl
Almere | 036 - 548 08 00

De advocatuur is commerciëler geworden en er wordt meer onderhandeld over prijzen.

Wij zijn voortdurend bezig om zo snel mogelijk een oplossing aan te dragen voor de vraag die ons gesteld wordt. Mensen willen een snel, duidelijk en overzichtelijk antwoord, zodat ze weten waar ze aan toe zijn. Dat is onze hoogste prioriteit, duidelijkheid!

SELMA ROENHORST

Dialogical Coaching netwerk **DIALOGICAL COACHING NETWORK**
Dcn@dialogicalcoaching.com
www.dialogicalcoaching.com
Landelijk | 06 - 47 08 43 49

Voor de aanpak van uw professionele doelen werkt DCn met de wetenschappelijk gefundeerde ZelfKennisMethode: gestructureerd en resultaatgericht.

Met het coaching traject van DCn versterkt u uw persoonlijke kwaliteiten en vaardigheden. Alle coaches zijn gecertificeerd. De gezamenlijke ervaring met juridische professionals is de kracht van DCn.

MR. ADEM KOTAN

EduLaw opleidingen
Info@edulaw.nl
www.edulaw.nl
Amsterdam | 020 - 782 00 82

De mensen achter EduLaw zijn zelf ook praktiserende advocaten waardoor zij beter in staat zijn cursussen nauwkeurig af te stemmen op de behoeften van advocaten en zo beter maatwerk te leveren. Hiernaast weten zij zich gesteund door een hele actieve Raad van Advies bestaande uit prof. Paul Vlaardingerbroek, prof. Fons Stollenwerck en mr. Ebby Hofstee (Advocaat Generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden).

Advocaat, wees geen doorgeefluik

DOOR / CHRISTIANE VERFUURDEN

Tegenstrijdig, juridisch onmogelijk of fiscaal rammelend – echtscheidingsconvenanten die door niet-advocaten worden opgesteld, zijn vaak onder de maat. Advocaten zouden ze dan ook niet ongezien mogen indienen, vindt familierechtadvocate Christiane Verfuurden.

Steeds vaker kom ik in mijn familierechtpraktijk cliënten tegen die een echtscheidingsconvenant hebben ondertekend dat in de praktijk onuitvoerbaar blijkt en/of zeer nadelige gevolgen blijkt te hebben voor beide partijen of voor één van hen. Mensen die gaan scheiden, moeten een convenant (laten) maken waarin afspraken staan over (kinder)alimentatie, de boedelverdeling, de woning en het pensioen. Deze cliënten hebben er voor gekozen om afspraken te maken onder begeleiding van een niet-advocaat, die niet gehinderd door enige juridische kennis, zo lijkt het, uiteindelijk een convenant opstelt. Dit convenant wordt vervolgens ingediend door een advocaat, die zichtbaar heeft nagelaten om het stuk nader te bestuderen en die geen idee heeft wie zijn/haar cliënten zijn. De convenanten die ik tot nu toe tegen ben gekomen, laten innerlijke tegenstrijdigheden zien, fiscale en juridische onmogelijkheden of onduidelijke artikelen en nietige afspraken. De procedure die nodig is om een en ander weer recht te breien is voor mij als familierechtadvocate weliswaar interessant, maar ik vind het zeer kwalijk dat er kennelijk nog steeds advocaten zijn die zich er voor

lenen om als ‘doorgeefluik’ verzoekschriften met convenanten in te dienen bij de rechtbank. Een van de doelen van een regeling in onderling overleg bij echtscheiding (maar ook in andere zaken), is over het algemeen dat er lang houdbare afspraken tot stand komen. De kans dat partijen in de toekomst opnieuw om tafel moeten en/of procederen moet zo klein mogelijk zijn, zeker als er kinderen in het spel zijn en partijen ook na de scheiding met elkaar van doen blijven hebben. Het gedrags- en het tuchtrecht is dan ook terecht duidelijk over het ongezien indienen van stukken in een procedure en de rol van de advocaat in een echtscheidingsprocedure. De echtscheidingsadvocaat dient zorgvuldig te werk te gaan. Hij moet zich ervan vergewissen dat beide partijen de inhoud van een regeling begrijpen en over en weer hetzelfde uitleggen. Alle opties en mogelijkheden moeten worden voorgehouden. Als er genoeg wordt genomen met minder dan waar vermoedelijk recht op is, moet ook dat worden besproken. Een en ander is wat mij betreft altijd de eigen verantwoordelijkheid van een advocaat en kan niet worden overgelaten aan een andere dienstverlener. Dat betekent dat de

advocaat die het processtuk indient toch minimaal één bespreking met de cliënten gehad moet hebben. Verder moet de advocaat in kwestie ook altijd een kritische blik werpen op het in te dienen convenant en ervoor zorgen dat dit een inhoudelijk goed en in de praktijk bruikbaar stuk wordt. Los van het tuchtrechtelijke aspect is het ongezien indienen van convenanten waar cliënten uiteindelijk schade van ondervinden ook schadelijk voor het aanzien van de advocatuur. De advocatuur kan en moet zich naar mijn idee van iedere andere (juridisch) dienstverlener onderscheiden door het leveren van kwaliteit. Het is bovendien wat mij betreft onethisch om cliënten op te zadelen met een slecht convenant, zeker als ze kinderen hebben. De echtscheiding kan niet afgesloten worden. Er moet opnieuw geprocedeerd worden, met alle emotionele en financiële gevolgen van dien. Kortom, wat mij betreft mag er actiever opgetreden worden tegen advocaten die zich lenen als doorgeefluik.

Christiane Verfuurden is familierechtadvocate bij Schakenraad Advocaten in Eindhoven en redactielid van het *Advocatenblad*.

CIVIELRECHTELIJK BESTUURSVERBOD SCHRIKT VOORAL AF

DOOR / HANNEKE BENNAARS

Hoewel bedoeld om faillissementsfraude te bestrijden, zal het wetsvoorstel civielrechtelijk bestuursverbod het vooral moeten hebben van een afschrikwekkende, preventieve werking.

Het Wetsvoorstel civielrechtelijk bestuursverbod¹ is deze zomer door de Tweede Kamer met algemene stemmen aangenomen.² Het wetsvoorstel is onderdeel van de herijking faillissementsrecht³ en maakt het mogelijk bestuurders, die zich schuldig hebben gemaakt aan faillissementsfraude⁴ of wanbestuur in de aanloop naar een faillissement, een civielrechtelijk bestuursverbod op te leggen. Doel van het wetsvoorstel is het effectiever bestrijden van faillissementsfraude en onregelmatigheden in of rondom een faillissement. Ook beoogt het wetsvoorstel te voorkomen dat frauduleuze bestuurders hun activiteiten via allerlei omwegen en met nieuwe rechtspersonen ongehinderd voortzetten.⁵ De vraag is of het civielrechtelijk bestuursverbod het juiste middel is.

REIKWIJDTE

Het wetsvoorstel voegt de artikelen 106a t/m 106e toe aan de Faillissementswet. De regeling ziet toe op (gewezen) bestuurders van rechtspersonen⁶ en op feitelijk beleidsbepalers

(art. 106d Fw). Commissarissen vallen niet onder de regeling.⁷ Ook kan een bestuursverbod worden opgelegd aan een natuurlijk persoon, die handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf.⁸ Het concrete effect is dat een frauderende ondernemer geen bestuurder kan worden van een rechtspersoon (art. 106a lid 4 Fw). Het wetsvoorstel voorziet ook in een doorbraakregeling: voor het geval niet-natuurlijke personen maar rechtspersonen bestuurder van de vennootschap zijn (art. 106a lid 2 Fw): het bestuursverbod kan dan ook worden uitgesproken tegen de natuurlijk persoon achter de rechtspersoon. De rechtbank kan een bestuursverbod opleggen op vordering van de curator of op verzoek van het Openbaar Ministerie (art. 106a lid 1 Fw).⁹ Een verbod kan worden opgelegd als de bestuurder tijdens of in de drie jaren voorafgaand aan het uitspreken van het faillissement:

- a) aansprakelijk is wegens handelen of nalaten bij die rechtspersoon als bedoeld in art. 2:138 (248) BW en dit in rechte onherroepelijk vast is komen te staan; ►

- b) paulianeus heeft gehandeld waardoor schuldeisers aanmerkelijk zijn benadeeld en de betreffende rechtshandelingen in rechte onherroepelijk zijn vernietigd;
- c) in ernstige mate tekortgeschoten is in zijn informatie- en medewerkingsverplichtingen jegens de curator;¹⁰
- d) ten minste tweemaal eerder betrokken was bij een faillissement van een rechtspersoon; of
- e) bij onherroepelijke beschikking een bestuurlijke vergrijpboete heeft gekregen op grond van de artt. 67d, 67e of 67f Algemene wet inzake rijksbelastingen.

ONBEHOORLIJK BESTUUR

De opsomming van gronden is limitatief. Een combinatie van gronden is mogelijk. Alle gronden hebben gemeen dat een ernstig persoonlijk verzuim van de bestuurder in het geding moet zijn. Het is aan de curator of het Openbaar Ministerie om dat te bewijzen.¹¹ De rechter moet in zijn beoordeling alle omstandigheden van het geval meewegen. Dat kan bijvoorbeeld betekenen dat een bestuurder, die formeel aansprakelijk is wegens onbehoorlijk bestuur (grond a), toch geen bestuursverbod krijgt opgelegd omdat de gedragingen van de bestuurder op zichzelf genomen niet zo zwaarwegend zijn, bijvoorbeeld omdat hij nalatig is geweest in het corrigeren van zijn medebestuurders.¹² De procedure over het

kan de rechtbank hen in de gelegenheid stellen hun zienswijze over het verbod en de mogelijke gevolgen naar voren te brengen (art. 106e lid 2 Fw).¹³ Wordt het bestuursverbod opgelegd, dan raakt dat hen immers ook. Voor de duur van de procedure kan de bestuurder worden geschorst, en kan een tijdelijke bestuurder worden aangesteld (art. 106c lid 4 en 5 Fw). De rechter kan zo nodig de gevolgen van het opgelegde verbod regelen op grond van art. 106b lid 4 Fw. Volgens de toelichting kan dan worden gedacht aan een voorziening dat de periode van het verbod op verzoek van betrokkene wordt verkort als aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Ook kan de rechter een periode van schorsing op de periode van het bestuursverbod in mindering brengen.¹⁴

Als een bestuursverbod wordt opgelegd dan wordt de (onherroepelijke) uitspraak door de griffier aangeboden aan de Kamer van Koophandel, die de bestuurder terstond uit het Handelsregister uitschrijft. Het verbod wordt tevens in het Handelsregister geregistreerd voor de periode waarvoor het is opgelegd (art. 106b lid 3 Fw). Het verbod kan voor maximaal vijf jaar worden opgelegd.¹⁵ Zolang het verbod geldt, kan de bestuurder niet worden benoemd tot bestuurder of commissaris van een rechtspersoon en evenmin fungeren als feitelijk leidinggevende.¹⁶ Is toch sprake van een benoeming, dan is die

nietig (art. 106b lid 1). Als iemand in weerwil van een bestuursverbod toch optreedt als feitelijk beleidsbepaler dan kan dit leiden tot aan-

sprakelijkheid van de betrokkene en van de rechtspersoon.¹⁷ De rechtbank kan ter verzekering van de naleving van de uitspraak een dwangsom opleggen, die ten goede komt aan de boedel of, als er geen boedel is, aan

de Staat. Voor wat betreft bestaande rechtsverhoudingen houdt het bestuursverbod een 'beletsel' in voor de betrokkene om zijn functie uit te oefenen, niet alleen bij de direct betrokken rechtspersoon, maar bij alle rechtspersonen die hun zienswijze in de procedure naar voren hebben kunnen brengen (ongeacht de vraag of ze daar gebruik van hebben gemaakt).¹⁸ De bestuurder is dan niet meer vertegenwoordigingsbevoegd, aldus de memorie van toelichting.¹⁹

KANTTEKENINGEN

Het wetsvoorstel heeft in de consultatiefase²⁰ en de literatuur kritiek ontvangen.²¹ Zo is de vraag gesteld of de curator de aangewezen persoon is om in rechte een bestuursverbod af te dwingen. De primaire taak van de curator is immers het dienen van de gezamenlijke schuldeisers. Zuidema en Witlox²² hebben er terecht op gewezen dat het de vraag is wat het concrete belang van de gezamenlijke schuldeisers is. De kosten voor de procedure komen ten laste van de boedel en het bestuursverbod dient eerder een algemeen belang dan een schuldeisersbelang. Het is aan de curator daar een afweging in te maken. Koster²³ heeft erop gewezen dat het in geval van een lege boedel de vraag is hoe de curator een dergelijke procedure moet financieren, het wetsvoorstel geeft hier geen voorziening voor. Ook signaleert hij dat uit de parlementaire geschiedenis blijkt dat het Openbaar Ministerie geen extra budget krijgt voor deze nieuwe taak. Hiermee is het de vraag hoe vaak daadwerkelijk een bestuursverbod zal worden verzocht of gevorderd. Een tweede kritiekpunt is het gevolg van een bestuursverbod voor de bestaande rechtsverhouding. Het verbod is een 'beletsel' om de functie uit te oefenen. Hiermee lijkt het verbod niet van rechtswege een einde te maken aan het bestuurderschap (of commissariaat), maar duidelijk is dat geenszins. Ten Broeke en Zaal²⁴ beto-

De vraag is hoe vaak een bestuursverbod daadwerkelijk zal worden gevorderd

bestuursverbod wordt gevoerd door de curator (of het Openbaar Ministerie) enerzijds en de bestuurder (of feitelijk beleidsbepaler) anderzijds. Is de bestuurder eveneens bestuurder bij andere rechtspersonen dan

gen dat de wettekst en de parlementaire geschiedenis enerzijds suggereren dat er geen einde van rechtswege is (de term 'beletsel' en de opmerking dat de bestuurder niet meer kan vertegenwoordigen, hetgeen bij een einde van rechtswege vanzelfsprekend zou zijn), maar anderzijds dat dat wel het geval is. Art. 106c lid 3 Fw bepaalt immers dat een tijdelijke bestuurder (commissaris) kan worden aangesteld als het verbod ertoe leidt dat de rechtspersoon zonder bestuurder (commissaris) kan komen te zitten. Hieruit lijkt te volgen dat het verbod onmiddellijk een einde maakt aan het bestuurderschap. In het ene geval zal er nog een ontslagbesluit moeten volgen. In het andere geval is het de vraag wat de gevolgen van het einde van het bestuurderschap zijn voor de eventuele contractuele verhouding tussen de rechtspersoon en de bestuurder (commissaris). Uit de parlementaire geschiedenis blijkt dat de wetgever hier niet in heeft willen treden.²⁵ Hier zal de praktijk een oplossing voor moeten vinden.²⁶ Uiteraard moet het bestrijden van faillissementsfraude worden toegejuicht. Het is de vraag of de Wet civielrechtelijk bestuursverbod het juiste middel is. De Gecombineerde Commissie Vennootschapsrecht heeft er terecht op gewezen dat kennelijk niet is onderzocht of in de praktijk behoefte bestaat aan een civielrechtelijk bestuursverbod.²⁷ Een voorzichtige inschatting is dat de Wet civielrechtelijk bestuursverbod het vooral zal moeten hebben van een preventieve, afschrikkende werking. Daar waar daadwerkelijk bestuursverboden worden opgelegd, heeft de wetgever de praktijk met enkele open eindjes opgezadeld wat voor de betrokken rechtspersonen en bestuurders rechtsonzekerheid met zich brengt. Dat had voorkomen kunnen worden door het wetsvoorstel zorgvuldiger te doordenken. ■

Hanneke Bennaars is onderzoeker aan de UvA en plaatsvervangend griffier van de raad van discipline in Amsterdam.

NOTEN

- Kamerstukken II 2013/14*, 34 011, nr. 2.
- Handelingen II 2014/15*, nr. 99, item 17 (23 juni 2015). Het wetsvoorstel is nu in behandeling bij de Eerste Kamer. De memorie van antwoord (*Kamerstukken I 2014/15*, 34 011 nr. B) is ingediend.
- Kamerstukken II 2013/14*, 33994. De twee andere pijlers van de herijking zijn het Wetsvoorstel herziening strafbaarstelling faillissementsfraude (*Kamerstukken II 2013/14*, 33 994, nr. 2 eveneens op 23 juni 2015 aangenomen in de Tweede Kamer en in de Eerste Kamer in behandeling) en het Wetsvoorstel versterking positie curator (*Kamerstukken II 2014/15*, 34 253, nr. 2, nog in de schriftelijk behandelingsfase in de Tweede Kamer).
- Terecht kritisch over de in de toelichting gekozen term 'faillissementsfraude' is Doorenbos. De strafrechtelijke faillissementsfraude wordt niet genoemd bij de gronden voor het opleggen van een bestuursverbod: D.R. Doorenbos, 'Het civielrechtelijk bestuursverbod voor faillissementsfraudeurs: een ambivalent voorstel', *Ars Aequi* 2014 p. 19-23, p. 20 r.k.
- Kamerstukken II 2013/14*, 34 011, nr. 3, p. 1.
- Rechtspersoon in de zin van art. 2:3 BW. Kerkgenootschappen zijn uitgezonderd. Europeesrechtelijke rechtspersonen vallen wel onder de wet (art. 106e Fw). Het verbod kan ook worden opgelegd aan een gewezen bestuurder (art. 106 lid 1 sub a Fw) en ten slotte regelt art. 106d lid 2 Fw dat het bestuursverbod in geval van een monistisch stelsel ook kan zien op de uitvoerend bestuurder.
- Kamerstukken II 2013/14*, 34 011, nr. 3, p. 15.
- Artikel 106a lid 4 Fw. Uit de memorie van toelichting blijkt dat de wetgever het oog heeft op een eenmanszaak, commanditaire vennootschap of een vennootschap onder firma (*Kamerstukken II 2013/14*, 34 0011, nr. 3, p. 23). Onduidelijk is of bestuurders van een maatschap ook getroffen kunnen worden door een bestuursverbod. Doorenbos is van oordeel van wel: D.R. Doorenbos, 'Het civielrechtelijk bestuursverbod voor faillissementsfraudeurs: een ambivalent voorstel', *Ars Aequi* 2014 p. 19-23, p. 20 l.k. Overigens blijkt uit de toelichting (p. 18) dat ook bestuurders van een buitenlandse rechtspersoon die in Nederland vennootschapsbelastingplichtig is een bestuursverbod opgelegd kunnen krijgen.
- Tegen de beslissing van de rechtbank kan hoger beroep en cassatie worden ingesteld, in weerwil van art. 85 Fw, zie *Kamerstukken II 2013/14*, 34 011, nr. 3, p. 14. De uitspraak kan niet uitvoerbaar bij voorraad worden verklaard, art. 106b lid 6 Fw.
- Uit de memorie van toelichting blijkt dat het aan de curator of het OM is om aan te tonen dat sprake is van 'tekortschieten' is en dat dat 'in ernstige mate' is gebeurd. De bestuurder kan op beide punten tegenbewijs leveren en zich aldus disculperen (*Kamerstukken II 2013/14*, 34 011, nr. 3, p. 20).
- Kamerstukken II 2013/14*, 34 011, nr. 3, p. 16/17. In het voorontwerp was nog sprake van een algemene disculpatiemogelijkheid, maar die is vervangen door deze constructie.
- Kamerstukken II 2013/14*, 34 011, nr. 3, p. 16. Op deze pagina van de memorie van toelichting wordt een uitgebreid overzicht gegeven van de factoren die de rechter bij zijn overwegingen kan betrekken.
- In art. 106e lid 1 Fw is bepaald dat indien de bestuurder ook elders bestuurder is, bij het verzoek of de vordering een uittreksel uit het handelsregister moet worden gevoegd.
- Kamerstukken II 2013/14*, 34 0011, nr. 3, p. 24.
- Omdat het verbod ingrijpt in de vrijheid van ondernemerschap is de duur bij wet beperkt tot vijf jaar. Een korter verbod is mogelijk. De rechter kan hierbij bijvoorbeeld rekening houden met de persoonlijke omstandigheden van de bestuurder, *Kamerstukken II 2013/14*, 34 011, nr. 3, p. 24.
- Art. 106b lid 1 jo. art. 106d lid 1 Fw, *Kamerstukken II 2013/14*, 34 011, nr. 3 p. 30.
- Kamerstukken II 2013/14*, 34 011, nr. 3 p. 30.
- Art. 106b lid 2 Fw en *Kamerstukken II 2013/14*, 34 011, nr. 3, p. 25.
- Kamerstukken II 2013/14*, 34 011, nr. 3, p. 25/26.
- Te vinden via <www.internetconsultatie.nl/civielbestuursverbod/reacties>.
- Zie voor verwijzingen naar kritiek in de literatuur: T. Reker, 'Het gewijzigde wetsvoorstel civielrechtelijk bestuursverbod', *TvT* 2015/16, voetnoot 4.
- M. Zuidema & C.A.M. Witlox, 'Het civielrechtelijk bestuursverbod', *V&O* 2014, nr. 10, p. 150 l.k. Eveneens kritisch over de rol van de curator (en van het Openbaar Ministerie): H. Koster, 'Het Wetsvoorstel civielrechtelijk bestuursverbod: slagvaardig instrument of dode letter', *TvOB* 2015-3 p. 102-103.
- H. Koster, 'Het Wetsvoorstel civielrechtelijk bestuursverbod: slagvaardig instrument of dode letter', *TvOB* 2015-3 p. 102-103.
- M. ten Broeke & I. Zaal, 'Het civielrechtelijk bestuursverbod: gevolgen voor de bestuurder met een arbeidsovereenkomst', *ArbeidsRecht* 2015/41.
- Kamerstukken II 2013/14*, 34 011, nr. 3, p. 25.
- Zie hierover uitgebreid M. ten Broeke & I. Zaal, 'Het civielrechtelijk bestuursverbod: gevolgen voor de bestuurder met een arbeidsovereenkomst', *ArbeidsRecht* 2015/41.
- Kamerstukken II 2013/14*, 34 011, nr. 3 - bijlage, p. 2.

Prikbord voor professionals

HANS VOORHOEVE

Equarius
Voorhoeve@equarius.com
www.equarius.com
Den Haag | 070 - 325 03 77

De juridische vacaturemarkt komt meer in beweging. Equarius bemiddelt onder andere ervaren advocaten en bedrijfsjuristen op basis van een groot commitment, kennis/kunde en senioriteit.

EMILE LAUMEN

Laumen Expertise
Info@laumenreo.nl
www.laumenexpertise.nl
Ede | 0318 - 62 94 29

Om een correcte schadeberekening te maken, moeten de juiste fiscale stelsels, het juiste pensioenregime en het juiste en actuele stelsel van sociale verzekeringen toegepast worden.

Deze stelsels zijn continu onderhevig aan (soms drastische) wijzigingen en worden heel erg complex. Deze wijzigingen zijn alleen nog maar te volgen door specialisten, zoals door Laumen Expertise.

MR. DR. EDWIN VAN WECHEN

LAW AT WORK

Law at work
Info@lawatwork.nl
www.lawatwork.nl
Amsterdam | 020 - 626 91 84

LawAtWork verzorgt sinds het jaar 2000 juridische in house cursussen voor advocatenkantoren en voor bedrijven. Haar doelstelling is - en is altijd geweest - om topdocenten ook "naar" minder grote kantoren te brengen, in welke doelstelling zij door de jaren heen is geslaagd. In 2016 gaat zij onder "de brand" Doorpakken, de cursussen Doorpakken vermogensrecht, Doorpakken procesrecht en doorpakken Ondernemingsrecht voor externe inschrijvingen aanbieden: een nieuw avontuur.

FRANS MEIJER

Meijer Consulting Group
Info@meijergc.nl
www.meijerconsultinggroup.nl
Utrecht | 030 - 236 94 85

Onze consultants zijn uw partner in het bieden van ondersteuning en begeleiding bij strategische, tactische en persoonlijke vraagstukken in uw maatschap. Van begeleiding bij fusies tussen kantoren tot nieuwe stappen binnen uw loopbaan.

We creëren overzicht en geven u de regie. Daarbij zijn we resultaatgericht en niet bang uw vraag met een kritische blik te bekijken.

MR. CLAUDIA MIES

Mies & Partners
Claudia@mies-partners.nl
www.mies-partners.nl
Breda | 06 - 51 48 32 66

Persoonlijk leiderschap gaat verder dan alleen het ontwikkelen van effectieve vaardigheden.

Want juist in lastige situaties, waarin u onder druk staat, verdwijnen vaardigheden soms als sneeuw voor de zon. Werk daarom ook aan het fundament voor professionele vaardigheden: uw mindset, spanningsregulatie en (belemmerende) overtuigingen.

MR. S. AKKAS

Nemesis Opleidingen en Cursussen
Info@nemesisopleidingen.nl
www.nemesisopleidingen.nl
Haarlem | 023 - 538 01 01

Nemesis Opleidingen is een opleidingsinstituut met name gericht op de advocatuur, notariaat en gerechtsdeurwaarders. De cursussen die verzorgd worden door Nemesis Opleidingen zijn betaalbaar en hebben een hoge kwaliteit hetgeen blijkt uit het aantal deelnemers. Wij verwachten dat de stijging van het aantal mensen dat cursussen volgt ook in de volgende jaren zal doorzetten. Nemesis opleidingen is de perfecte schakel tussen de Raad voor Rechtsbijstand, de advocatuur en de Orde.

CHARLOTTE VAN DER MIJN

Permeduc, Instituut voor Permanente Educatie
Info@permeduc.nl
www.permeduc.nl
Apeldoorn | 055 - 534 63 12

Cursisten komen naar Permeduc voor een uitbreiding van hun adviestaken voor de ondernemer.

Wij brengen verschillende professionals samen in een cursus waar ze allemaal genoeg uit kunnen halen. Praktisch onderwijs, veel casuïstiek met kwalitatief hoogwaardige docenten.

Het nieuwe jaar van de Jonge Balie

DOOR / SIMON OLIEROOK, VOORZITTER VAN DE JONGE BALIE BIJ DE HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Nadat ik met mijn hoofd onder de deken de klokslagen heb geteld, weet ik dat ik door mijn wekker heen ben geslapen. Kennelijk had ik het nodig. De nieuwjaarsborrel van de Jonge Balie in het Haagse danscafé Het Feest van Sinterklaas heeft weer zijn tol geëist. Ook het opstarten in de eerste werkweek van het jaar geef ik de schuld, terwijl ik ergens ook wel weet dat dat niet waar is. Eerst koffiezetten, anders krijg ik nooit een letter op het scherm. Naar knipperende cursors kijken is niet aan mij besteed. Buiten wordt het steeds meer winter.

Het was niet mijn eerste nieuwjaarsborrel van dit jaar en ook niet de laatste. En tijdens dit soort borrels kijkt men over algemeen vooruit. Terwijl ik mijn tweede kop koffie inschenk, laat ik mijn gedachten over 2016 gaan.

Op lokaal opleidingsgebied verandert het takenpakket van de Jonge Balie definitief. De laatste stagiaire die de opleiding 'oude stijl' volgt, zal dit jaar zijn stageverklaring uit handen van onze nieuwe deken David de Knijff in ontvangst mogen nemen. In januari wordt daarom de laatste Jonge Balie-cursus gegeven. Toch een begrip in Den Haag en omstreken. Menig advocaat heeft als docent op deze wijze een plek

aan tafel tijdens het traditionele Koepeldiner verdiend. Wat resteert als lokale opleidingsverplichting zijn tien lezingen en de pleitoefeningen. De laatste is wel de broedkamer van de twee meest recente winnaars van de Landelijke Pleitwedstrijden. Volgt in 2016 een Haagse *hattrick*? Liggend blijf ik mij toch beter te kunnen concentreren. Dit wordt voornamelijk ingegeven door het feit dat mijn ontbijt niet met al te veel enthousiasme is ontvangen. Ik neem mij voor voorlopig niet meer naar Het Feest te gaan of soortgelijke gelegenheden. Best kans dat we daar na de Sluitingszittingsdagen (16-18 juni 2016) weer belanden... Hoe zal de nieuwe deken zich muzikaal presenteren tijdens zijn eerste dekenconcert, vraag ik mij tegelijkertijd af. Er staan natuurlijk nog veel andere Jonge Balie-evenementen op het programma voordat we het zittingsjaar weer op traditionele wijze sluiten in Den Haag. Zo kijk ik bijvoorbeeld al uit naar de Gecombineerde Zitting. Een debat tussen rechterlijke macht, officieren van justitie en advocaten, dat hopelijk net zo fel als vorig jaar zal worden gevoerd. Een rondleiding door het nieuwe gebouw van de Hoge Raad staat ons ook nog te wachten. Ik ben erg benieuwd.

Een laatste gedachte die bij mij opkomt, is de wens dat de stagiaires in ons arrondissement ook dit jaar weer de mogelijkheid van hun kantoren krijgen om Jonge Balie-activiteiten bij te wonen. Het zorgt voor verbinding in de balie, zoals oud-deken Bas Martens bij zijn afscheid al zei. Het is niet alleen tijd en geld, maar ook een waardevolle toevoeging voor de uitoefening van ons vak. Gelukkig is het nu weekend en hoef ik vandaag of morgen niet veel te doen. Hopelijk belt er ook geen cliënt. Of partner. Ik besluit nog even met mijn ogen dicht op de bank te blijven liggen.

AGENDA

Ondernemers SJB Advocaat & Ondernemer-dag 2016

Tips, tricks en tools voor iedere advocaat die een eigen kantoor opricht of heeft opgericht. Inschrijving via pr@sjbn.nl
26 februari 2016

Advocaat-stagiaires Woudschoten voorjaar 2016

Bij de start van een nieuw cohort van de BA in Woudschoten geeft de SJBN samen met een voormalig deken een gedragsrechtquiz en is als jury aanwezig bij het interactief diner.
7 maart 2016

JONG HOUT

CAFÉ

JOUW CARRIÈRE BEGINT IN ONS POP-UP CAFÉ

Goede koffie met exclusieve insights over de topadvocatuur.

Café Jong Hout. Ons nieuwe event voor rechtenstudenten die kennis willen maken met ons kantoor, onze mensen en onze no-nonsense cultuur. Met workshops, praktijkcases, inspirerende sprekers en echt goede koffie. En elke maand op een andere bijzondere hotspot. Mis 't niet, want je krijgt er exclusieve insights die je helpen bij je carrière. Weten waar we de volgende keer zijn? Kijk op cafejonghout.nl.

HOUTHOFF BURUMA

UIT HET DEKENBERAAD

BESTUURSRECHTELIJKE HANDHAVING ADVOCATUUR AANGESCHERPT

Na evaluatie in het dekenberaad hebben de dekenen besloten de Beleidsregel bestuursrechtelijke handhaving advocatuur, zoals die sinds 31 maart 2015 gold, op bepaalde punten aan te scherpen. De herziene beleidsregel is op 1 januari 2016 in werking getreden.

Sinds de wijziging van de Advocatenwet per 1 januari 2015 geeft de Beleidsregel bestuursrechtelijke handhaving advocatuur de deken van de lokale orde van advocaten de bevoegdheid om een aantal normen bestuursrechtelijk te handhaven. Hiermee geeft de deken invulling aan zijn taak om toezicht te houden op de advocatuur in zijn arrondissement.

BESTUURLIJKE BOETE

De bestuursrechtelijke normen zijn gerangschikt in categorieën. Leidend hierbij is het schadelijke effect dat een overtreding kan hebben op het cliëntbelang. Voor elke categorie geldt een boetetarief. De deken kan de bestuurlijke boete verhogen als de omstandigheden dit rechtvaardigen. De wettelijke maximale boete is 8.200 euro (artikel 45g, lid 2, Advocatenwet). Bij een minder

ernstige overtreding of geringe mate van verwijtbaarheid kan de deken afzien van een bestuurlijke boete en volstaan met een normoverdragend gesprek.

DWANGSOM

Als een overtreding voortduurt en dient te stoppen, kan de deken een last onder dwangsom opleggen. Deze dwangsom is altijd hoger dan het financiële voordeel dat optreedt bij voortzetting van de overtreding. Behalve bij spoedeisende omstandigheden zal de deken de overtreder eerst waarschuwen en gelegenheid bieden tot herstel voordat hij overgaat tot het opleggen van een last onder dwangsom. De Beleidsregel bestuursrechtelijke handhaving advocatuur 2016 is gepubliceerd op de website van uw lokale orde.

RECHTSBIJSTAND

ADVOCATUUR KRITISCH OVER RAPPORT COMMISSIE- WOLFSEN

Op 21 januari 2016 vond de NOvA-bijeenkomst Gefinancierde rechtsbijstand plaats. Tientallen vertegenwoordigers van specialisatieverenigingen waren naar het kantoor van gastheer Van Doorne in Amsterdam gekomen om de rapporten van de commissie-Wolfesen en het Duurzaam stelsel gefinancierde rechtsbijstand tegen het licht te houden.

Bart van Tongeren, algemeen deken van de NOvA, opende de bijeenkomst. Na de presentatie door Bernard de Leest, AR-portefeuillehouder rechtsbijstand, ontspan zich een levendige discussie. Vanuit de zaal klonken kritische geluiden over onder meer de invulling van de eerstelijns rechtsbijstand, zoals de commissie-Wolfesen voorstelt. Zo beoordeelden de aanwezige advocaten het ijkpunt van de commissie-Wolfesen 'verdeling 75% toevoeging en 25% betalend in het stelsel van rechtsbijstand' als niet reëel.

Deze en andere belangrijke aandachtspunten heeft de NOvA meegenomen naar het ministerie van Veiligheid en Justitie bij de conferentie van 15 februari jl. over de toekomst van het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand. Uitgangspunten daarbij blijven de borging van de toegang tot het recht en een adequate honorering van advocaten.

 Kijk voor meer informatie op rechtsbijstandjuistnu.nl

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

Nederlandse orde van advocaten

Het Advocatenblad is het officiële orgaan van de Nederlandse orde van advocaten. De NOvA verzorgt de rubrieken Van de NOvA, Geschillencommissie, Tuchtrect, Transfers en de column Ten slotte van de landelijk deken.

Samenstelling algemene raad

Nederlandse orde van advocaten

- Bart van Tongeren (algemeen deken)
- Bert Fibbe (waarnemend deken)
- Bernard de Leest
- Ruben Alderse Baas
- Leonard Böhrer
- Aai Schaberg

Bureau van de Orde

Raffi van den Berg
(algemeen secretaris)

Bezoekadres

Neuhuyskade 94
2596 XM Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35
Fax 070 - 335 35 31
E-mail info@advocatenorde.nl
Kvk-nummer: 27339260
BTW-nummer: NL002872833B01

Postadres

Postbus 30851
2500 GW Den Haag

Helpdesk

helpdesk@advocatenorde.nl
Tel. 070-335 35 54

Twitter

@Advocatenorde

LinkedIn

Nederlandse orde van advocaten

Facebook

Nederlandse orde van advocaten

FINANCIËLE BIJDRAGE

EEN TOELICHTING OP DE (DIGITALE) FACTUUR

Elke advocaat die op 1 januari 2016 op het tableau stond ingeschreven, heeft dit jaar voor het eerst de factuur voor de financiële bijdrage per mail ontvangen in plaats van per post.

De door het college van afgevaardigden vastgestelde financiële bijdrage voor 2016 is ten opzichte van vorig jaar iets verlaagd in verband met het doorvoeren van een eenmalige korting. Voor advocaten die vallen binnen categorie 1 is de financiële bijdrage gedaald van 832 euro naar 790 euro. Voor categorie 2 is dat 259 euro; dat was 273 euro in 2015.

TAAKUITVOERING

De financiële bijdrage vanuit de balie stelt de beroepsorganisatie in staat de onafhankelijke positie van de advocatuur te borgen en uitvoering te geven aan de bij wet opgedragen taken. Hieronder vallen onder meer het zorg dragen voor de beroepsopleiding, de organisatie van de

tuchtrechtspraak, het bevorderen van de kwaliteit van de beroepsgroep en de regeling van het systeemtoezicht. Bovendien behartigt de NOvA de belangen van de advocatuur in ruime zin zoals het bewaken van het verschoningsrecht en de zekerstelling van de toegang tot het recht.

SPEERPUNTEN VOOR 2016

Het jaarplan *Georganiseerd geluid: de stem van de balie* bevat de speerpunten van de NOvA voor 2016. Deze variëren van de inrichting van de kwaliteitstoetsen tot de herijking van de gedragsregels. Daarnaast is de NOvA op alle niveaus betrokken bij diverse wetgevingstrajecten zoals Modernisering Strafvordering en ZSM. De NOvA zal ook dit jaar weer

namens de advocatuur richting stakeholders en media een stevig geluid laten doorklinken in actuele dossiers zoals het behoud van het verschoningsrecht, het tegengaan van bezuinigingen op de gefinancierde rechtsbijstand en het voorkomen van afluisteren van advocaten.

📖 *Het Besluit financiële bijdrage 2016 is te vinden op regelgeving.advocatenorde.nl. Een nadere toelichting op de werkzaamheden van de NOvA leest u in het jaarverslag over 2015, dat eind maart op advocatenorde.nl zal staan. Onder 'Mijn Orde' vindt u hier ook het Jaarplan 2016.*

NOvAAGENDA

7, 14, 17, 21 maart	Patroonsbijeenkomsten voor patroons cohort 6
22 maart	Uitreiking certificaat aan stagiaires eerste cohort beroepsopleiding advocaten
april	Innovatieplatform editie 3

advertenties

Zie jij perspectief in familie- en arbeidsrecht?

Word dan advocaat-stagiair(e) bij Bres!
Mail jh.six@bresadvocaten.nl

Burgemeester Grothestraat 74, Soest
T (035) 601 59 07
www.bresadvocaten.nl

Bres advocaten
meer perspectief

ADMINISTRATIEKANTOOR WIL'S KRACHT

Heeft plaats voor enkele nieuwe opdrachtgevers in de juridische dienstverlening

- Boekhouder gespecialiseerd in de juridische dienstverlening
- Jarenlange ervaring met administratie van advocatenkantoren
- Dossier-, verschotten-, urenadministratie
- Boeken via moderne scan en mailmogelijkheden
- Loonadministratie, BTW, IB en VPB aangifte, fiscaal advies

Uw gegevens worden uiteraard vertrouwelijk behandeld!

Voor meer informatie:
info@administratiekantoor-wilskracht.nl of www.administratiekantoor-wilskracht.nl

TUCHTRECHT

GEDRAGSREGELS ONDER DE LOEP

De algemene raad heeft per 1 januari 2016 besloten de commissie Gedragsregels 2017 in het leven te roepen. De commissie, onder voorzitterschap van mr. J.D. Loorbach, heeft de opdracht om te bezien in hoeverre de bestaande gedragsregels dienen te worden aangepast.

De bestaande gedragsregels zijn in 1992 voor het laatst herzien. Diverse nationale en internationale ontwikkelingen, zowel binnen als buiten de advocatuur, kunnen aanleiding zijn voor actualisering van de gedragsregels.

Momenteel vindt de samenstelling van de voltallige commissie Gedragsregels 2017 plaats. Vanaf dit voorjaar start de commissie met haar werkzaamheden. Waar nodig komt de commissie met voorstellen voor een nieuwe tekst van de gedragsregels.

Het is de bedoeling dat de commissie haar werk in 2017 heeft afgerond.

👍 *De gedragsregels (1992) zijn te vinden op regelgeving.advocatenorde.nl*

BEROEPSOPLEIDING

STAGIAIRESALARISSEN IN 2016

De algemene raad heeft op 7 december 2015 de salarissen van stagiaires voor 2016 vastgesteld op basis van het voorlopige inflatiecijfer van oktober 2015 (0,7%). De stagiairesalarissen zijn met ingang van 1 januari 2016:

- voor een eerstejaars: 2.283 euro (was 2.267 euro);
- voor een tweedejaars: 2.602 euro (was 2.584 euro);
- voor een derdejaars: 2.891 euro (was 2.871 euro).

advertenties

Da Vincilaan 33
6716 WC Ede
T 0318- 629 429
F 0318- 656 860
E info@laumenreo.nl
W www.laumenexpertise.nl

Laumen Expertise is een gespecialiseerd, deskundig en onafhankelijk bureau op het gebied van personenschade. Al onze rapportages worden helder verwoord en onderbouwd. Onderdeel van het bedrijf is Laumen Opleidingen van waar uit wij als NOV-erkend opleidingsbedrijf opleidingen verzorgen op het gehele gebied van personenschade voor iedereen die werkzaam is in de personenschade. Opleidingen en cursussen worden volgens een eigen reguliere jaargenda gehouden maar vinden op verzoek ook in-company plaats.

Robers Advocaten. Regionaal kantoor met mooie klanten.

Bij Robers werken advocaten die bewust kiezen voor kleinschaligheid en een goede work-life balance. De cultuur kenmerkt zich door openheid, betrokkenheid, samenwerken en ondernemen. Betrouwbaarheid en kwaliteit staan hoog in het vaandel.

Voor onze vestigingen in Hengelo (O) of Groenlo zoeken wij:

**EEN ADVOCaat-MEDEWERKER
VASTGOED- EN OMGEVINGSRECHT**
(met de ambitie om partner te worden)

Uitmuntend jurist en pragmaticus, die meebouwt aan een eigennuttig en authentiek kantoor. De gezochte kandidaat is een teamwerker en is daarnaast in staat zelfstandig de praktijk verder uit te bouwen. Adviseert en procedeert. Hij (of zij) is actief in de relevante Twentse/Achterhoekse netwerken of is van plan dit te worden. Kent en wordt gekend.

Wilt u meer informatie?

Zie onze website: www.robbersadvocaten.nl

Graag ontvangen wij uw schriftelijke reactie op:

info@robbersadvocaten.nl

Vacature

(BEGINNEND) ADVOCaat-MEDEWERKER/ GEVORDERD ADVOCaat-STAGIAIRE

V&A Advocaten is een nichekantoor gespecialiseerd in het verzekerings- en aansprakelijkheidsrecht. Onze cliënten bestaan uit (nationale en internationale) verzekeringsmaatschappijen, assurantiemakelaars en -tussenpersonen, expertisebureaus en bedrijven. Wij bieden onze cliënten betrokkenheid, kennis van zaken en hoogwaardige dienstverlening. Ons kantoor is gevestigd in het hart van Rotterdam.

Voor ons kantoor zijn wij op zoek naar een advocaat-medewerker (met 3 tot 5 jaren ervaring) of een gevorderd advocaat-stagiaire. Hij of zij zal zich gaan bezighouden met adviseren en procederen binnen het brede terrein van het verzekerings- en aansprakelijkheidsrecht.

Heb jij aantoonbare affiniteit met deze rechtsgebieden en heb je interesse in de functie, stuur dan een e-mail met een korte motivatie en je curriculum vitae naar info@va-advocaten.nl. Voor vragen bel met Lisette de Haan: 010 760 66 30. Voor meer informatie over ons kantoor zie: www.va-advocaten.nl

V&A
Advocaten
Verzekerings- en
Aansprakelijkheidsrecht

achtergrond
onderzoek.nl

Binnen 3 minuten een rapport met alle beschikbare relevante informatie over uw zakelijke relaties, personen of bedrijven, in uw mailbox? Voor verhaalsonderzoeken, contractpartijen etc.? **KAN NIET...WEDDEN VAN WEL? AOZ.NL!**

www.achtergrondonderzoek.nl

Nemesis Opleidingen & Cursussen

is een opleidingsinstituut in het bijzonder gericht op advocatuur, notariaat, gerechts deurwaarders en bedrijfsjuridische afdelingen op academisch niveau. De opleidingen en trainingen die worden verzorgd door Nemesis zijn met name gericht op de persoonlijke en professionele groei van de doelgroep.

 Nemesis Opleidingen

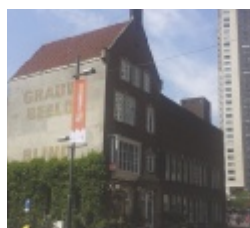
www.nemesisopleidingen.nl

TE HUUR:

NedBel
★ ● ♣

Unieke kantoorlocaties te huur in het centrum van **Breda, Den-Bosch en Eindhoven**.
Authentieke kantoorgebouwen gelegen op toplocaties!

Ideaal voor startende en/of gerenommeerde advocatenkantoren.

Meer info? Zie www.nedbel.com of info@nedbel.com.

UIT HET DEKENBERAAD

DEKENS TREDEN OP TEGEN DEELNAME AAN KOPPELSITES

Advocaten die via *leadsites* zaken aangebracht krijgen, mogen hiervoor op grond van gedragsregel 2, lid 2 geen beloning of provisie betalen. In het dekenberaad van 5 november 2015 is besloten advocaten hierover te informeren. Tegen advocaten die hier geen gehoor aan geven, zullen de dekens met ingang van 4 april 2016 optreden.

In het dekenberaad is uitvoerig stilgestaan bij de vraag hoe deelname aan websites, die contact leggen tussen rechtzoekenden en advocaten, zich verdraagt met gedragsregel 2, lid 2. Deze regel bepaalt dat een advocaat geen beloning of provisie mag toekennen of ontvangen voor het aanbrengen van opdrachten. Achtergrond hiervan is dat de advocaat dient te vermijden dat zijn vrijheid en onafhankelijkheid in de uitoefening van het beroep in gevaar kunnen komen. Deze kernwaarde is ook Europees verankerd.

WAT BETEKENT DIT?

Concreet betekent het provisieverbod dat een advocaat een koppelsite niet mag betalen per ontvangen lead. Wel is het vanzelfsprekend toegestaan om op dergelijke websites te adverteren, zolang dat gebeurt tegen een redelijk advertentietarief. In de praktijk komt het echter voor dat geen specifiek advertentietarief wordt overeengekomen, maar bijvoorbeeld wel een abonnementstarief (of een andersluidend tarief) dat niet zelden hoger is dan een redelijk advertentietarief. Volgens de dekens duidt een dergelijk (abonnements)tarief in beginsel op een verboden provisie voor het ontvangen van een opdracht, tenzij de advocaat aannemelijk kan maken dat er sprake is van een redelijk advertentietarief. Ook gevallen

waarin het advertentietarief (mede) afhankelijk is van het aantal leads, of waarin bij de beëindiging van een via een dergelijke site aangebracht dossier een afdracht plaatsvindt, beschouwen de dekens in beginsel als strijdig met gedragsregel 2, lid 2.

WAT KUNT U DOEN?

Heeft u dergelijke afspraken met een leadsite gemaakt? Informeer dan de deken in uw arrondissement schriftelijk voor 4 april 2016 over de inhoud van deze afspraken. Als u dit tijdig doet, voorkomt u mogelijke tuchtrechtelijke maatregelen. Wel dient u in dat geval ook te verklaren dat u per 4 april 2016 niet langer op deze wijze opdrachten meer zult verwerven en dat u maatregelen heeft getroffen om per die datum bestaande afspraken daadwerkelijk te beëindigen. Gedragsregel 2, lid 2 vindt u op regelgeving.advocatenorde.nl onder Gedragsregels.

RECHTSBIJSTAND

INVOERING KWALITEITSTOETSEN

Om de kwaliteit van de advocatuur te bevorderen, werkt de NOVA op dit moment aan een systeem van kwaliteitstoetsing.

Bij het opzetten van de kwaliteitstoetsen wordt zo veel mogelijk aangesloten bij kwaliteitssystemen die kantoren op dit moment al gebruiken. Om hier onderzoek naar te doen, heeft de NOVA het afgelopen najaar 33 kantoren bezocht. Deze bezoeken hebben waardevolle inzichten opgeleverd over wat kantoren op het gebied van (vakinhoudelijke) kwaliteit doen. Op 12 januari 2016 sprak de NOVA over de kwaliteitstoetsen met advocaten tijdens de kleine-kantorenmiddag in Overijssel. Ook die dag heeft nuttige informatie opgeleverd, met name voor het vorm te geven intercollegiale aspect van kwaliteitstoetsing.

👉 *Kijk voor meer informatie op advocatenorde.nl bij Advocaten > Actuele dossiers > Kwaliteitsbevordering.*

advertentie

Een greep uit ons aanbod:

- Bestuursrecht voor de migratiepraktijk 7 april
- Flitscursus over inreisverbod en bewaring 20 april

**Stichting
Migratierecht**
Nederland

Het vreemdelingenrecht is constant in beweging. Stichting Migratierecht Nederland is het kennisinstituut op dit vlak en een door de NOVA erkende opleidingsinstelling.

www.stichtingmigratierecht.nl

Prikbord voor professionals

REIN PHILIPS

Redbreast
Rein.Philips@redbreast.com
www.redbreast.com
Amsterdam | 020 - 891 21 00

Redbreast is ontstaan als antwoord op de behoefte van ondernemingen om de kosten en risico's van omvangrijke en complexe juridische procedures te beheersen.

Redbreast betaalt de volledige kosten van omvangrijke juridische procedures en arbitrages in en buiten Nederland in ruil voor een aandeel in de opbrengst.

MR. RENATE KROEZE

Robers Advocaten
R.kroeze@robersonadvocaten.nl
www.robersonadvocaten.nl
Hengelo | 074 - 290 91 99

Robers Advocaten, een maatschap, waar men graag in teamverband werkt. Het kantoor richt zich op het bedienen van ondernemers en de vastgoedpraktijk.

Op dit moment is er een vacature voor een advocaat met partnerambities die zich richt op omgevingsrecht/vastgoed. Doelstellingen; hoogwaardige kwaliteit, commerciële praktijk, betrokken samenwerking.

MR. SANDER SCHUITEMAKER

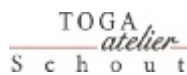
Stichting Migratierecht Nederland
Sschuitemaker@stichtingmigratierecht.nl
www.stichtingmigratierecht.nl
Amsterdam | 020 - 362 05 00

Stichting Migratierecht Nederland heeft nauwe banden met de advocaten die gespecialiseerd zijn in het migratierecht.

Zo kunnen wij ons aanbod goed afstemmen op wensen uit de praktijk. Dit jaar organiseren wij o.a. cursussen over nieuwe jurisprudentie van het Hof van Justitie en de nieuwe asielprocedure.

DEBBY SCHOUT

Toga Atelier Schout
Info@toga-atelierschout.nl
www.toga-atelierschout.nl
Rotterdam | 010 - 245 07 66

Toga Atelier Schout is opnieuw de winnaar van de Europese aanbesteding van de Nederlandse Staat.

Ook de komende vier jaar mogen wij de Rijkstoga's leveren. Duurzaamheid vinden wij belangrijk. Bij onze materiaalkeuze houden wij er rekening mee dat we toga's kunnen leveren van het hoogste kwaliteitsniveau.

MR. TJEERD VAN VEEN

Van Veen Advocaten
Info@vanveen.com
www.vanveen.com
Ede | 0318 - 68 78 78

Digitalisering en technologie behoeven meer aandacht dan voorheen.

Dit jaar integreert Van Veen Advocaten een nieuw DMS-pakket waarmee steeds meer werkzaamheden gedigitaliseerd kunnen plaatsvinden. Daar hoort ook bij de ontwikkeling van een nieuw kennissysteem, waardoor kennis delen, zowel intern als extern, steeds eenvoudiger wordt.

MR. DIANNE KROEZEN

vereniging FAS
Info@verenigingFAS.nl
www.verder-online.nl
Den Haag | 070 - 362 62 15

De vFAS is de vereniging van advocaten die gespecialiseerd zijn in het personen- en familierecht.

Daarnaast zijn alle leden tevens gespecialiseerd scheidingsmediator. De scheidingsmediator begeleidt mensen die in onderling overleg de gevolgen van een (echt)scheiding willen regelen.

DRS. JAN BREED

VU Law Academy
Vula.rechten@vu.nl
www.vula.nl
Amsterdam | 020 - 598 62 55

Advocaten en juristen zoeken meer verdieping en ook naar opleidingen die naast diepgaande juridische kennis ook algemene kennis en vaardigheden aanbieden. Alleen juridische kennis volstaat vaak niet.

In onze opleidingen ligt de focus steeds meer op het gedegen behandelen van belangrijke basisleerstukken, de laatste stand van de rechtspraak en op het geven van tips & tricks voor de praktijk.

AFLUISTEREN

ONAFHANKELIJKE TOETSING TWIJFELACHTIG

De ministers van BZK en Defensie hebben in december 2015 een tijdelijke regeling gepubliceerd die de werkwijze van de veiligheidsdiensten bij het afluisteren van advocaten en journalisten regelt. De NOvA betwijfelt of deze regeling voldoet aan de door de rechter opgelegde verplichting om te voorzien in onafhankelijke toetsing. De NOvA blijft er bovendien op wijzen dat er snel een permanente regeling moet komen met een voorafgaande rechterlijke toets.

In de regeling wordt een tijdelijke commissie ingesteld om het afluisteren van vertrouwelijke gesprekken tussen advocaten en cliënten te toetsen. Als lid van deze commissie wordt benoemd de huidige voorzitter van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD, de toezichthouder op de MIVD/AIVD). Er is hier sprake van een dubbelrol. Vooraf geeft de tijdelijke commissie, waarvan de voorzitter van de CTIVD lid is, bindend advies of mag worden afgeluisterd. Achteraf behandelt de voorzitter van de CTIVD de klachten over dit afluisteren, waarvoor hij dus eerder toestemming heeft gegeven. Deze werkwijze is niet onafhankelijk, aldus de NOvA.

NUMMERHERKENNING

Daarnaast vindt toetsing bij het indirect tappen (ingeval niet de advocaat, maar de cliënt wordt getapt) achteraf plaats, dus nadat de gesprekken zijn opgenomen. Hierdoor kan de inhoud van vertrouwelijke advocaat-clie-

gesprekken al bekend zijn bij de veiligheidsdiensten en is geheimhouding niet gewaarborgd. Daarom pleit de NOvA voor invoering van een systeem van nummerherkenning zoals de Nationale Politie gebruikt. Dit moet ervoor zorgen dat nummers van advocaten automatisch worden herkend en gesprekken niet worden opgenomen.

AFLUISTEREN MILITAIRES

De NOvA blijft ook aandacht houden voor de klachten van advocaten die militairen bijstaan in missiegebieden en door het ministerie van Defensie (dus niet door de AIVD/MIVD) zouden worden afgeluisterd. Hierover is constructief overleg gaande met het ministerie. Defensie heeft aangegeven dat operationele communicatie van en naar een missie om veiligheidsredenen per definitie wordt beveiligd. Onder voorwaarden worden verschillende vormen van communicatie opgeslagen. Dit betreft e-mail- en radioverkeer en metadata: welk num-

mer belt welk nummer hoe lang en op welk moment?

De regels voor het opnemen van telefoonverkeer over beveiligde lijnen zijn een aantal jaren geleden aangescherpt. Op enkele missies aan boord van schepen wordt vanwege veiligheidsredenen naast metadata ook de inhoud van gesprekken over beveiligde lijnen opgenomen en opgeslagen. Vanwege technische redenen kan op die schepen geen onderscheid gemaakt worden tussen operationele en privégesprekken. Aan de voorwaarden voor het opnemen van gesprekken is volgens Defensie altijd voldaan, zoals het van tevoren op de hoogte brengen, de beveiliging van de opslag en de beperking van de toegang. Als een militair op een dergelijke missie een vertrouwelijk gesprek wil voeren, bijvoorbeeld met zijn advocaat, kan hij op verzoek gebruikmaken van een verbinding per satelliet die niet wordt opgenomen. Daarmee wordt de vertrouwelijkheid van die gesprekken gewaarborgd.

COLLEGE VAN TOEZICHT

EERSTE JAARVERSLAG 2015 EN WERKPLAN 2016

Het college van toezicht (CvT) van de Nederlandse orde van advocaten heeft donderdag 4 februari het jaarverslag over 2015 en het werkplan voor 2016 uitgebracht. Hierin doet het college, dat sinds 1 januari 2015 bestaat, verslag van zijn systeemtoezicht en blik het vooruit op het toezichtbeleid voor 2016.

In het jaarverslag constateert het college dat de ondersteuning van de plaatselijke dekens door de uitbreiding van hun toezichttaken meer capaciteit en specialistische kennis vergt. Volgens het CvT kunnen de dekens dat efficiënter organiseren door meer samen te werken en gebruik te

maken van gedeelde expertise, zoals zij nu al doen voor het financieel en Wwft-toezicht.

Vanwege kwaliteits- en integriteitsrisico's vindt het toezichthoudend orgaan het belangrijk dat de dekens meer structureel overzicht krijgen van de financiële huishouding van

advocatenkantoren. Daarvoor starten de dekens in 2016 een pilot met het opvragen van financiële kengetallen van kantoren.

👉 *Zie het jaarverslag 2015 en het werkplan 2016 op collegevantoezichtnova.nl/publicaties*

ADVOCATEN GEZOCHT

GEVORDERDE ADVOCaat-MEDEWERKER/STAGIAIRE

Met kennis van en affiniteit met intellectueel eigendomsrecht, contractenrecht en ondernemingsrecht

ERVAREN EN GEDREVEN ADVOCaat-MEDEWERKER

Met ruime ervaring in het personen- en familierecht

Van Veen
Advocaten

Meer weten?

vanveen.com/werken-bij

RECHTSBIJSTAND

VERGOEDINGSREGELING NIET TOEREIKEND
VOOR ACTIEVE RECHTSBIJSTAND

Op 22 december 2015 heeft de Hoge Raad bepaald dat verdachten per 1 maart a.s. gewezen moeten worden op hun recht op bijstand tijdens het politieverhoor. De NOvA juicht deze uitspraak toe, maar wijst tegelijk op enkele belangrijke voorwaarden om dit recht op verhoorbijstand ook daadwerkelijk te kunnen effectueren.

De NOvA vindt het van belang dat advocaten tijdens het politieverhoor actief kunnen optreden. Zij zijn geen passieve toeschouwer, maar een actieve rechtsbijstandsverlener. Dit houdt in dat een advocaat tijdens het verhoor alles moet kunnen doen wat hij in het belang acht van de verdediging van zijn cliënt. Dit uiteraard binnen de grenzen van gedragsrecht,

met respect voor de positie van de verhoorder(s) en het feit dat de regie tijdens het verhoor bij hen ligt.

ADEQUATE FINANCIERING

Sinds de totstandkoming van de Europese richtlijn in 2013 heeft de NOvA gewezen op de noodzaak van een adequate financiering, zodat advocaten ook daadwerkelijk in staat

zijn de gewenste bijstand te verlenen. De vergoedingsregeling zoals die per 1 maart a.s. gaat gelden, is volgens de NOvA niet toereikend. Aangezien het een tijdelijke regeling betreft, blijft de NOvA er bij het ministerie van Veiligheid en Justitie op aandringen de vergoeding alsnog meer in overeenstemming te brengen met de reële tijdsbesteding.

advertentie

Serkon:
*'Ik ben gevlucht uit Syrië.
Nu wil ik graag weer studeren.'*

Geef om talent en maak
deze studie mogelijk!

Kijk op www.uaf.nl

Studie en werk voor hoger
opgeleide vluchtelingen

REGELGEVING

Het college van afgevaardigden (CvA) heeft het volgende besluit genomen:

- Met de **Veegverordening 2015** is in verband met periodieke actualisatie de Verordening op de advocatuur gewijzigd. De Veegverordening 2015 is in werking getreden met ingang van 1 januari 2016.

De algemene raad (AR) heeft de volgende besluiten genomen:

- Met de **Veegregeling 2015** is in verband met periodieke actualisatie de Regeling op de advocatuur gewijzigd. De Veegregeling 2015 is in werking getreden met ingang van 1 januari 2016.
- De **Beleidsregel onderwijs en toetsen BA** vervangt zowel de 'Beleidsregel toepassing hardheidsclausule bij verval toetskansen beroepsopleiding advocaten' als de 'Beleidsregel vrijstellingen beroepsopleiding advocaten'. Beide beleidsregels zijn samengevoegd en herzien naar aanleiding van de tussentijdse evaluatie van de beroepsopleiding advocaten en de daarmee samenhangende wijzigingen in de Verordening op de advocatuur. De Beleidsregel onderwijs en toetsen BA is in werking getreden met ingang van 1 februari 2016.
- De **Beleidsregel stageverkortung** is met ingang van 1 januari 2016 gewijzigd door middel van het **Wijzigingsbesluit stageverkortung**. In dit wijzigingsbesluit staat dat de AR goedkeuring aan een stageverkortung onthoudt als deze in strijd met het recht is, tenzij deze strijd zo beperkt is dat onthouding van goedkeuring een te zwaar middel zou zijn.

☞ *Alle besluiten zijn te vinden op regelgeving.advocatenorde.nl*

advertentie

Novalitica

Eergerelateerd geweld

TRAININGEN • CONSULTATIE • ANALYSES

- ✓ Concreet
- ✓ Praktijkgericht
- ✓ Onafhankelijk
- ✓ Wetenschappelijk

Dr. Rob Ermers
06 - 41 87 68 44
r.ermers@novalitica.eu
www.novalitica.eu

Schrijf u nu
in voor de
trainingen!

INNOVATIE

DIGITAAL PROCEDEREN IN ASIEL- EN BEWARINGS- ZAKEN

In asiel- en bewaringszaken is het sinds 18 januari 2016 bij alle rechtbanken mogelijk om digitaal te procederen. Vreemdelingenadvocaten zijn nog niet verplicht hun zaak digitaal in te dienen. Wel is het verstandig de komende periode zo veel mogelijk 'vliegreun' te maken.

De NOvA neemt binnen het programma Kwaliteit en Innovatie Rechtspraak (KEI) deel aan tal van overleggen met de Raad voor de rechtspraak, gebruikers-testen en werkgroepen bestaande uit advocaten en ondersteuners. Op deze manier is het mogelijk om te evalueren of 'Mijn Rechtspraak', het digitale systeem van de Rechtspraak, werkbaar is voor advocaten. Uit eerdere gebruikerstesten zijn onvolkomenheden naar voren gekomen die inmiddels zijn opgelost. Toch blijken in de praktijk uit de pilots nog andere kwesties naar boven te komen die om een oplossing vragen. De NOvA blijft daarbij streven naar een digitaal systeem dat, zodra digitaal procederen verplicht wordt, optimaal aansluit op de wensen van de advocatuur.

Digitaal procederen in asiel- en bewaringszaken is nu nog geheel vrijwillig. Wanneer dit verplicht wordt, is nog niet duidelijk. Dit hangt af van de Eerste Kamer die de betreffende wetgeving nog moet aannemen.

☞ *Op rechtspraak.nl staat een video en werkinstructie hoe digitaal procederen in zijn werk gaat. Kijk ook op advocatenorde.nl bij Advocaten > Actuele dossiers > Digitalisering rechtspraak (project KEI).*

ASIELRECHT

FUNDAMENTELE BEZWAREN TEGEN MAATREGELEN VERHOOGDE ASIELINSTROOM

De advocatuur werd op 27 november 2015 onaangenaam verrast door een brief van staatssecretaris Dijkhoff van Veiligheid en Justitie. Hierin kondigde hij zonder enig vooroverleg een aantal maatregelen aan om anders om te gaan met de hoge instroom van asielzoekers en het daarmee samenhangende aantal asielaanvragen. De NOvA heeft fundamentele bezwaren tegen de ondoordachte wijze waarop het ministerie invulling geeft aan deze maatregelen.

Concreet gaat het om het zogenoemde sporenbeleid. Hierin wordt onder andere geregeld dat 'evident kansrijke asielaanvragen' voortaan zonder tussenkomst van een advocaat kunnen worden afgedaan. Op het eerste gezicht lijkt daarmee voor betreffende asielzoekers op korte termijn sneller duidelijkheid te komen. Op langere termijn kan dit echter een ernstige aantasting betekenen van hun juridische positie. Als de IND gegevens van de asielzoeker in

de aanvraagfase onjuist of onvolledig vastlegt, zonder aanwezigheid van en correctie door een gespecialiseerde advocaat, kunnen deze gebreken in een later stadium tegen de betreffende persoon worden gebruikt. Hierdoor kan bijvoorbeeld gezinshereniging in het geding komen.

VERVOLGSTAPPEN

De NOvA heeft direct en dringend aandacht gevraagd voor deze

problemen en een aantal alternatieve voorstellen ingebracht. Het ministerie en de IND hebben echter aangegeven geen wijzigingen in het beleid meer aan te brengen. Beide instanties zijn bezig met de implementatie van de maatregelen zodat deze per 1 maart a.s. kunnen ingaan. De NOvA beraadt zich momenteel op de te nemen vervolgstappen.

BENOEMINGEN

De algemene raad heeft besloten tot de volgende benoemingen:

Mr. drs. T.L. Cieremans

Commissie disciplinaire rechtspraak
Met ingang van: 1 januari 2016

Mr. T. Huijg

Adviescommissie pensioenrecht
Met ingang van: 1 januari 2016

Mr. T.M.D. Buruma

Adviescommissie strafrecht
Met ingang van: 11 januari 2016

Prof. dr. mr. P.M. van Russen Groen

Adviescommissie strafrecht
Met ingang van: 11 januari 2016

Mr. H. Coninck-Smolders

Adviescommissie insolventierecht
Met ingang van: 11 januari 2016

De algemene raad heeft besloten tot de volgende herbenoemingen:

Mr. Dack

Adviescommissie
intellectueel eigendom
Met ingang van: 1 januari 2016

Prof. mr. Visser

Adviescommissie
intellectueel eigendom
Met ingang van: 1 januari 2016

Mr. De Weijts

Adviescommissie
intellectueel eigendom
Met ingang van: 1 januari 2016

Mr. Van Hees

Adviescommissie insolventierecht
Met ingang van: 1 januari 2016

Mr. Harmsen

Adviescommissie insolventierecht
Met ingang van: 1 januari 2016

Mr. Roozendaal

Adviescommissie bestuursrecht
Met ingang van: 1 januari 2016

Mr. C.B. Gaaf

Commissie disciplinaire rechtspraak
Met ingang van: 1 januari 2016

INTERESSANTE KLANTENKRING

Na zes jaar bij De Kempener Advocaten in Arnhem te hebben gewerkt, stapte **Rik Bleize** (32) onlangs over naar AKD in Eindhoven. 'Nadat ik met de Grotius opleiding Vennootschapsrecht en Ondernemingsrecht ben gestart, wilde ik mij verder specialiseren in het ondernemingsrecht. Dat kan bij AKD. Bij M&A komen alle rechtsgebieden samen. Hierdoor is het noodzakelijk om samen te werken met kantoorgenoten van andere secties en met het notariaat. Daarnaast heeft AKD een interessante klantenkring en kan ik meegenieten van de Brabantse gezelligheid.'

DE SFEER IS TOP

Terug naar het 'klassieke' arbeidsrecht en zelfstandiger zaken behandelen. Dat is de reden dat **Maaïke Faber** (30) is overgestapt van De Brauw Blackstone Westbroek in Amsterdam naar Wijn & Stael Advocaten in Utrecht. 'De kortere reistijd heeft ook meegespeeld. Ik doe er nu slechts vijf minuten over.' Faber noemt de sfeer bij Wijn & Stael top. 'Er wordt op sociaal vlak veel met elkaar ondernomen. Een werkdag is voor mij geslaagd als ik mijn cliënten naar tevredenheid heb kunnen helpen en ook een gezellige dag heb gehad met mijn collega's.'

TRANSFERS

WIE, WAT, WAAR?

Wie vertrok, wie stopte en wie begon voor zichzelf? Bent u zelf onlangs van kantoor gewisseld of eigen baas geworden? Mail uw verhaal of meld u aan via redactie@advocatenorde.nl.

NAAR ANDER KANTOOR

Audifred, mr. V.C.: SWDV Advocaten te Hoofddorp
Baks, mr. M.A.B.: Linklaters LLP te Amsterdam
Bekkers, mw. mr. B.E.H.: Next Advocaten te Tilburg
Berk, mr. J. van: De Mul Zegger Advocaten te Nijmegen
Beurden, mr. R.R.G.M.: Zeehoven Advocaten te Amsterdam
Blaaderen, mr. C.G. van: Straatman Koster advocaten B.V. te Rotterdam
Bleize, mr. R.C.P.: AKD N.V. te Eindhoven
Boelens, mr. I.P.M.: Advocatenkantoor Terecht te Zeist
Boven, mr. H.: Van der Kolk & Volkerink Advocaten te Kampen
Brink, mw. mr. P.C. Van den brink te Amsterdam
Cohen, mw. mr. B.R.: Ariens & Schoonderbeek Advocaten te Amersfoort
Croes, mr. R.R.: Barentskrans N.V. te Den Haag
D'Hont, mw. mr. I.M.: Gimbrère Advocaten te Breda
Eijk, mr. J.H.A.: SWG Advocaten te Rosmalen
Eilers, mr. R.R.: Hupkes c.s. Advocaten te Amsterdam
Faber, mw. mr. M.: Wijn & Stael advocaten N.V. te Utrecht
Geerlings, mr. S.: Eversheds B.V. te Amsterdam
Graaff, mw. mr. R.L.: Van der Woude de Graaf te Amsterdam
Groenenboom, mr. H.L.: Janssens-Den Boef Advocaten te Houten
Haans, mw. mr. V.C.:

Rutgers & Posch te Amsterdam
Halfers, mr. H.G.A.M.: Koevoets Advocaten B.V. te Rotterdam
Hamers, mr. G.: SNS Bank N.V. te Utrecht
Hetterscheid, mr. M.B.A.: Allen & Overy LLP te Amsterdam
Holleeder, mw. mr. A.A.: Advocatenkantoor Cheng te Amsterdam
Hulst, mw. mr. H.A. van: Osborne Clarke te Amsterdam
Jansen, mw. mr. C.C.P.: Baumgardt Bröckling & Van der Rijt Advocaten te Barendrecht
Kessel, mr. B.E.M. van: Nineyards Law B.V. te Amsterdam
Knoester, mr. W.: Van Randwijck Advocaten te Rotterdam
Kok, mw. mr. M.E.: Huisman Advocaten te Goes
Kooiman, mw. mr. M.: Baumgardt Bröckling van der Rijt Advocaten te Barendrecht
Koops, mr. P.: Rechtshulp Advocaten te Assen
Kramer, mr. P.H.: Baumgardt Bröckling & van der Rijt Advocaten B.V. te Spijkenisse
Kreijen, mr. G.P.H.: Loyens Loeff te Amsterdam
Kroes, mr. T.: Nexa Velo Advocaten te Utrecht
Kruijt, mr. J.S.: HeidemanBoot Advocaten te Amsterdam
Linden, mr. G.J. van der: Houthoff Buruma te Amsterdam
Lindhout, mw. mr. T.J.: Seebregts & Saey Strafrecht advocaten te Rotterdam
Meggelen, mw. mr. I.J. van: Mieke Krol Advocaat te Rotterdam
Moorman Van Kappen,

mr. O.F.J. van: De Mul Zegger Advocaten te Nijmegen
Niel, mr. A.J. van: Van Doorne te Amsterdam
Ravenzwaaij-Mars, mw. mr. M. van: DVAN Advocatuur & Notariaat te Utrecht
Rijdt, mr. P.P.J.: Baumgardt Bröckling & Van der Rijt Advocaten te Barendrecht
Schrooten, mr. R.P.: Loyens & Loeff N.V. te Amsterdam
Silakhori, mw. mr. P. Ploum Lodder Princen te Rotterdam
Snippenburg, mr. S.A.: De Mul Zegger Advocaten te Nijmegen
Snoo, mw. mr. J.A. de: Hofhuis Alkema Groen Advocaten te Amsterdam
Viëtor, mr. P.C.W.: Bolt Advocaten te Utrecht
Waszink, mr. P.M.: Bird & Bird LLP te Den Haag
Westendorp, mr. M.A.: Advocatenkantoor Bezuidenhout te Den Haag
Willems, mw. mr. M.J.M.: De Mul Zegger advocaten te Nijmegen
Wit, mr. T.W.G. de: Einnius Advocaten B.V. te Amsterdam
Wolferen, mr. R.J. van: Abma Schreurs Advocaten te Amsterdam

NAAR NIEUW(E) KANTOOR OF ASSOCIATIE

Advocatenkantoor Rouschop (mr. P.J.P.M. Rouschop te Landgraaf)
Advocatenkantoor W. Matadien (mr. M. Matadien te Amsterdam)
Aksu Advocatuur (mr. A. Aksü te Rotterdam)
Appeladvocaat (mr. M. Colenbrander te Dalfsen)
Arkesteijn Van den

Boogert advocaten (mr. T. Arkesteijn & mr. R. van den Boogert te Rotterdam)
Deikwijs Advocatuur (mr. D.M. Linders te Amsterdam)
European Central Counterparty N.V. (mw. mr. B. Anastasi te Amsterdam)
Fermm B.V. (mr. R.P. van den Broek, mr. M.C. van Rijswijk en mr. E.J.H. Zandbergen te Amsterdam)
Grebbe Advocatuur: (mw. mr. M. Krabben-Tmim te Rhenen)
Hanno Wols Advocatuur (mr. J. Wols te Den Haag)
Hulsbergen Pardaán Advocaten (mr. F.T. Pardaán te Amsterdam)
H.W.P. van den Hout (mr. H.W.P. van den Hout te Amsterdam)
Kensington Advocaten (mr. T. de Deugd en mr. W.S.E. Bes te Haarlem)
Ko & Co Advocaten (mw. mr. H.L.A. Ko en mw. mr. I. Kriens te Rotterdam)
L & A advocaten B.V. (mw. mr. A.D. Putker-Blees)
Makarim & Taira S. (mr. drs. J.H. Senduk te Jakarta)
Mr.R.A.L.F. Frijns, Advocaat (mr. R.A.L.F. Frijns te Rotterdam)
Oparyk (mw. mr. M. te 's-Hertogenbosch)
RECHT AAN TAFEL (mw. mr. M.C. Dorresteyn te Zwolle)
R&R Legal and Tax (mr. P. Rietbroek te Naarden)
Severs advocatuur (mw. mr. B. Van Laarhoven-Severs te Kaatsheuvel)
Tielemans Advocatuur (mr. W.J. Tielemans te Amsterdam)
Tsang Law Firm (mw. mr. T.Y. Tsang te Den Haag)

Van der Bruggen Advocaat (mr. E.H.T.C. van der Bruggen te Den Haag)
Van Rappard Minneboo Advocaten (mr. J.R. Minneboo en mr. G.F. Van Rappard te Amsterdam)

UIT DE PRAKTIJK

Appel, mr. M. Amsterdam 9-12-2015
Bijen, mw. mr. J.J.C. Hellevoetsluis 26-11-2015
Blauw, mr. C.J. Amsterdam 01-12-2015
Bosch, mw. mr. E. Zwolle 01-12-2015
Broeck, mw. mr. E. van der Nijmegen 09-12-2015
Bruins, mr. M.F.A. Amsterdam 12-12-2015
Crommelin, mw. mr. M.C. Arnhem 01-12-2015
Deising, mw. mr. M.C. Hengels (ov) 01-12-2015
Dijkstra, mr. M. Den Haag 01-12-2015
Grit, mw. mr. E.E. Groningen 01-12-2015
Groot, mr. E.J. de Ijmuiden 11-12-2015
Groot, mr. R. de Amsterdam 01-12-2015
Haaren, mw. mr. C.M. van Tilburg 23-11-2015
Hekker, mw. mr. M.M. Amsterdam 23-11-2015
Jongbloed, mr. G.A.M. Nijmegen 01-12-2015
Koevoets, mw. mr. I.M.P. Amsterdam 25-11-2015
Kranen, mw. mr. S. Amsterdam 01-12-2015
Kuyvenhoven, mw. mr. M.C. Amsterdam 08-12-2015
Laak, mr. ing. P.M.A.C. van de Moergestel 23-11-2015
Laar, mw. mr. A. van de Amsterdam 01-12-2015
Lancee, mw. mr. R. Amsterdam 01-12-2015
Levin, mr. Y. Amsterdam 26-11-2015
Machiels, mw. mr. S.E. Utrecht 07-12-2015

Meeuwssen, mw. mr. M.H. Rotterdam 10-12-2015
Meijer, mr. R.F. Haarlem 06-12-2015
Mouthaan, mw. mr. B.C. Hilversum 11-12-2015
Muller, mr. N.E. Amsterdam 09-12-2015
Olst, mw. mr. J.G.A. van Amsterdam 01-12-2015
Oostwouder, mw. mr. L.S. Amsterdam 02-12-2015
Ree, mr. L. van der Groningen 11-12-2015
Regt, mw. mr. R. de Amsterdam 02-12-2015
Regts, mw. mr. D. Den Haag 01-12-2015
Schoot, mw. mr. C. van der Amsterdam 14-12-2015
Schouten, mw. mr. M.E. Amsterdam 23-11-2015
Smallenbroek, mr. J.G.F. Malden 01-12-2015
Stam-Boots, mw. mr. M.J. Lemmer 04-12-2015
Stroo, mw. mr. C.M. Rotterdam 23-11-2015
Sweebe, mr. E.E.V. Valkenswaard 30-11-2015
Theeuwens, mw. mr. E.H.J. Zoetermeer 01-12-2015
Velde, mw. mr. M. van der Amsterdam 01-12-2015
Versteeg, mw. mr. J.M. Amsterdam 01-12-2015
Vulpen, mr. J.P. van Haarlem 12-12-2015
Warmerdam, mw. mr. I.M.M. Amsterdam 01-12-2015
Wiel, mw. mr. E. van der Amsterdam 01-12-2015
Wilk, mr. E.J. van der Den Haag 01-12-2015
Wit, mw. mr. H.F.G. de Almere 01-12-2015

OVERLEDEN

Ruiter, mr. E.J. de Singapore 02-12-2015
Stellingwerf-Huber, mw. mr. G. Amstelveen 17-10-2015

EERST AAN TAFEL

Mariska Dorresteyn (37) is onlangs haar eigen kantoor 'Recht aan tafel' begonnen als advocaat en mediator in het familie- en erfrecht. Hiervóór heeft ze ruim tien jaar gewerkt bij Benthem Gratama Advocaten in Zwolle. 'Mijn eigen kantoor geeft meer dan voorheen ruimte voor het uitdragen van mijn visie op het familierecht: "Procederen kan altijd nog, eerst aan tafel". Tot de kern kunnen komen met cliënten maakt een oplossing beter binnen handbereik dan wanneer er geprocedeerd wordt.' Groot voordeel vindt Dorresteyn dat ze echt haar eigen plan kan uitrollen.

GEWELDIGE REIS OPWAARTS

De sterke ondernemersdrang van **Douwe Linders** (34) heeft ervoor gezorgd dat hij ontslag heeft genomen bij bureau Brandeis en kantoor Deikwijs is begonnen. Linders richt zich op internetgerelateerde kwesties binnen bijvoorbeeld het auteursrecht en media. Linders ziet het starten van een eigen kantoor als een geweldige reis opwaarts. 'De energie die je uitstraalt, is anders en de respons van de mensen die je spreekt daarvoor ook. Het kantoor is nu één man sterk, maar voor de toekomst zoek ik jonge honden met het hart op de juiste plaats.'

vFAS: UIT ELKAAR, MET RESPECT VOOR ELKAAR!

De vFAS is een vereniging van advocaten die gespecialiseerd zijn in het personen- en familierecht. De leden van de vFAS worden ook opgeleid tot scheidingsmediator. Het doel van de vFAS is de kwaliteit en de deskundigheid van de leden telkens naar een hoger niveau te brengen. Hiertoe organiseert de vFAS opleidingen en studiebijeenkomsten en wordt er kennis en informatie uitgewisseld. Bestuursvoorzitter Mr. Dianne Kroezen vertelt over de ontwikkelingen binnen de advocatuur en de vFAS.

Hoefte u het werken in de advocatuur de afgelopen jaren ervaren?

Door vergaande specialisatie ben ik van mening dat de kwaliteit van de rechtspraak, met name in beroep, is toegenomen. Ook acht ik de bewustwording van burgers een goede zaak. Daardoor kan men al enigszins voorbereid bij een advocaat terechtkomen. Dat helpt de dienstverlening, aangezien je sneller kunt schakelen met de cliënt. Bijvoorbeeld als het gaat om een te bedenken strategie.

Ook kunnen we als de advocaten, tevens mediators aangesloten bij de vereniging van Familierechtadvocaten Scheidingsmediators (vFAS) verwijzen naar een laagdrempelige website van de vFAS: www.verder-online.nl.

Daardoor kunnen de particulieren zelf al veel informatie downloaden voordat zij het intakegesprek met de advocaat/mediator aangaan. Dat maakt ons werk steeds meer efficiënt en voor de cliënt dus beter.

Wat zijn in uw ogen de belangrijkste trends ontwikkelingen in deze markt voor de komende 2 jaar?

Verdere digitalisering met behoud van kwaliteit is wat mij betreft de uitdaging op dit moment. We zullen bovendien voorbereid moeten zijn op een mogelijke overname van ons werk (althans de pogingen daartoe) door de bestaande technologische mogelijkheden. Denk aan Uber, waardoor een branche volledig disrupted kan worden. Dat kan ook op ons gebied gebeuren en dan met name in het personen- en familierecht, waar de concurrentie al groot is vanuit andere beroepsgroepen, die zich met echtscheiding bezighouden. Zij borgen alleen niet de kwaliteit, die wij voorop hebben staan.

De vFAS bereidt zich voor op de verdere digitalisering met onder andere een online mediationtool. Daarmee kunnen de cliënten van vFAS-mediators meewerken aan het dossier, waardoor de mediator snel en efficiënt kan werken, hetgeen de cliënten weer kosten scheelt.

Hoefte u hier persoonlijk op in?

Door open te staan voor andere manieren van werken en met

ondersteuning van de digitale mogelijkheden, waardoor cliënten kunnen meebouwen aan en samenwerken in het dossier. Dit komt de kwaliteit, snelheid van de werkzaamheden van de advocaat/mediator en de betrokkenheid van de cliënten ten goede.

Wat is de kracht van uw organisatie?

De vFAS staat voor kwaliteit, zowel op het gebied van het familierecht als op het gebied van het erfrecht. Zowel als advocaten en als mediators zijn we erin gespecialiseerd om onze cliënten deskundig en gericht op duurzame oplossingen te begeleiden in de moeilijke tijden in hun leven. Dat maakt ons vak complex, maar ook zeker een uitdaging. Omdat we niet een feestelijke periode in het leven van onze cliënten vertegenwoordigen is er mijn inziens des te meer reden om te kiezen voor kwaliteit. En niet voor de goedkoopste optie, zoals via internet alles zelf regelen. Daar komen absoluut problemen van, waardoor cliënten op de lange(re) termijn duurder uit zullen zijn. Het kan zelfs hun faillissement betekenen.

Lees meer op www.verenigingfas.nl of op de consumentenwebsite www.verder-online.nl

UITSPRAKEN

VAN DE TUCHTRECHTER

Deze uitspraken zijn geselecteerd en bewerkt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit Hester Uhlenbroek, Ed van Liere, Peter Drion, Harro Knijff, Carel Gaaf en Robert Sanders. De letterlijke tekst van de uitspraken is te vinden op tuchtrecht.nl.

MAG JE STRUCTUREEL GEEN EIGEN BIJDRAGE INNEN?

- Hof van discipline, 10 april 2015, zaak nr. 7353, ECLI:NL:TAH-VD:2015:109.
- Artikel 46 Advocatenwet.
- Een advocaat is niet verplicht de eigen bijdrage te innen.

Mr. X doet vrijwel alleen toevoegingszaken. In slechts 2,2 procent van die zaken brengt hij de eigen bijdrage in rekening. De lokale deken verwijt mr. X dat hij structureel afziet van het innen van de eigen bijdrage die door de Raad voor Rechtsbijstand bij het verlenen van een toevoeging is bepaald. De raad verklaart dit onderdeel van de klacht ongegrond en beantwoordt niet de vraag of het in strijd is met artikel 46 Advocatenwet om structureel en doelbewust de eigen bijdrage niet te innen. Daarom verzoeken de lokale deken en de algemeen deken in hoger beroep om een principiële uitspraak.

Het standpunt van de dekens luidt als volgt: de rechtzoekende is verplicht de eigen bijdrage aan de advocaat te betalen. Artikel 35 van de Wet op de rechtsbijstand (Wrb) voorziet in de mogelijkheid om de toevoeging in te trekken, indien de aanvrager de eigen bijdrage niet betaalt. Artikel 6 van het Besluit eigen bijdrage rechtsbijstand kent een regeling om geen eigen bijdrage op te leggen indien de rechtzoekende geen inkomen of vermogen heeft. Onder bijzondere omstandigheden kan de Sociale Dienst voorts bijdragen in de betaling van de eigen bijdrage. Advocaten hebben niet de vrijheid om daarnaast een eigen beleid te voeren en dienen de wet

op dit punt (loyaal) uit te voeren. De wetgever heeft met de eigen bijdrage beoogd een drempel op te werpen tegen al te lichtvaardig procederen. Zo draagt de eigen bijdrage bij aan het in stand houden van het stelsel van gefinancierde rechtshulp. Het hof stelt voorop dat de Wrb noch enige verordening of gedragsregel de advocaat uitdrukkelijk verplicht om de eigen bijdrage te (proberen te) innen dan wel verbiedt om daarvan structureel of incidenteel af te zien. De verplichting daartoe valt ook niet af te leiden uit de Inschrijvingsvoorwaarden 2014. Het hof overweegt dat de wetgever weliswaar de incasso van de eigen bijdrage aan de advocaat heeft opgedragen, maar dat uit het systeem van de wet noch uit de wetsgeschiedenis blijkt dat hij verplicht is daartoe over te gaan of dat het niet-uitvoeren van deze opdracht gesanctioneerd is. Voorts overweegt het hof dat de Wrb ertoe strekt de toegang tot de rechter mogelijk te maken voor minvermogenden, niet om daarvoor een barrière op te werpen of om een financieel beleid ten aanzien van de totale toevoegingskosten te voeren. Het niet-innen van de eigen bijdrage levert evenmin een tuchtrechtelijk ongeoorloofde concurrentie op ten aanzien van advocaten die de eigen bijdrage wel innen. Bezwaar ongegrond, nu niet is gebleken dat mr. X misbruik heeft gemaakt van zijn vrijheid af te zien van het innen van de eigen bijdrage. (In het *Advocatenblad* 2014-12 werd op p. 47 het standpunt van de dekens over deze kwestie uiteengezet.)

BLUFFEN MET BESLAG

- Hof van discipline, 22 mei 2015, zaak nr. 7267, ECLI:NL:TAH-VD:2015:165.
- Gedragsregel 30.
- Tijdens onderhandelingen mag een advocaat niet de onjuiste schijn wekken een beslag rechtsgeldig te hebben gelegd.

Mr. X stond de wederpartij van klager bij in een geschil over een geldleningsovereenkomst in samenhang met een speelautomatenovereenkomst. Hij verzocht de voorzieningenrechter om verlof voor het leggen van conservatoir derdenbeslag voor 20.000 euro. Het verlof werd verleend voor 3.790 euro, omdat tussen partijen inmiddels was overeengekomen dat de jaarlijkse aflossingen en rente uit de geldleningsovereenkomst zouden worden kwijtgescholden als klager zich aan de speelautomatenovereenkomst hield. Aan het verlof was de voorwaarde verbonden dat de eis in de hoofdzaak binnen veertien dagen na het gelegde beslag werd ingesteld. Vervolgens werd in opdracht van mr. X beslag onder de bank van klager gelegd voor 3.790 euro. Anderhalve maand later sommeerde de cliënt van mr. X klager tot betaling van een bedrag van circa 33.000 euro, verband houdende met de leningsovereenkomst. Mr. X bood klager vervolgens (per sms) aan 'alles voor 15.000 euro af te kopen'. Klager ging daarop in en ondertekende een door mr. X aan de bank van klager opgestelde brief waarin mr. X de bank meedeelde dat partijen de zaak hadden geschikt voor 14.000 euro en dat het beslag kon worden opgeheven ►

VAN RIESSEN ADVOCATEN MEDIATORS

Van Riessen Advocaten & Mediators zoekt een:

advocaat-medewerker vastgoedrecht

en een

advocaat-medewerker arbeids- en ondernemingsrecht

Van Riessen Advocaten & Mediators is gevestigd in het centrum van Gouda en legt zich toe op het arbeidsrecht, vastgoedrecht, ondernemingsrecht, personen-, familie- en erfrecht en het vervoerrecht. Het kantoor kenmerkt zich door een open ongedwongen sfeer, maar heeft naar buiten toe een formele uitstraling.

Stuur je sollicitatiebrief en curriculum vitae uiterlijk 31 maart naar secretariaat@vanriessenadvocaten.nl

Kijk voor de volledige vacature(s) op www.vanriessenadvocaten.nl

Heb je vragen, bel dan met Peter van Riessen op telefoonnummer 0182-541444.

DE BRINK
POST-ACADEMISCHE
JURIDISCHE OPLEIDINGEN

Najaar 2016
Studieweek Strafrecht op Curaçao

06-23116254 | info@de-brink.com | www.de-brink.com

CR LEGAL SERVICES

Is een klein kantoor met grote mogelijkheden en meer dan 20 jaar ervaring welke is opgebouwd middels studie en als werkervaring bij diverse deurwaarderskantoren en advocatenkantoren.

Er wordt gestreefd naar een snelle, accurate en kwalitatief hoge afhandeling van uw zaken.

www.crlegalservices.vpweb.nl

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

De NOvA telt momenteel meerdere adviescommissies. De primaire taak van de commissies is de algemene raad te adviseren over wetsvoorstellen die ter consultatie aan de NOvA worden voorgelegd.

De werkwijze van de commissies wordt vastgesteld in overleg met de algemene raad. Ondersteuning zal zoveel mogelijk plaatsvinden door het bureau van de NOvA.

De NOvA zoekt advocaat voor adviescommissie familie- en jeugdrecht

De algemene raad zoekt momenteel een advocaat voor de adviescommissie familie- en jeugdrecht. Vindt u het leuk om naast uw advocatuurlijke werkzaamheden een bijdrage te leveren aan versterking van wetgevingskwaliteit en beleidsmatige en politieke ontwikkelingen van dichtbij te volgen, dan wordt u van harte uitgenodigd uw interesse kenbaar te maken.

Gemiddeld genomen vindt er per kwartaal een vergadering plaats en zal contact verder zoveel mogelijk via e-mail plaatsvinden. Er staat geen vergoeding tegenover behalve vergoeding van de reiskosten. Eén keer per jaar wordt de vergadering afgesloten met een informeel diner.

Voor verdere informatie kunt u contact opnemen met mw. Annemarie Brand via a.brand@advocatenorde.nl of 070 335 3535. Uw interesse kunt u uiterlijk 25 maart 2016 kenbaar maken bij de algemeen secretaris, mw. Raffi van den Berg via r.vandenberg@advocatenorde.nl.

nadat dit bedrag van de bankrekening van klager was overgeschreven naar die van mr. X.

Het hof is met de raad van oordeel dat mr. X klachtwaardig heeft gehandeld door ten tijde van de onderhandelingen tegenover klager – een leek – te verzwijgen dat het beslag niet was gevolgd door een dagvaarding en dus was komen te vervallen en door de schijn te wekken dat het beslag nog lag, en ook nog voor een aanzienlijk hoger bedrag dan waarvoor verlot was verleend. Daardoor heeft hij het doel gehad klager te bewegen tot het aangaan van een ongunstige overeenkomst.

Voorwaardelijke schorsing van één maand.

DECLARATIES ZEKER STELLEN

- Raad van discipline Amsterdam, 2 december 2014, zaak nr. 14-092A, ECLI:NL:TADRAMS:2014:320.
- Gedragsregel 22, 27 lid 4, 27 lid 7 en 28 lid 1, (1.4.3.1 financiële verhouding).

Mr. X liet zijn levensgezel aan klagers een lening van 100.000 euro verstrekken tegen hypothecaire zekerheid en tegen een hoog rentepercentage. Hij deed dit om klagers in staat te stellen het eerste deel van zijn honorarium te betalen.

De raad overweegt dat het de advocaat niet geoorloofd is voor de betaling van zijn declaratie andere zekerheid te aanvaarden dan een voorschot in geld, behoudens bijzondere gevallen en dan slechts na overleg met de deken (Gedragsregel 28 lid 1). Deze regel strekt ertoe de cliënt te beschermen tegen een te grote afhankelijkheid van zijn advocaat. Mr. X heeft zelf geen hypothecaire zekerheid aanvaard; zijn levensgezel verklaarde zich daartoe bereid. Het effect van de transactie is per saldo geweest dat een ongezekerde vordering van mr. X op klagers,

waarvoor hij slechts onder bepaalde beperkingen zekerheid mocht bedingen, werd vervangen door een gezeekerde vordering van zijn levensgezel, waarbij een rentepercentage van 8,4 is bedongen. Klagers werden door deze constructie sterk afhankelijk van mr. X, hetgeen ook blijkt uit een e-mail van de levensgezel van mr. X, waarin uitstel van betaling van de lening afhankelijk wordt gesteld van de betaling door klagers van de tweede termijn van het honorarium van mr. X.

De onafhankelijkheid van de advocaat is een belangrijke kernwaarde van de advocatuur en de advocaat moet financiële aangelegenheden met de grootst mogelijke zorgvuldigheid benaderen. Mr. X heeft deze zorgvuldigheid onvoldoende betracht. Voorts overweegt de raad dat tekortkomingen zijn vastgesteld in de kwaliteit van de dienstverlening van mr. X aan klagers. Berisping.

BELASTENDE GETUIGE KAN NIET OPTREDEN ALS ADVOCaat

- Raad van discipline 's-Hertogenbosch, 5 januari 2015, zaak nr. L 257-2014, ECLI:NL:TADRSHE:2015:2.
- Gedragsregel 2 lid 1.
- Een advocaat die een belastende verklaring tegen een verdachte heeft afgelegd, kan later niet meer optreden als advocaat van die verdachte.

Mr. X had voor een cliënt in het kader van een fiscaal geschil een gesprek gehad met de Belastingdienst. Vervolgens werd een strafrechtelijk onderzoek gestart tegen de cliënt. In het kader van dat onderzoek werd mr. X door de politie als getuige gehoord. Daarbij kwam het verslag aan de orde van het gesprek dat mr. X met de Belastingdienst had gevoerd.

Tijdens het politieverhoor bevestigde mr. X dat de inhoud van dat verslag correct was.

Mr. X trad vervolgens op als advocaat in de strafzaak tegen zijn cliënt. Hij onderkende dat zijn verklaring belastend was voor zijn cliënt en deed daarom een beroep op artikel 342 lid 2 Sv, inhoudende dat het bewijs dat de verdachte het ten laste gelegde feit heeft begaan, door de rechter niet uitsluitend kan worden aangenomen op de verklaring van één getuige. Het verslag heeft een belangrijke rol gespeeld bij de veroordeling van de cliënt van mr. X.

Het bezwaar van de deken houdt in dat mr. X het vertrouwen in de advocatuur heeft geschaad doordat hij in een positie van belastende getuige is terechtgekomen tegen zijn eigen cliënt en dat het onder die omstandigheden afkeurenswaardig en zelfs onaanvaardbaar was dat hij vervolgens nog als advocaat in de strafzaak van zijn cliënt is gaan optreden.

De raad oordeelt dat een advocaat dient te vermijden dat zijn vrijheid en onafhankelijkheid in de uitoefening van het beroep in gevaar zouden kunnen komen. Mr. X heeft dit in gedragsregel 2 lid 1 vastgelegde uitgangspunt naar het oordeel van de raad onvoldoende in acht genomen. Door op te treden als advocaat in de strafzaak tegen zijn cliënt heeft mr. X zichzelf in de positie gebracht dat hij moest opponeren tegen zijn eigen verklaring en heeft hij het onmogelijk gemaakt om als getuige in het strafproces gehoord te worden. Het horen van de advocaat die op de terechtzitting de verdachte als raadsman bijstaat, past immers in beginsel niet in het Nederlandse stelsel van strafvordering (zie HR 26 maart 2013, NJ 2013, 207). Mr. X heeft hiermee onvoldoende de vereiste onafhankelijke positie van zichzelf als advocaat in de strafzaak onderkend.

Waarschuwing. ■

TEN SLOTTE

IMAGO

DOOR / BART VAN TONGEREN
ALGEMEEN DEKEN NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

Sinds mijn aantreden als algemeen deken begin januari hebben velen van u mij gevraagd naar mijn visie op het beleid en de speerpunten van de Nederlandse orde van advocaten in de komende jaren. Daar kan ik helder in zijn: voor mij staat het verbeteren van het imago van de advocatuur hoog op het lijstje. Dat imago baart me eerlijk gezegd af en toe best weleens zorgen. Iedere advocaat moet zich elke dag weer, bij alles wat hij doet, realiseren dat hij een ambassadeur is van de advocatuur als beroepsgroep. Samen maken we het beeld dat anderen in de maatschappij van ons hebben; van onze partners in de rechtsketen tot rechtzoekenden. Samen kunnen we het echter ook breken.

Het imago van de advocatuur wordt mijns inziens voor een groot deel bepaald door de kwaliteit die wij als advocaten dag in dag uit leveren ten behoeve van het functioneren van de rechtsstaat. In het kielzog hiervan is het ook cruciaal

om constant te blijven innoveren om die kwaliteit hoog te houden. Niet voor niets vraagt de NOVA de komende tijd ruimschoots aandacht voor kwaliteit en innovatie. Bijvoorbeeld met een systeem voor kwaliteitstoetsing voor de advocatuur dat momenteel in ontwikkeling is. Verder zullen de Innovatieplatforms, waar we vorig jaar mee zijn gestart, ook dit jaar weer plaatsvinden.

Over innovatie gesproken: vanaf dit voorjaar gaat de NOVA bekijken of de gedragsregels, die in 1992 voor het laatst zijn herzien, geactualiseerd dienen te worden. De algemene raad heeft in het najaar van 2015 besloten te onderzoeken of de gedragsregels nog voldoen aan de eisen van de moderne tijd. Per 1 januari jl. is daarom de commissie Gedragsregels 2017 ingesteld, onder voorzitterschap van Jan Loorbach. Zoals de naam van de commissie al doet vermoeden, gaan we hierbij niet over een nacht ijs. Innovatie is af en toe ook een kwestie van een lange adem.

Niehoff Werning & Kooij
financieel adviseurs voor advocatuur en notariaat

Een eigen kantoor starten?

De meeste starters starten bewust hun eigen kantoor vanuit passie. Je wilt vol gas vooruit. Maar voor iedere startende ondernemer zijn er ook valkuilen. Hoe herken je deze? En nog belangrijker: hoe voorkom je dat je daar in valt?

Bijvoorbeeld door een reële liquiditeitsbegroting waarin niet alleen de aanschaf van inventaris en briefpapier voorkomen, maar ook de kosten voor softwarelicenties, huur, verzekeringen en kredietfaciliteiten. Kortom; een goed doortimmerd ondernemingsplan.

Met onze kennis van de advocatuur helpen we al ruim 35 jaar starters op weg.

Vraag het starterspakket van Niehoff Werning & Kooij aan, zodat je snel 'up and running' bent.

Alvast succes!

GEZOCHT: ADVOCATEN EN KANDIDAAT-NOTARISSEN (VASTGOED)

Bij Lexence geloven we in groei, maar niet in 'hoe groter, hoe beter'. Daarom werken wij in kleine teams met op elkaar ingespeelde specialisten. Advocaten en notarissen die altijd gericht zijn op het echte werk. Ben jij een juridisch toptalent en heb je de ambitie om jezelf verder te ontwikkelen in een enthousiast team en in een professionele, dynamische werkomgeving? Voor onze sectie vastgoed zoeken wij advocaat-stagiaires, ervaren advocaten en kandidaat-notarissen die samen met ons glans willen geven aan ons kantoor. Bekijk onze vacatures op werkenbijlexence.nl

HET ECHTE WERK

**KLEINE TEAMS.
GROTE ZAKEN.**